

"Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 9 қаңтардағы № 4 бұйрығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2025 жылғы 30 қыркүйектегі № 100 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2025 жылы 30 қыркүйекте № 36979 болып тіркелді

ЗҚАИ-ның ескертпесі!

Қолданысқа енгізілу тәртібін 5-тармақтан қараңыз.

БҰЙЫРАМЫН:

1. "Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 9 қаңтардағы № 4 бұйрығына (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 31672 болып тіркелген) мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

көрсетілген бұйрыққа 1-қосымшамен бекітілген Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша техникалық және кәсіптік білім берудің үлгілік оқу бағдарламаларында:

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша техникалық және кәсіптік білім берудің үлгілік оқу бағдарламалары "Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 14-бабының 8-тармағына, "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген) және "Денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 4 шілдедегі № ҚР ДСМ-63 бұйрығымен (бұдан әрі-№ ҚР ДСМ-63 Бұйрық) (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 28716 болып тіркелген) бекітілген денсаулық сақтау саласындағы техникалық және кәсіптік білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленді.

көрсетілген бұйрыққа 2-қосымшамен бекітілген Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша орта білімнен кейінгі білім берудің үлгілік оқу бағдарламаларында:

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша орта білімнен кейінгі білім берудің үлгілік оқу бағдарламалары "Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 14-бабының 8-тармағына, "Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген) және "Денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 4 шілдедегі № ҚР ДСМ-63 бұйрығымен (бұдан әрі - № ҚР ДСМ-63 Бұйрық) (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 28716 болып тіркелген) бекітілген денсаулық сақтау саласындағы орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленді.";

көрсетілген бұйрыққа 3-қосымшамен бекітілген Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша жоғары оқу білім берудің үлгілік оқу бағдарламаларында:

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"1. "Фармация" мамандығы бойынша үлгілік оқу бағдарламасы "Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 14-бабының 8-тармағына, "Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығымен (бұдан әрі – № 2 Бұйрық) (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 28916 болып тіркелген) және "Денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарды бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 4 шілдедегі № ҚР ДСМ-63 бұйрығымен (бұдан әрі- № ҚР ДСМ-63 Бұйрық) (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 28716 болып тіркелген) бекітілген денсаулық сақтау саласындағы жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленді.";

9-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"9. "Қоғамдық денсаулық" мамандығы бойынша үлгілік оқу бағдарламасы "Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 14-бабының 8-тармағына, № 2 Бұйрықпен бекітілген және № ҚР ДСМ-63 Бұйрықпен бекітілген денсаулық сақтау саласындағы жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленді.";

16-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"16. "Мейіргер ісі" мамандығы бойынша үлгілік оқу бағдарламасы "Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 14-бабының 8-тармағына, № 2 Бұйрықпен бекітілген және № ҚР ДСМ-63 Бұйрықпен бекітілген денсаулық сақтау саласындағы жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленді.";

24-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"24. Үздіксіз интеграцияланған медициналық білім берудің үлгілік оқу бағдарламасы "Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 14-бабының 8-тармағына, № 2 Бұйрықпен бекітілген және № ҚР ДСМ-63 Бұйрықпен бекітілген денсаулық сақтау саласындағы жоғары білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленді.";

27-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"27. Білім беру қызметін жоспарлау және ұйымдастыру осы Бағдарламаға 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 және 16 қосымшаларға сәйкес тиісті мамандық бойынша үлгілік оқу жоспарлары мен оқыту нәтижелері негізінде жүзеге асырылады.";

осы бұйрыққа 1-қосымшаға сәйкес 11-қосымшамен толықтырылсын;

осы бұйрыққа 2-қосымшаға сәйкес 12-қосымшамен толықтырылсын;

осы бұйрыққа 3-қосымшаға сәйкес 13-қосымшамен толықтырылсын;

осы бұйрыққа 4-қосымшаға сәйкес 14-қосымшамен толықтырылсын;

осы бұйрыққа 5-қосымшаға сәйкес 15-қосымшамен толықтырылсын;

осы бұйрыққа 6-қосымшаға сәйкес 16-қосымшамен толықтырылсын;

көрсетілген бұйрыққа 4-қосымшамен бекітілген медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің үлгілік оқу бағдарламаларында

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"1. Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша Резидентураның үлгілік оқу бағдарламасы "Білім туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 14-бабының 8-тармағына, "Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 28916 болып тіркелген) Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі № 2 бұйрығымен және "Денсаулық сақтау саласындағы білім беру деңгейлері бойынша мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарды бекіту туралы" (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 28716 болып тіркелген) Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 4 шілдедегі № ҚР ДСМ-63 бұйрығымен бекітілген денсаулық сақтау саласындағы жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленді.";

4-тармақ мынадай редакцияда жазылсын:

"4. Резидентураның үлгілік білім беру бағдарламалары теориялық және клиникалық дайындықты, аралық және қорытынды аттестаттауды қамтиды.

Білім беру қызметін жоспарлау және ұйымдастыру осы бағдарламаға 1-49, 2-1, 3-1, 7-1, 11-1, 12-1, 13-1, 18-1, 21-1, 29-1, 30-1, 35-1, 37-1, 42-1, 48-1, 51, 52-қосымшаларға сәйкес тиісті мамандық бойынша үлгілік оқу жоспарлары мен оқыту нәтижелері негізінде жүзеге асырылады.

Резидент-дәрігерлердің клиникалық практикасы тиісті мамандық бойынша ауылдық, қалалық, облыстық және республикалық денсаулық сақтау ұйымдарында жалпы ұзақтығы осы Үлгілік оқу бағдарламасына 50 және 50-1-қосымшаларда көрсетілген мерзімдерден кем емес жоспарланады және ұйымдастырылады.

Медициналық және фармацевтикалық білім беру ұйымдары, денсаулық сақтау саласындағы ғылыми ұйымдары пәндерге (модульдерге) байланысты резидент-дәрігердің клиникалық практикасының кезеңділігін дербес айқындайды, бұл ретте резидент-дәрігердің клиникалық практикасы пәндерді (модульдерді) игеру шеңберінде жүзеге асырылады.";

осы бұйрыққа 7-қосымшаға сәйкес 2-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 8-қосымшаға сәйкес 3-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 9-қосымшаға сәйкес 7-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 10-қосымшаға сәйкес 11-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 11-қосымшаға сәйкес 12-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 12-қосымшаға сәйкес 13-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 13-қосымшаға сәйкес 18-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 14-қосымшаға сәйкес 21-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 15-қосымшаға сәйкес 29-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 16-қосымшаға сәйкес 30-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 17-қосымшаға сәйкес 35-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 18-қосымшаға сәйкес 37-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 19-қосымшаға сәйкес 42-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 20-қосымшаға сәйкес 48-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 21-қосымшаға сәйкес 50-1-қосымшамен толықтырылсын;
осы бұйрыққа 22, 23-қосымшаларға сәйкес 51, 52-қосымшалармен толықтырылсын.

3. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Ғылым және адами ресурстар департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты ресми жарияланғаннан кейін оны Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің интернет-ресурсында орналастыруды;

3) осы бұйрықты Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркегеннен кейін он жұмыс күні ішінде Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің Заң департаментіне осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді ұсынуды қамтамасыз етсін.

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау вице-министріне жүктелсін.

5. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі және 2025 жылғы 1 қыркүйектен бастап туындаған құқықтық қатынастарға қолданылады.

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрі

А. Альназарова

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Ғылым және жоғары білім министрлігі

"КЕЛІСІЛДІ"

Қазақстан Республикасы

Қорғаныс министрлігі

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрі
2025 жылғы 30 қыркүйектегі
№ 100 Бұйрыққа 1-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғары білім берудің
үлгілік оқу бағдарламасына
11-қосымша

"Жалпы дәрігерлік практика" мамандығы бойынша интернатураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік – жалпы практика дәрігері (амбулаториялық-емханалық ұйымдар мен ауылдық жерлерде, оның ішінде аудан орталықтарында, сондай-ақ қалалық үлгідегі елді мекендерде орналасқан ұйымдар үшін)

№ р/с	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейіндік пәндер циклі	56
1)	Міндетті компонент	52
	"Жалпы дәрігерлік практика" модулі	52
2)	Таңдау компоненті	4
2	Қорытынды аттестаттау	4
	Жиыны:	60

"Жалпы дәрігерлік практика" мамандығы бойынша үлгілік бағдарламаның мазмұны және практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

Жалпы дәрігерлік практика"	Меңгеру деңгейі *
Жалпы практика дәрігерінің жұмысын ұйымдастыру	
МСАК мекемелерінің құрылымы. МСАК нормативтік-құқықтық базасы. Халыққа медициналық-санитариялық алғашқы көмек көрсету қағидаттары мен қағидалары. Халықтың әртүрлі санаттарына амбулаториялық жағдайда медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру	4
МӘМС және ТМККК пакеттерімен, МСАК деңгейінде электрондық тіркелімдермен жұмыс. Денсаулық сақтауда ақпараттық жүйелерді қолдану. "Кешенді медициналық ақпараттық жүйе"	4
Дәрігерлік практикада неғұрлым кең таралған аурулармен ауыратын науқастарға динамикалық байқау жүргізу (аурудың сатысын анықтау алгоритмі, асқынулардың, рецидивтердің профилактикасы, диспансерлік науқастарды жоспарлы емдеудің тиімділігін талдау, қолдаушы терапияның режимін айқындай отырып динамикалық байқау бағдарламасын әзірлеу, қалпына келтіру емінің нәтижелерін мониторингілеу). Инфекциялық емес созылмалы (ИЕСА) ауруларды басқару бағдарламасының (АББ) ұйымдастырушылық аспектілері. Профилактикалық консультация. ИЕСА ауыратын науқастарға МСАК деңгейінде көмек көрсетуді ұйымдастыру	4
МСАК-тың медициналық ұйымдары деңгейінде балалар мен ересектерге профилактикалық көмекті ұйымдастыру. Балалар мен ересектерді скринингілік қарап-тексеру (нормативтік-құқықтық база, ұйымдастыру және өткізу, мониторинг)	4
Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптаманы ұйымдастыру және жүргізу. Еңбек ету қабілетінен тұрақты айырылу сараптамасын ұйымдастыру. Пациенттерді МӘС-ке ресімдеу және сараптамаға жіберу қағидалары	4
МСАК ұйымдарында есепке алу-есептік құжаттаманы жүргізу	
Бекітілген учаскенің паспортын толтыру. Учаскеге бекітілген халық санағын өткізуге қатысу. Халықтың денсаулық жағдайының статистикалық көрсеткіштерін талдау	4
Еңбекке уақытша жарамсыздық парақтарын, еңбекке уақытша жарамсыздықты куәландыратын құжаттарды толтыру, профилактикалық екепелерді есепке алу журналын толтыру, талдауға жолдаманы, стационарлық емделуге, санаторийлік-курорттық емделуге жолдаманы толтыру және т.б.КМАЖ	4

жүйесі арқылы емдеуге жатқызуға жолдамаларды, ҚДҚ-ға жолдамаларды, дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етуге арналған рецептілерді құру. Санаторийлік-курорттық емдеуге арналған карта	
ЖПД клиникалық практикасындағы дәлелді медицина	
- жалпы практикада медициналық (клиникалық) аудитті ұйымдастыру, жүргізу және бағалау негіздері	2
- дәлелді медицина қағидаттарына негізделген клиникалық практикалық нұсқаулықтарды (КПН) әзірлеу процесі	2
- пациенттің клиникалық проблемасын сұрақта тұжырымдау, тиісті дерекқордан дәлелді ақпарат іздеу. Алынған деректердің өз практикасында қолданылуын талдау	4
- AGREE құралымен МСАК-та қолданылатын КПН бағалау	4
МСАК жағдайында көмек көрсету қағидаттары	
1. Жүкті әйелдерді, жасөспірімдерді, балаларды және егде жастағы пациенттерді, олардың ерекшеліктерін ескере отырып, қадағалап-қарау	4
– Жүкті әйелдерді антенаталдық байқау, физиологиялық жүктілікті қадағалап-қарау, босануға психологиялық-әлеуметтік дайындық, ДДСҰ ұсынымдарына сәйкес емшек сүтімен қоректендіруге дайындық, отбасын жоспарлау мәселелері, контрацепция, бедеу неке, сүт безі қатерлі обырының профилактикасы алдын алу, отбасылық өмірдің этикасы, психологиясы, медициналық-генетикалық және медициналық-сексуалдық аспектілері бойынша консультация	4
– Ерте жастағы балаларды тамақтандыру (емшек сүтімен қоректендіру, қосымша тамақ беру), психологиялық-әлеуметтік дамыту, шынықтыру, балаларды мектепке дейінгі мекемелерге, мектепке даярлау және кәсіби бағдарлау мәселелері бойынша консультация	4
2. Тыныс алу, қанайналым, асқазан-ішек жолдарының, зәр шығару, қан өндіру органдарының және эндокриндік жүйелердің зақымдану синдромдары кезінде ересектер мен балаларды амбулаториялық жағдайларда ұтымды саралап диагностикалау, қадағалап-қарау және динамикалық байқау тактикасының алгоритмі	4
Ішкі аурулар және балалар аурулары клиникасында кеңінен таралған патологияларды зерттеудің зертханалық және аспаптық әдістері	
- зертханалық және аспаптық зерттеу әдістерін жүргізуге көрсетілімдер, науқасты дайындау,	

стерналдық пункцияға, трепанобиопсияға көрсетімдер, қарсы көрсетілімдер және биопсияның асқынулары	2
- гемодинамикалық көрсетілімдер (жүрек индексі, солжақ қарыншаның шығарым фракциясы, орталық веналық қысым)	2
- бронх-дилатациялық сынама	3
- Холтер бойынша ЭКГ мониторингілеу, АҚ тәуліктік мониторингілеу, велоэргометрия, эндомиокардиялық биопсия, функционалдық жүктеме тестілерінің нәтижелерін түсіндіру	3
- кеуде қуысы ағзаларының көзбен шолып зерттеп-қарау деректерін түсіндіру, сыртқы тыныс алу функциясын зерттеу деректерін – пикфлоуметрияны түсіндіру, өкпе патологиясы бар науқастың зертханалық әдіспен алынған (гемограмма, биохимиялық талдау, қанның газдық құрамы және т.б.) нәтижелерін түсіндіру, қақырықты, плевралды жалқықты зерттеу нәтижелерін түсіндіру	4
- пациентке дозаланған аэрозольді ингаляторларды, спейсерлер мен небулайзерлерді қолдану техникасын, пикфлоуметрия техникасын және БД және ӨСОА күшпен шығарған дем көлемін (КШДК) мониторингілеуді үйрету	4
– миокард некрозының зертханалық маркерлерін, миокард пен эндокардтың қабынбалы ауруларындағы жіті фазалық көрсеткіштерді түсіндіру, жалпы және биохимиялық қан талдауының мәліметтерін түсіндіру: гиперферментемия, гиперлипидемия, гипергликемия, инсулинге резистенттілік, электролиттік баланстың бұзылуы, гиперлипипротейнемия түрлерін анықтау, көмірсуға толеранттылықтың бұзылыстары, инфекциялық эндокардит, миокардиттер, миокард инфаркті кезінде иммунологиялық қан талдауы нәтижелерін түсіндіру, ЖИА, ТКА мен АҚШ кейін, ӨАТЭ жүрек ақауларына операция жасалған науқастарда гемостаз жүйесіндегі бұзылыстарды (РБУ, АЖТУ, плазмадағы фибриногенді, ПТИ, антитромбин ІІІ, тромбоциттердің адгезиясы мен агрегациясы, тромбин уақыты, халықаралық стандартталған қатынас) түсіндіру	4
- визуализация әдістерінің деректерін түсіндіру (коронарография, эхокардиография, магистральдық және перифериялық тамырларды УДЗ, ішперде қуысы ағзаларын МРТ, КТ, УДЗ)	4
- жүрек ауруларының ЭКГ-диагностикасы	4
- АІЖ көзбен шолып зерттеп-қарау нәтижелерін түсіндіру: асқазанды екі еселі контрастылау,	

ирригоскопия, контрастты холецистография, ретроградты холангиопанкреатография, эзофагогастро-дуоденоскопия, колоноскопия, ректороманоскопия нәтижелерін түсіндіру. ішперде қуысы ағзаларын УДЗ, АІЖ сілемейлі қабатының зақымдануы кезінде және бауыр патологиясы кезінде гистологиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру, вирусты гепатит маркерлерін анықтауға иммуноферментті талдауды, гепатит вирустарын анықтау үшін полимеразды тізбекті реакцияны, асқазанды, он екі елі ішекті, аш ішекті және тоқ ішекті, өт шығару жолдарын функционалдық зерттеу деректерін, копрология, нәжісті бактериологиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру	4
– аурудың рентгенологиялық сатысын анықтай отырып буындар мен омыртқаның қабыну өзгерістерінің жіті фазалық зертханалық маркерлерін (ЖҚТ, СРБ және т.б. бойынша) түсіндіру, магниттік-резонанстық томография, компьютерлік томография, рентгенологиялық зерттеп-қараудың мәліметтерін түсіндіру, синовий сұйықтығын зерттеу нәтижелерін түсіндіру	4
– көмірсу алмасуын зерттеу деректерін түсіндіру: гликемиялық бейін, глюкозуриялық бейін, глюкозаланған гемоглобин, иммунореактивті инсулин, гормоналдық статусты зерттеу (қалқаншабез, бүйрекүсті бездері гормондары, гипофиздің жыныстық, тропты гормондары, гипоталамустың либериндері мен статиндері), эндокрин жүйесінің негізгі синдромдарының зертханалық маркерлері (биохимиялық, иммуноферменттік әдістер), қалқаншабезді, бүйрекүсті бездерін, ұйқыбезді және жыныстық бездерді УДЗ деректерін түсіндіру, эндокрин жүйесі ағзаларын визуализация әдістері (рентген, МРТ, КТ) деректерін түсіндіру	4
- несепті зерттеу деректерін түсіндіру, бүйректің функционалдық жай-күйін зерттеу деректері, бүйрек функциясы жеткіліксіздігінің, бүйрек ауруларының негізгі синдромдарының (нефроздық, нефриттік және т.б.) зертханалық маркерлері (биохимиялық, электролиттер, гормондар), визуализация әдістерінің деректерін түсіндіру (УДЗ, рентген, МРТ, КТ), бүйректі гистологиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру	4
- қанның жалпы талдауын, гемограмманы, қанның биохимиялық талдауын түсіндіру (сарысу темірінің көрсеткіштері, ферритин деңгейі, қан сарысуының жалпы темір байланыстыру қабілеті, ұю және қан ұюға қарсы жүйелердің, тамыр-тромбоциттік және коагуляциялық гемостаздың, паракоагуляция өнімдерінің, фибринолиз жүйесінің негізгі көрсеткіштері), миелограмманы, арнайы	4

зертханалық маркерлерді (биохимиялық, электролиттер, ферменттер, типтік емес жасушалар, онкомаркерлер, иммуноглобулиндер, иммундық кешендер, аутоантиденелер, комплемент жүйесі, Кумбстың тікелей және жанама сынамалары) түсіндіру	
Ауруханаға дейінгі кезеңде жедел және шұғыл көмек көрсету	
- жоғарғы тыныс алу жолдарын тазалау әдістері, сұйықтықты аспирациялау, трахеотомия, трахеостомия, жаңа туған нәрестені алғашқы реанимациялау	3
- ЭКГ-ні түсіндіру, асқазанды зондпен жуу, тік ішекті саусақпен зерттеу, простатаны саусақпен зерттеу, қуықты катетерлеу	4
- ЭКГ жазу, пиклоуметрия жүргізу	4
МСАК деңгейіндегі ішкі аурулар	
Барлық жас топтарында ішкі ағзалардың неғұрлым жиі кездесетін ауруларын диагностикалау, емдеу және профилактикасы, шұғыл жағдайларды ерте диагностикалау және дәлелді медицина тұрғысынан көмек көрсету	
Жөтел	
- өкпе гипоплазиясы, бөгде зат, саркоидоз, муковисцидоз	2
- бронх демікпесінің жөтел түрі, бронхиолиттер, тонзиллиттер, аденоидтар, көкжөтел	3
- тыныс алу ағзаларының ісіктері, гастроэзофаго-рефлюкс ауруы, пневмония, өкпенің созылмалы обструктивті ауруы, өкпе абсцесі, бронхэктаздық ауру, өкпе-бронх жүйесінің туберкулезі, жүрек функциясының жеткіліксіздігі	4
- ұстама тәрізді жөтел кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде жедел және шұғыл көмек көрсету	4
Ентікпе, тұншығу	
- бөгде зат, истериялық демікпе	2
- тыныс алу ағзаларының ісіктері, гастроэзофаго-рефлюкс ауруы, пневмония, өкпенің созылмалы обструктивті ауруы, өкпе абсцесі, бронхэктаздық ауру, бронх-өкпе жүйесінің туберкулезі, синуситтер, жүрек функциясының жеткіліксіздігі	4
- тұншығу кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде жедел және шұғыл көмек көрсету	4
Артериялық гипертензия	
- эссенциалдық артериялық гипертензия	4
- бүйрек артериясының фибро-бұлшықет гиперплазиясы, аорта және оның тармақтарының артерииті, бүйрекүсті безінің аденокарциномасы, басқа минералокортикоидтардың гиперсекрециясы, моноаминоксидаза ингибиторлары, аортаның	2

коартациясы, Кон синдромы (бастапқы альдостеронизм), феохромоцитома, феохромобластома	
- реноваскулярлық гипертония, глюкокортикоидтардың гиперсекрециясы (Иценко-Кушинг синдромы, Кушингоидты синдром), кортикостероидты препараттарды, жүкті болып қалуға қарсы дәрі-дәрмектерді қабылдау, бүйрек артерияларының атеросклерозы, поликистоз және бүйректің басқа да туа біткен ауытқулары, қалқаншабез гормондарының гиперсекрециясы	3
Кеуденің ауыруы	
- аорталгия, эпидемиялық миалгия	1
- митральды қақпақшаның салбырап түсіп кетуі, құрғақ плеврит	2
- миокардит және кардиомиопатия, ревмокардит, климатериялық кардиомиопатия, рефлюкс-эзофагит, асқазанның ойықжара ауруы, холецистит, панкреатит, аорта аневризмасының жарылуы	3
- миокард инфарктісі, нейроциркуляторлық дистония, омыртқаның кеуде бөлігінің остеохондрозы, құрсау теміреткі, пневмоторакс, аортаның қатпарлы аневризмасы, стенокардия, ӨАТЭ	4
- кеуденің ауыруы кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде жедел және шұғыл көмек көрсету	4
Жүрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігі	
- жүрек ісігі, карциноидты ісік, оңжақ жүрекшенің миксомасы, іркілісті кардиомиопатия, фибропластикалық париетальды эндокардит, эндокардиальды фиброэластоз, жүрек амилоидозы	1
- өкпе артериясы қақпақшасының жеткіліксіздігі, жүрекше аралық далданың ақауы, митралдық жеткіліксіздік, митралдық стеноз, аорталық стеноз, өкпе артериясы сағасының стенозы, трикуспидальды жеткіліксіздік, трикуспидальды стеноз, аорталық жеткіліксіздік, миокардит	3
- инфаркттен кейінгі кардиосклероз, созылмалы өкпелік жүрек	4
- жүрек функциясының жіті жеткіліксіздігінде емдеуге жатқызуға дейінгі кезеңде шұғыл және жедел шұғыл көмек көрсету	4
Лимфа түйіндерінің ұлғаюы	
- Сезари синдромы, Брилл-Симмерс, Беркит аурулары	1
- ЖИТС, лимфосаркома, мерез, токсоплазмозды лимфаденит	2
- жүйелі қызыл жегі	3

- туберкулездік лимфаденит, саркоидоз, созылмалы лимфолейкоз, пролимфоцитарлық лейкоз, Т-лимфоцитарлық лейкоз, жіті лимфобласты лейкоз, жіті миелобласты лейкоз, лимфа түйіндеріне қатерлі ісік метастаздары	4
Ісіну	
- лимфа ісігі, амилоидоз, ішек лимфангиэктазиясы, Спру синдромы	1
- бүйрек трансплантациясы, трансплантацияның иммунологиялық проблемалары, реципиентті трансплантацияға дайындау және бүйрек трансплантациясы жасалған пациентті қадағалап-қарау	2
- аш ішек ісіктері, Уиппл ауруы	3
- жүрек функциясының жеткіліксіздігі, өкпе-жүрек функциясының жеткіліксіздігі, нефроздық синдром, бүйрек функциясының жеткіліксіздігі, диабеттік нефропатия, Квинке ісігі	4
Асцит	
- мезотелиома, псевдомиксома, констриктивті перикардит, ішек лимфоангиэктазиясы, Уиппл ауруы, Мейгс синдромы	1
- панкреатит, микседема, туберкулездік перитонит	2
- бауыр ісіктері, обыр метастаздары, бауыр циррозы, нефроздық синдром, жүрек функциясының жеткіліксіздігі	4
Аритмиялар	
- Вольф-Паркинсон-Уайт синдромы, жүрекше-қарыншаның өткізгіштігінің баяулауы	1
- жүрекше экстрасистолиясы, суправентрикулярлық тахикардия	3
- жүрекшенің дірілі мен жыпылықтауы, синустық аритмия, қарыншалық экстрасистолия, толық көлденең блокада	4
- өмірге қауіп төндіретін аритмиялар кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде жедел және шұғыл көмек көрсету	4
Жүректегі шуыл	
- өкпе артериясының идиопатиялық кеңеюі, ашық артериялық ағын кезіндегі, артериявенездік аневризма, стеноз және артериялардың дилатациясы , аортаның және оның тармақтарының артерииті кезіндегі систолалық шуыл	1
- аорта атеросклерозы, қақпақшалық митралдық жеткіліксіздік, қақпақшалық трикуспидальдық жеткіліксіздік, аорталды стеноз, митралды стеноз, өкпе артериясының стенозы	4
Қысқа уақытқа есінен тану	

- хирургиялық симпатэктомия, фармакологиялық десимпатизация, жүрек миксомасы, жүректің шар тәрізді тромбы, акинезиялы шағын талма, фокальды талмалар	1
- веналардың варикозды кеңеюі, ірі веналардың жылжымалы ісіктермен қысылуы, қан ағымының механикалық кедергілері, плеврогендік шок, кіші эпилепсиялық талма, мидың шайқалуы, истерия, аортаның қатпарлы аневризмасы	3
- постуральды гипотония, ортостаздық гипотония, АҚК (айналымдағы қан көлемінің) жіті азаюы, диуретиктік терапия, асциттік сұйықтықты шығару, қуықты босату, эпилепсиялық үлкен талма, жүректің тоқтауы және аритмия	4
- қысқа уақытқа есінен танған кезде ауруханаға дейінгі кезеңде жедел және шұғыл көмек көрсету	4
Өкпе гипертензиясы	
- кеуде ішіндегі қысымның жоғарылауы	1
- өкпенің ілкі гипертензиясы	3
- өкпе артериясының ұсақ тармақтарының эмболиясы, өкпенің қайталама гипертензиясы	4
- өкпе артериясының тромбоэмболиясы кезінде ауруханаға дейінгі кезеңде жедел және шұғыл көмек көрсету	4
Себебі белгісіз қызба	
- диафрагмаасты абсцесі, бауырасты абсцесі	2
- ісік генезінің қызбасы (бүйрек, бауыр ісіктері, лимфогрануломатоз, лимфосаркома және т.б.), паранефрит, жүйелі қызыл жегі, түйінді периартериит, іш сүзегі, Крон ауруы	3
- менингококк сепсисі, безгек, холангит және бауыр абсцесі, іріндеген бронхоэктаздар, туберкулез, бруцеллез, пиелонефрит, жіті ревматизмдік қызба, ревматоидты артрит, қан және қан өндіретін ағзалардың аурулары, тиреотоксикоз, созылмалы гепатиттер және бауыр циррозы, дәріден болған қызба, сепсис, балалар инфекциялары	4
Анемия	
- эритроциттер мембранасының аномалиялары, сфероцитоз, эллипсоцитоз, стоматоцитоз, жасушаішілік ферменттердің жеткіліксіздігі, глюкоза-6-фосфатдегидрогеназаның жеткіліксіздігі, пируваткиназаның жеткіліксіздігі	1
- гемоглобинопатия, диетада белоктың тапшылығы немесе оны АІЖ арқылы көп жоғалту	2
- В12 витамині мен фолий қышқылының тапшылығы немесе олардың метаболизмінің бұзылуы, II транскобаламиннің жеткіліксіздігі, тұқым қуалайтын гемолиздік анемиялар,	3

аплазиялық және гипоплазиялық анемиялар, жүре пайда болған гемолиздік анемиялар, тұқым қуалайтын гемолиздік анемиялар	
- жіті және созылмалы темір тапшылығы анемиясы	4
Іштің ауыруы	
- хирургиялық, терапевтік, гинекологиялық, урологиялық байқауды немесе емдеуді талап ететін неғұрлым кең таралған интраабдоминалдық аурулардың сараланған диагностикасы	4
- хирургиялық, терапевтік, гинекологиялық, урологиялық, неврологиялық байқауды немесе емдеуді талап ететін неғұрлым кең таралған экстраабдоминалдық аурулардың сараланған диагностикасы	4
Сарғаю	
- ферментопатиялар (глюкоза-6-фосфатдегидрогеназаның, пируваткиназаның, глутатионредуктазаның және т.б. жеткіліксіздігі), гемоглобинопатиялар, мембранопатиялар, орақ тәрізді жасушалы анемия, талассемия, микросфероцитоз және т.б. (овалоцитоз, акантоцитоз, стоматоцитоз), пароксизмалдық түнгі гемоглобинурия, конституциялық сарғаю (Дабин-Джонсон синдромы, Ротор синдромы), Жильбер синдромы, Криглер-Найяяр синдромы, Люси-Дрисколл синдромы және басқа да гемолиздік емес сарғаю, бауыр артериясының аневризмасы, лимфогранулематоз және т.б.	1
- сары қызба, бактериялық гепатиттер (лептоспироз, иерсиниоз), протозойлық гепатиттер (токсоплазмоз, опистрохоз, фасциолез), он екі елі ішектің ісіктері мен дивертикулдары	2
- иммундық гемолиздік анемиялар, тұқым қуалайтын (туа біткен) гемолиздік анемиялар, химиялық зақымдар, гемолиздік улар, қорғасын, ауыр металдар, органикалық қышқылдар, паразиттер - безгек және т.б.), бауыр эхинококкозы, өт шығару жолдарының ісіктері мен бітелуі	3
- А, В, С, Д, Е вирустық гепатиттері, инфекциялық моноклеоз, уытты, дәрілік, алкогольдік гепатиттер, бауыр ішіндегі холестаз және бауырдың бастапқы биллиарлық циррозы, бауырдың бастапқы обыры, жүкті әйелдердің сарғаюы, ұйқыбез басының ұлғаюы (обыр, панкреатиттер), өтас ауруы	4
Эндокриндік синдромдар	
- гипогонадизм, ерте жыныстық даму синдромы, соматогенді нанизм, акромегалия, плюрегландулярлық жеткіліксіздік, АДГ гиперсекреция синдромы, бастапқы гиперальдостеронизм, Педжет ауруы, бастапқы	2

гиперпаратиреоз, гиперкальциемия, гипокальциемия және т.б.	
- қалқаншабез обыры, қантты емес диабет, Иценко-Кушинг ауруы, акромегалия, гиперпролактинемия, гипопитуитаризм, гипофиз ісіктері, бүйрекүсті безінің жеткіліксіздігі, феохромоцитома	3
- қантты диабет, семіздік, диффузды уытты зоб, гипотиреоз, эндемиялық зоб, тиреоидиттер, остеопороз, Кушинг синдромы, аменорея, гирсутизм, мерзімінен бұрын жыныстық жетілу, ер адамның гипогонадизмі, бедеулік, менопауза	4
- нефропатияны, ретинопатияны, диабеттік табанды ерте диагностикалау және профилактикасы, науқастарды медициналық оңалту, инсулиндердің дозасын есептеу	4
- Диабет мектебінде пациентке диеталық режим ережелерін, гликемияны анықтау және инсулинді қолдану және оны енгізу әдістерін үйрету	4
- диабеттік комалар: кетоацидоздық, гиперосмолярлық, лактатацидотикалық, гипогликемиялық, тиреотоксикалық криз, бүйрекүсті кризі, бүйрекүстілік жіті жеткіліксіздік кезінде емдеуге жатқызуға дейінгі кезеңде жедел және шұғыл көмек көрсету	4
- қалқаншабезді пальпациялау, дене салмағының индексін есептеу	5
Диарея	
- ішектің қабынбалы аурулары, ісік аурулары, энзимопатиялар кезіндегі диарея, ішперде қуысы ағзаларына операциялық араласудан кейінгі диарея, эндокриндік аурулар кезіндегі диарея, ішектің қан тамырлары аурулары кезіндегі диарея	3
- функционалдық диарея, инфекциялық, дәрі-дәрмектік диарея, ұйқыбездің сыртқы секрециялық жеткіліксіздігі кезіндегі диарея	4
Іш қату	
Орталық нерв жүйесінің аурулары, шеткері нерв жүйесінің аурулары, эндокриндік жүйе аурулары	2
Тоқ ішек аурулары, метаболизм бұзылыстары, тік ішек аурулары, үйреншікті іш қату, жүкті әйелдердегі іш қату, дәріден іш қату	4
Ішкі аурулар клиникасында кеңінен таралған патологияларды зерттеудің зертханалық және аспаптық әдістері	
- көрсетімдер, науқасты зертханалық және аспаптық зерттеу әдістерін жүргізуге дайындау, стерналдық пункцияға, трепанобиопсияға көрсетімдер, қарсы көрсетімдер және биопсияның асқынулары, биопсия әдістемесі	2

- гемодинамикалық көрсеткіштер (жүрек индексі, солжақ қарыншаның шығарым фракциясы, орталық веналық қысым, өкпе артериясындағы тығындалған қысым)	2
- бүйрек биопсиясы, артроскопия	3
- кеуде қуысы органдарын көзбен шолып зерттеп-қарау деректерін түсіндіру, сыртқы тыныс алу функциясын зерттеу деректерін – спирометрияны, пикфлоуметрияны түсіндіру, өкпе патологиясы бар науқастың зертханалық әдіспен алынған (гемограмма, биохимиялық талдау, қанның газдық құрамы және т.б.) нәтижелерін түсіндіру, қақырықты, плевралды жалқықты зерттеу нәтижелерін түсіндіру	4
- пациентке дозаланған аэрозольді ингаляторларды, спейсерлер мен небулайзерлерді қолдану техникасын, пикфлоуметрия техникасын және БД және ӨСОА кезінде КШДК мониторингілеуді үйрету	4
– миокард некрозының зертханалық маркерлерін, миокард пен эндокардтың қабынбалы ауруларындағы жіті фазалық көрсеткіштерді түсіндіру, жалпы және биохимиялық қан талдауының мәліметтерін түсіндіру: гиперферментемия, гиперлипидемия, гипергликемия, инсулинге резистенттілік, электролиттік баланстың бұзылуы, гиперлиппротеинемия түрлерін анықтау, көмірсуға толеранттылықтың бұзылыстары, натриуретикалық пептид деңгейінің жоғарылауын, D-димерді анықтау, инфекциялық эндокардит, миокардиттер, миокард инфаркті кезінде иммунологиялық қан талдауы нәтижелерін түсіндіру, ЖИА, ТКА мен АҚШ кейін, ӨАТЭ жүрек ақауларына операция жасалған науқастарда гемостаз жүйесіндегі бұзылыстарды (РБУ, АЖТУ, плазмадағы фибриногенді, ПТИ, антитромбин ІІІ, тромбоциттердің адгезиясы мен агрегациясы, тромбин уақыты, халықаралық стандартталған қатынас) түсіндіру	4
- визуализация әдістерінің деректерін түсіндіру (коронарография, эхокардиография, миокард скинтиграфиясы, магистральдық және перифериялық қан тамырларының УДЗ, МРТ, КТ, ішперде қуысы ағзаларын УДЗ)	4
- Жүрек ауруларының ЭКГ-диагностикасы	4
- 6 минуттық жаяу жүру сынағы	4
- АІЖ визуалды зерттеп-қарау нәтижелерін түсіндіру: асқазан пневмографиясы, париетография, асқазанды екі еселі контрастылау, ирригоскопия, контрастылы холецистография, ретроградты холангиопанкреатография, эзофагогастродуоденоскопия, колоноскопия,	

ректороманоскопия нәтижелерін түсіндіру, ішперде қуысы ағзаларының УДЗ, КТ, МРТ, АІЖ сілемейлі қабаты зақымдануы кезінде және бауыр патологиясы кезінде гистологиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру, вирустық гепатит маркерлерін анықтауға иммуноферментті талдауды, гепатит вирустарын анықтау үшін полимеразды тізбекті реакцияны, асқазанды, он екі елі ішекті, аш және тоқ ішекті, өт шығару жолдарын функционалдық зерттеу деректерін, копрология, нәжісті бактериологиялық зерттеу деректерін түсіндіру	4
- жітіфазалы қабыну өзгерістерінің зертханалық маркерлерін түсіндіру (ҚЖТ және СРБ және т.б. бойынша), иммунологиялық тексеру деректерін (аутоиммунды патологияның биомаркерлері) - аутоантитенелер (АНА, анти-ДНК, а-SCL, АНЦА, а-РНП, РФ, АЦЦП, а-КЛ және т.б.), комплемент, криоглобулин жүйелерін иммунологиялық тексеру деректерін түсіндіру, аурудың рентгенологиялық сатысын анықтай отырып буындар мен омыртқаның МРТ, КТ, УДЗ деректерін түсіндіру, сцинтиграфия, артроскопия, рентгенологиялық зерттеп-қарау деректерін түсіндіру, синовий сұйықтығын зерттеу деректерін түсіндіру	4
- көмірсу алмасуын зерттеу деректерін түсіндіру: гликемиялық бейін, глюкозуриялық бейін, глюкозаланған гемоглобин, С-пептид, иммунореактивті инсулин, гормоналдық статусты зерттеу деректерін (қалқаншабез, бүйрекүсті бездері гормондары, гипофиздің жыныстық, тропты гормондары, гипоталамустың либериндері мен статиндері), эндокрин жүйесінің негізгі синдромдарының зертханалық маркерлері (биохимиялық, иммуноферменттік), қалқаншабезді, бүйрекүсті бездерін, ұйқыбезді және жыныстық бездерді УДЗ деректерін түсіндіру, эндокрин жүйесі ағзаларын визуализация әдістері (рентген, МРТ, КТ, радиоизотопты зерттеу) деректерін түсіндіру	4
- несепті зерттеу деректерін түсіндіру, бүйректің функционалдық жай-күйін зерттеу деректері, бүйрек функциясы жеткіліксіздігінің, бүйрек ауруларының негізгі синдромдарының (нефроздық, нефриттік және т.б.) зертханалық маркерлері (биохимиялық, электролиттер, гормондар), бүйректі иммунологиялық зерттеу деректерін түсіндіру - иммуноглобулиндер, иммундық кешендер, аутоантитенелер, комплемент жүйесі, визуализация әдістерінің деректерін түсіндіру (УДЗ, рентген, МРТ , КТ, бүйрек тамырларын радиоизотопты зерттеу, ангиография, доплерография), бүйректі гистологиялық және иммуофлюоресценттік зерттеу нәтижелерін түсіндіру	4

- қанның жалпы талдауын, гемограмманы, қанның биохимиялық талдауын түсіндіру (сарысу темірінің көрсеткіштері, ферритин деңгейі, қан сарысуының жалпы темір байланыстыру қабілеті, қанның ұюы және қан ұюға қарсы жүйелердің, тамыр-тромбоциттік және коагуляциялық гемостаздың, паракоагуляция өнімдерінің, фибринолиз жүйесінің негізгі көрсеткіштері), миелограмманы, арнайы зертханалық маркерлерді (биохимиялық, электролиттер, ферменттер, типтік емес жасушалар, онкомаркерлер, иммуноглобулиндер, иммундық кешендер, аутоантиденелер, комплемент жүйесі, Кумбстың тікелей және жанама сынамалары) түсіндіру	4
Шұғыл және жедел шұғыл көмек көрсету	
- жоғары тыныс алу жолдарын тазалау әдістері, сұйықтықты аспирациялау, трахеотомия, трахеостомия, дефибрилляция	3
- ЭКГ түсіндіру, спирометрия жүргізу, асқазанды зондпен жуу, тік ішекті саусақпен зерттеу, простатаны саусақпен зерттеу, қуықты катетерлеу	4
Хирургиялық аурулар (ЖПД)	
- жіті хирургиялық патология: жіті аппендицит, жіті түйнек, асқынған ойықжара ауруы (қан кету, перфорация, пенетрация, малигнизация, қақпашының стенозы), жұмсақ тіндердің іріңдеу процестері, бүйрек коликасы, зәрдің жіті кідіруі	3
- панарицийлерді, паронихияларды ашу, фурункулдарды, гидраденитті, тері және тері асты іріңдерін ашу	3
- жұтқыншақтан, сыртқы есту жолдарынан, мұрын қуысынан бөгде заттарды диагностикалау және алып тастау	3
- көру ағзасының жарақаты, глаукоманың жіті ұстамасы	3
- простатит, простата аденомасы, цисталгия, крипторхизм	3
- сүйектердің сынуы, травмалық остеомиелит, шығулар, иықтың әдеттегі шығуы, жалпақ табандық, бұлшықеттік қисық мойын, туа біткен маймақтық, жамбастың туа біткен шығуы, омыртқаның қисаюы	3
- қан тамырларының аурулары (жіті флеботромбоздар, тромбофлебиттер, артерия эмболиялары), геморрой, артқы өтістің жарығы, бурсит, тендовагинит; соғылу, жарақаттар, жануарлардың қабуы, үсіктер, күйіктер	3
- төменгі жақсүйектің, иық сүйегі басының шығуын түзету, түтікті сүйектердің, бұғананың, омыртқаның сынуы кезіндегі көліктік иммобилизация	3

- ашық пневмоторакста герметикалық таңғыш салу, пневмоторакстың кернеуі кезінде плевра қуысына пункция жүргізу, мұрыннан қан кетуді тоқтату (мұрынның алдыңғы тампонадасы)	3
- операциялық жарадан тігістерді алу, күйік бетін, жұқпаланған жараларды өңдеу, жұмсақ таңғыштарды салу	4
- Мерфи, Кера, Ортнер, френикус-симптом, Щеткин-Блюмберг, Мейо-Робсон, Грот, Айзенберг I, II симптомдарын, көкбауыр және бауырдың бүгілу синдромдарын анықтау	4
МСАК деңгейіндегі акушерия және гинекология	
-нейроэндокриндік синдромдар, гениталдық туберкулез	2
- жүктіліктің патологиялық ағымы, экстрагениталды патология аясында жүктілік, жүктіліктің соңына дейін жетпеуінің негізгі себептері және олардың профилактикасы, босанғаннан кейінгі қабыну аурулары, жыныстық жолмен берілетін инфекциялар	3
- етеккір функциясының бұзылуы	4
- сыртқы акушерлік тексеру, қынапты екі қолмен зерттеу, ректальдық зерттеу, қынап айналарын енгізу, цервикальды каналдан жағындыларды тексеру және алу, жүктілікті диагностикалау, жатырішілік контрацептивтерді енгізу	4
- физиологиялық босануды қадағалап-қарау, босанғаннан кейінгі кезеңнің жай-күйін бағалау	4
- акушериядағы және гинекологиядағы емдеуге дейінгі кезеңде жедел және шұғыл көмек көрсету	4
МСАК деңгейіндегі балалар аурулары	
- ДДСҰ ұсынымдарына сәйкес айы-күні жетіп туған және шала туған нәрестенің патологиясы, жаңа туған нәресте кезеңінің ауруларын қадағалап-қарау	3
- жүйке-психикалық және физикалық дамуын бағалау, күтімді ұйымдастыру, ДДҰ бағдарламаларына сәйкес дені сау және ауру балаларды ұтымды тамақтандыру, әртүрлі жастағы балаларды динамикалық байқау, иммунопрофилактика, егпелер күнтізбесі	3
- синдромдық тәсіл негізінде балалар жасындағы жиі кездесетін ауруларды диагностикалау, емдеу және профилактикасы: темір тапшылығы анемиясы, жіті респираторлық вирустық аурулар, пневмония, жүректің туа біткен ақаулары, несеп жолдарының инфекциясы, гастродуодениттер, жіті ревматизмдік қызба, құрсақтың ішіндегі инфекция	4
- әртүрлі жастағы балаларда балалар ауруларын ықпалдастырылған түрде қадағалап-қарау қағидаттары бойынша шұғыл жағдайларда ерте	

диагностикалау және алғашқы дәрігерлік көмек көрсету және үйде патронажды болудың әмбебап-прогрессивті моделі қағидаты бойынша ерте жастағы балаларға патронаж жүргізу	4
- педиатрияда емдеуге жатқызуға дейінгі кезеңде жедел және шұғыл көмек көрсету	4
МСАК деңгейіндегі психиатрия, наркология	
- МСАК жағдайында психиатриялық және наркологиялық көмекті ұйымдастыру	3
- депрессия, шизофрения, невроздар, неврастения, әртүрлі соматикалық аурулар кезіндегі психоздар, психопатия, сексопатологиялық бұзылулар, маскүнемдік, нашақорлық, уытқұмарлық, геронтологиялық аспектілерге байланысты психикалық бұзылулар	3
- психиатриядағы және наркологиядағы оңалту, реадaptация, сараптама	3
- уақтылы анықтау және шұғыл психиатриялық және наркологиялық көмекті уақтылы көрсету, аталған науқастарды тиісті бейін мамандарына жіберу	3
МСАК деңгейіндегі неврология	
- негізгі генетикалық негізделген неврологиялық аурулар, жүйке жүйесінің кәсіптік аурулары (діріл ауруы), миофасциалдық синдромдар	3
- ми қанайналымының жіті бұзылуы, мидың және оның қабықтарының қабынбалы аурулары, мидың травмалық зақымдануы	3
- дисциркуляторлық энцефалопатиялар, перифериялық нерв жүйесінің аурулары, перифериялық нерв жүйесінің вертеброгендік аурулары	3
- уақтылы анықтау және шұғыл неврологиялық көмекті уақтылы көрсету, аталған науқастарды тиісті бейін мамандарына жіберу	3
- моторлық қасиеттерді зерттеу (қалып, бұлшықет тонусы, контрактура, бұлшық ет атрофиясы), сіңір рефлексстерін зерттеу, сезімталдықты анықтау, үйлестіру қозғалыстарын бағалау	4
МСАК деңгейіндегі фтизиатрия	
- туберкулездің өкпеден тыс түрлерінің негізгі клиникалық белгілері	3
- туберкулез кезінде эпидемияға қарсы іс-шараларды ұйымдастыру	3
- туберкулездің иммундық және химиялық профилактикасы. Туберкулез және АИТВ инфекциясы. Туберкулез және қантты диабет. Туберкулез және нашақорлық, туберкулез және маскүнемдік. Туберкулез, жүктілік және ана болу	3

- туберкулезге күдікті кезде зерттеп-қарау алгоритмі, тыныс алу ағзаларының туберкулезін диагностикалау, контингенттерді диспансерлік байқау, амбулаториялық жағдайларда туберкулездің химиялық профилактикасын және бақыланатын химиотерапияны жүргізу	3
- халық арасында санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу	4
МСАК деңгейіндегі жұқпалы аурулар	
- ҚР инфекциялық қызметін ұйымдастыру	2
- карантиндік және аса қауіпті инфекциялар, геморрагиялық қызба, кене энцефалиттері кезінде ЖПД өткізетін іс-шаралар	3
- жұқпалы ауруларды диагностикалау және емдеу: бруцеллез, жіті ішек инфекциялары, АИТВ инфекциясы, сүзек және паратифоздық аурулар, вирусты гепатиттер, ботулизм, тамшы инфекциялары, безгек, токсоплазмоз, тілме, оба, тырысқақ, құрт және паразиттік инфекциялар, балалар инфекциялары - ауа-тамшылы, экзантемалар, менингококк инфекциясы	3
- ДДСҰ-ның диарея (ЖИ) және жіті респираторлық инфекциялар (ЖРИ) бойынша балалар жасындағы ауруларды интеграциялап қадағалап-қарау жөніндегі бағдарламасы	3
- санитариялық-эпидемиологиялық қадағалау өкілдерімен бірлесіп, инфекция ошағында эпидемияға қарсы іс-шаралар жүргізу	4
МСАК деңгейіндегі онкология	
- ҚР онкологиялық қызметін ұйымдастыру	2
- обыр алдындағы астарлас (облигаттық және факультативтік обыр) және обыр процестерін диагностикалау, емдеу және профилактикасы	3
- хирургиялық емдеуден, химиялық және сәулелік терапиядан кейін онкологиялық науқастарды оңалту, терминалдық науқастарға паллиативтік және симптоматикалық көмек көрсету (обыр кезінде ауырсыну синдромы және ауырсынуды басу, депрессиялық синдром және оны емдеу әдістері)	4
- онкологиядағы есепке алу құжаттамасы. Онкологиялық науқастардың клиникалық топтары. Қатерлі ісіктердің сатылар бойынша (I-IV сатылар) және TNM жүйесі бойынша клиникалық жіктелуі. Онкологиядағы диспансерлеу қағидаттары	4
Клиникалық фармакология	
- дәрілік заттарды ұтымды тағайындау, атап айтқанда, ұтымды антибиотикотерапия мәселелері	4

Ескертпе:

* Практикалық дағдыларды, манипуляцияларды, емшараларды меңгеру деңгейлері

Меңгеру деңгейі	Сипаттама
1	Дағдының/емшараның қалай орындалатынын біледі және түсінеді
2	Симуляциялық орталықтағы техникалық бөлімде оқытушының басшылығымен дағдыны (емшараны) орындайды
3	Денсаулық сақтау ұйымында оқытушының/тәлімгердің тікелей бақылауымен дағдыны (емшараны) орындайды
4	Денсаулық сақтау ұйымында оқытушының/тәлімгердің жанама бақылауымен дағдыны (емшараны) орындайды.

Бұйрыққа 2-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша оғары білім берудің
үлгілік оқу бағдарламасына
12-қосымша

"Терапия" мамандығы бойынша интернатураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік – терапевт дәрігері (амбулаториялық-емханалық ұйымдар мен ауылдық елді мекендерде, оның ішінде аудан орталықтарында, сондай-ақ қала үлгісіндегі кенттерде орналасқан ұйымдар үшін)

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	56
1)	Міндетті компонент	52
	"Ішкі аурулар" модулі	52
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	4
	Жиыны:	60

"Терапия" мамандығы бойынша үлгілік бағдарламаның мазмұны және практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

"Ішкі аурулар" модулі	Меңгеру деңгейі*
Пульмонология	
Бронхоальвеолярлы лаважға көрсетілімдер мен диагностикалық мәнін айқындау	1
Сыртқы тыныс алу функциясын зерттеу деректерін түсіндіру	2
Кеуде қуысы ағзаларын бейнелеу деректерін түсіндіру, аталған зерттеудің көрсеткіштері мен жүргізу әдістері, өкпе патологиясы кезінде негізгі Рентген синдромдарын анықтау: күңгірттенуі, ошақты көлеңке, шашыраңқы өзгерістер, өкпе тамырының өзгеруі, өкпе үлгісінің өзгеруі, ағаруы	3
Өкпе патологиясы бар науқаста зертханалық зерттеу әдістерінің нәтижелерін түсіндіру	3

Плевралық сұйықтықтың жиналуы және пневмоторакс кезінде плевралды пункция	3
Бронхопульмональды жүйенің патологиясы бар науқасты тексеру және өкпе зақымдануының негізгі синдромдарын анықтау: жөтел, еңтігу, обструктивті, өкпе тінінің (инфильтрат) тығыздануы, өкпенің шашыраңқы зақымдануы, плевралық сұйықтықтың жиналуы, тыныс алу жеткіліксіздігі	4
Пульмонологиядағы негізгі синдромдар бойынша сараланған диагностика	4
Бронхтар мен өкпенің таралған патологиялық жағдайларын диагностикалау	4
Бронхтар мен өкпенің таралған патологиялық жағдайларын емдеу	4
Тыныс алу жүйесінің сирек кездесетін ауруларының болуы туралы болжам	4
Кеңірдек интубациясы	4
Коникотомия	4
Пневмоторакс кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Өкпе ісінуі кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Аллергология және иммунология	
Спецификалық аллергодиагностика жүргізу қағидаттары мен әдістері (тері, провокациялық тестілер, зертханалық әдістер); спецификалық және спецификалық емес иммунотерапия	1
Аллергия, аллергиялық реакциялар респираторлық аллергоздардың – бронх демікпесінің, риниттің, аллергиялық альвеолиттің патофизиологиялық негізі ретінде	2
Тамақ аллергиясының және тамақ пен ксенобиотиктерге псевдоаллергиялық реакциялардың даму механизмдері	2
Аллергологияда қолданылатын құралдар мен емдеу әдістері (антигистаминдер, қабынуға қарсы препараттар, бронхолитиктер, кортикостероидтар)	2
Респираторлық аллергозы бар науқасты зерттеп-қарау және ЛОР ағзалары патологиясының белгілерін анықтау	3
Сыртқы тыныс алу – спирометрия функциясын зерттеу деректерін түсіндіру	3
Диспансерлеу, еңбекке уақытша жарамсыздық сараптамасы, медициналық-әлеуметтік сараптама	3
Аллергологияның негізгі синдромдарының сараланған диагностикасы	4
Бронходиляция сынағы	4
Пациентке дозаланған аэрозольді ингаляторларды, спейсерлерді және небулайзерлерді қолдану техникасын үйрету	4

Пациентке БА және ӨСОА кезінде пикфлоуметрия және мониторинг техникасын үйрету	4
Анафилактикалық шок кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Астма мәртебесі, тұншығу ұстамасы кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Кардиология	
Емдеу құралдары мен әдістері, инвазивті, хирургиялық, кардиоверсия. Кардиологиялық науқастарды оңалту құралдары мен әдістері	1
Атеросклеротикалық бляшканы тұрақсыздандыру және коронарлық артерия тромбозының даму механизмдері	2
Коронарлық жеткіліксіздік механизмдері және миокардтың ишемиялық зақымдануының салдары	2
Артериалық қысымның электрофизиологиялық механизмдері	2
Артериалық қысым көтерілуінің негізгі механизмдері	2
Қарыншалардың систоалық және диастоалық дисфункциясының механизмдері	2
Жүрек клапандарының зақымдануы кезінде гемодинамикалық бұзылулар	2
Перикардит кезінде гемодинамиканың бұзылуы	2
Өкпе артериялық гипертензиясының механизмдері; тромбоэмболиялық өкпе артериясы кезінде гемодинамикалық және желдету бұзылулары механизмі	2
Кардиологиядағы зертханалық-аспаптық зерттеу әдістерінің көрсеткіштері мен диагностикалық құндылығы	2
Науқастарды қараудың және емдеуді бақылаудың оңтайлы жеке тактикасын таңдау үшін гемодинамикалық көрсеткіштерді (жүрек индексі, сол жақ қарыншаның шығарылу фракциясы, орталық веноздық қысым, өкпе артериясының кептелу қысымы, артериялық қысым) айқындау және бағалау	2
Бейнелеу әдістерінің деректерін түсіндіру (коронарография, эхокардиография, миокард сцинтиграфиясы; магистральдық және перифериялық тамырлардың УДЗ; ішперде қуысы ағзаларының МРТ, КТ, УДЗ)	2
Кардиологияда қолданылатын заманауи дәрілік заттардың жіктелуі, фармакодинамикасы, әсер ету механизмдері, тағайындауға көрсетілімдер және қарсы көрсетілімдер; препараттардың жанама әсерлері: антиангинальды, аритмияға қарсы, гипотензивті, гиполипидемиялық, СЖЖ емдеуге	2

арналған препараттар, перифериялық қанайналымына және веноздық қанайналымына әсер ететін препараттар. Қанайналымы ағзаларының ауруларын дәрілік және дәрілік емес емдеудің негізгі қағидаттары	
Жүрек-қантамыр патологиясы бар пациенттерге операция алдындағы зерттеп-қарау және кардиологиялық және кардиологиялық емес операцияларға дайындық жүргізу	2
Жалпы және биохимиялық қан талдауының деректерін түсіндіру. Гиперферментемияны; гиперлипидемияны; гипергликемияны, инсулинге төзімділікті, электролиттік баланстың бұзылуын анықтау. Гиперлипопротеинемия типін; көмірсуларға төзімділіктің бұзылуын айқындау; натриуретикалық пептид деңгейінің көтерілуі, D-димерді анықтау	3
Инфекциялық эндокардит және сепсис кезінде қанды бактериологиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру	3
Инфекциялық эндокардит, миокардит, миокард инфарктісі кезінде қанды иммунологиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру	3
ТКА және АКШ, ПЭЛ, ӨАТТ-дан кейін операцияланған жүрек ақаулары бар науқастарда жүректің ишемиялық ауруы кезінде гемостаз жүйесіндегі (АВР, БІТУ, плазма фибриногені, ПТИ, антитромбин III, тромбоциттердің адгезиясы және агрегациясы, тромбин уақыты, халықаралық нормаланған қатынас) бұзылуларды түсіндіру	3
Холтер бойынша ЭКГ-ны ұзақ уақыт бойы мониторингтеу, электрофизиологиялық зерттеу, жүректің өңеш арқылы электрлік стимуляциясы, артериялық қысымның тәуліктік мониторингі, велоэргометрия, тредмил, вентрикулография, жүрек және өкпе тамыры қуыстарын катетеризациялау, перикард қуысы мен плевра пункциясы; функционалдық жүктеме сынақтарының нәтижелерін түсіндіру	3
Өкпе гипертензиясы бар науқастарда сыртқы тыныс алу функциясын зерттеу нәтижелерін, ангиопульмонография және ӨАТТ бар науқастарда өкпені желдету-перфузиялық сцинтиграфиясын бағалау	3
Кардиологиядағы негізгі синдромдар: коронарлық жеткіліксіздік, миокард жеткіліксіздігі, жүрек қызметінің декомпенсациясы, артериялық гипертензия, өкпе артериялық гипертензиясы, тромбоэмболиялық синдром; тұрақты және төмен жүрек шығарымы, метаболикалық, қызбалы және басқалар бойынша сараланған диагностика	3

ЖҚЖ патологиясы бар науқастың жалпы функционалдық жай-күйін айқындау, еңбекке уақытша және тұрақты жарамсыздықты сараптау, АЖЖ, АГ, СЖЖ және СЖРА науқастарын бақылау қағидаттары, медициналық-әлеуметтік сараптама, науқастарды медициналық оңалту	3
Пароксизмалдық ырғақ бұзылулары кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	3
Жүрек тампонадасы кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	3
Кардиологиялық науқасты физикалық зерттеп-қарау	4
Жүрек ырғағының бұзылулары синдромдарын анықтау	4
Жүректің патологиялық тондары мен шуылдарын анықтау	4
Атеросклероздың сыртқы белгілері (ксантомалар, ксантелазмалар, кәрілік корнеальды доғасы, ерте қартаю белгілері)	4
Миокард пен эндокардтың қабыну аурулары кезінде қызба типін бағалау. Франк, Габриелли, Потэн, Горнер, Оливер-Кардарелли, "барабан таяқшалары", "сағат шынысы"; Лукин-Либман дақтары, Рот, Ослер түйіндері, тырнақ астындағы сызықтық геморрагиялар симптомдарын анықтау	4
СЖЖ белгілері мен сатысын айқындау	4
Артериялық қысымның көтерілу дәрежесі, нысаналы ағзалардың зақымдану критерийлері, артериялық гипертензия қауіп факторларының стратификациясы	4
Тұрақты кернеу стенокардиясының және тұрақсыз стенокардияның функционалды кластарын айқындау	4
Миокард некрозының зертханалық маркерлерін; миокард пен эндокардтың қабыну аурулары кезіндегі жіті фазалық көрсеткіштерді анықтау	4
Жүрек ауруларының ЭКГ-диагностикасы	4
Жүрек-қантамыр жүйесінің таралған патологиялық жай- күйлерінің диагностикасы	4
Қанайналым ағзаларының таралған патологиялық жай-күйлерін емдеу	4
Қанайналым ағзаларының сирек кездесетін ауруларының болуы туралы болжам	4
Көктамыр пункциясы және дәрі-дәрмек инфузиясын орындау	4
ЭКГ-зерттеу	4
Фармакологиялық сынамалар	4
Жүрек-өкпе реанимациясы	4
Электрлік дефибрилляция	4

Вагус орталықтарының тітіркенуін рефлекторлық ынталандыру тәсілдері; синокаротидті аймақтың массажы, Вальсальва сынағасы, "сүңгуір ит", көз алмасына қысым	4
Артериялық қысымды өлшеу	4
Клиникалық өлім кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Ангиноздық мәртебе кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Кардиогендік шок кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Гипертониялық криз кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Синкопальды жай-күй кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Өкпе ісінуі кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Ревматология	
Ревматологияда қолданылатын құралдар мен емдеу әдістері – экстракорпоралды, хирургиялық. Науқастарды оңалту құралдары мен әдістері	1
Иммундық жүйенің құрылымы, функциясы, иммундық реакцияның дамуы, қабыну ревматикалық аурулардың патофизиологиялық негізі ретінде	2
Ревматикалық аурулардың иммуногенетикасы, аутоиммунитет пен иммундық төзімділік туралы заманауи ұсынымдар	2
Ревматологияда қолданылатын дәрілік заттардың жіктелуі, әсер ету механизмі, фармакокинетикасы жанама әсерлері, қолдануға көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер – ҚҚСД, кортикостероидтар, АБҚҚД, иммуносупрессорлық препараттар, иммуномодуляторлар, гипоурикемиялық препараттар, остеопороздың профилактикасы мен емдеуге арналған препараттар	2
Иммунологиялық зерттеп-қарау деректерін түсіндіру (аутоиммунды патологияның биомаркерлері) – аутоантиденелер (АНА, анти-ДНҚ , а-SCL, АНЦА, а-РНП, РФ, ЦЦПА, А-КЛ және басқалар), комплемент жүйесі, криоглобулиндер	2
Сүйек-буын жүйесінің патологиясын бейнелеу әдістерін (МРТ, КТ, УДЗ, сцинтиграфия, артроскопия және басқалар) түсіндіру, мұндай зерттеулердің көрсеткіштері, жүргізу қағидалары және диагностикалық құндылығы	2
Биопсияға көрсетілімдер, ревматикалық аурулардың морфологиялық диагностикасы үшін зерттелетін тінді және биопсия орнын таңдау мәні	2
Буындар мен омыртқаны рентгенологиялық зерттеп-қарау деректерін түсіндіру, көрсетілімдер	

мен жүргізу қағидалары, артрит пен артроздың, остеомиелиттің Р-белгілері, артриттің Р-сатысын айқындау	3
Синовиальды сұйықтықты зерттеу деректерін түсіндіру; артроцентезге көрсетілімдер, қарсы көрсетілімдер, жүргізу қағидалары мен әдістемесі	3
Диагностикалық (көрсетілімдер, қарсы көрсетілімдер, диагностикалық құндылығы, жүргізу әдістемесі мен қағидалары, асқынулар) және емдеу (көрсетілімдер, препараттар, енгізу техникасы, асқынулар) мақсатында тізе буынының пункциясы	3
Жіті подагралық артрит кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	3
Сүйек-буын жүйесінің патологиясы бар науқасты зерттеп-қарау (буын пішінінің өзгеруі, аурушандық, пассивті және белсенді қозғалыстардың көлемі, жергілікті температурасы, крепитация, байламдық аппаратының, бұлшықет жай-күйі)	4
Симптомдарды анықтау: таңертенгі қимылсыздық, ауырсыну синдромы, тізетобықтың еркін ығысу симптомы, Томайер, Шобер, Отта, Форестье симптомдары; синовит және сакроилеит белгілері	4
Жіті фазалық қабынудың зертханалық маркерлерін анықтау (ЖҚТ, СРА және басқалар бойынша)	4
Ревматологиядағы негізгі синдромдардың сараланған диагностикасы: монобуындық зақымдану, полибуындық зақымдану, қызбалы синдром	4
Ревматологиядағы таралған патологиялық жай-күйлердің диагностикасы (остеоартрит, подагра, ревматоидтық артрит, спондилит, реактивті артриттер, ревматизм, жүйелі васкулиттер, жүйелі қызыл жегі, дерматомиозит, склеродермия және басқалар)	4
Ревматологиядағы таралған патологиялық жай-күйлерді емдеу (остеоартрит, подагра, ревматоидтық артрит, спондилиттер, реактивті артриттер, ревматизм, жүйелі васкулиттер, жүйелі қызыл жегі, дерматомиозит, склеродермия)	4
Сирек кездесетін ревматологиялық аурулардың болуы туралы болжам	4
Гастроэнтерология	
Ішектің аутоиммунды ауруларының иммунопатогенезі, бауырдың аутоиммунды патологиясы	1
Гастроэнтерологияда қолданылатын емдеу құралдары мен әдістері – экстракорпоралды, хирургиялық (оның ішінде эндоскопиялық және лапароскопиялық). Науқастарды оналту құралдары мен әдістері	1

Бауырды транспланттауға, бауырдың ішінара резекциясына көрсетілімдер, транспланттаудың иммунологиялық проблемалары, реципиентті транспланттауға дайындау және транспланттаудан/бауыр резекциясынан өткен пациентті бақылау	1
Ас қорыту жүйесі ағзаларының қалыпты және патологиядағы анатомиясы, гистологиясы, физиологиясы; жас ерекшеліктері	2
АІЖ сілемейлі қабығының иммундық кіші жүйесінің құрылымы, функциясы, асқазан мен ішектің қабыну ауруларының, вирустық гепатиттердің иммунопатогенезі	2
Гастроэнтерологияда қолданылатын дәрілік заттардың жіктелуі, әсер ету механизмі, фармакокинетикасы, жанама әсерлері, қолдануға көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер: асқазан сөлінісінің бөлінуін төмендететін, астропротекторлар, бактерияға қарсы және паразитке қарсы препараттар; АІЖ моторикасына әсер ететін дәрілер, іш өткізетін, пре- және пробиотиктер, диареяға қарсы препараттар, ферменттер, протеолиттік ферменттер ингибиторлары, өт айдататын препараттар, гепатопротекторлар, спазмолитиктер, холелитолитикалық заттар	2
Дұрыс тамақтану қағидаттары, жас ерекшеліктері. Өртүрлі патологиялық жай-күйлер кезіндегі диеталық тамақтану. Жасанды тамақтану және парентералды тамақтануға арналған заттар мен қоспалар (препараттар) көрсетілімдер	2
Рентгенологиялық зерттеп-қарау деректерін түсіндіру: асқазан пневмографиясы, париетография, асқазанды қосарлы қарама-қарсы кескіндеу, ирригоскопия, қарама-қарсы холецистография, ретроградтық холангиопанкреатография	2
Ішперде қуысы ағзаларының КТ, МРТ деректерін түсіндіру	2
Вирустық гепатит маркерлерін, гепатит вирустарын анықтау үшін полимеразды тізбекті реакцияны айқындауға иммуноферментті талдау нәтижелерін түсіндіру	3
Асқазанды, он екі елі ішекті, тоқ және жіңішке ішекті, өт шығару жолдарын функционалды зерттеу деректерін түсіндіру	3
Нәжісті копрологиялық талдау, бактериологиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру	3
Эзофагогастродуоденоскопия, колоноскопия, ректороманоскопия нәтижелерін түсіндіру	3
Ішперде қуысы ағзаларының УДЗ деректерін түсіндіру	3

Биопсияға көрсетілімдер, биопсияға қарсы көрсетілімдер мен асқынулар, АІЖ мен бауыр ауруларының морфологиялық диагностикасы үшін биопсияның маңызы. АІЖ сілемейлі қабығының зақымдануы және бауыр патологиясы кезіндегі гистологиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру	3
Тамақтану сипатын бағалау, тамақтанудың бұзылуын (шамадан тыс немесе жеткіліксіз); витаминдер мен негізгі микроэлементтердің дефициті мен шамадан тыс болуын анықтау	3
Коматозды жай-күйлер кезінде кезек күттірмейтін көмек (бауыр комасы, ұйқы бездік кома)	3
Ас қорыту жүйесі аурулары бар науқасты зерттеп-қарау	4
АІЖ ауруларының негізгі синдромдарын анықтау: дисфагия, іштің ауыруы, асқазан диспепсиясы, ішек диспепсиясы, сарғаю, асқазан-ішектен қан кету, гепато-спленомегалия, мальабсорбция және басқалар	4
Мерфи, Кер, Ортнер, френикус-симптомын, Щеткин-Блюмберг, Мейо-Робсон, Грот, Айзенберг I , II симптомдарын; көкбауыр мен бауырдың иілу синдромы; соқыр ішек синдромдарын анықтау	4
Бауыр патологиясына тән синдромдар мен симптомдарды анықтау: холестаз, цитолитикалық, бауыр-жасушалық жеткіліксіздік, порталдық гипертензия, асцит, диффуздық өзгеру, бауырдағы көлемді ісіктер және басқалар.	4
АІЖ патологиясы кезінде жалпы және биохимиялық қан талдауы деректерін түсіндіру	4
Helicobacter pylori жұқтыруын анықтау және эрадикацияны бақылау	4
Гастроэнтерологиядағы негізгі синдромдардың сараланған диагностикасы (оның ішінде хирургиялық және инфекциялық патологиясы бар): ауырсыну, қызбалық, мальабсорбция, цитолитикалық, мезенхималық қабыну, астено-вегетативті, геморрагиялық, холестатикалық, шірік және ашыту диспепсиясы, диарея	4
Асқазан-ішек жолының таралған патологиялық жай-күйлерінің диагностикасы	4
Ас қорыту ағзаларының таралған патологиялық жай-күйлерін емдеу	4
Ас қорыту ағзаларының сирек кездесетін ауруларының болуы туралы болжам	4
АІЖ аурулары бар пациенттің тамақтану жоспары (диета бойынша ұсынымдар)	4
Ас қорыту жүйесі аурулары бар науқастардың уақытша және тұрақты еңбекке жарамсыздығына сараптама. Науқастар мен реконвалесценттерді	

оңалту (оның ішінде АІЖ органдарының инфекциялық ауруымен ауырғандарды және АІЖ органдарындағы операциялық араласулар)	4
Лапароцентез	3
Асқазанды зондпен және зондсыз шаю	4
Сифондық және қарапайым клизмалар	4
Улану кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
АІЖ-дан қан кету кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Жіті бауыр энцефалопатия кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Бүйрек шаншуы кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Гематология	
Трансфузиялық иммуногематологияның негіздері-эритроциттердің, тромбоциттердің, лейкоциттердің, нейтрофилдердің, плазмалық ақуыздардың антигендері. Гемокомпонентті және инфузиялық-трансфузиялық терапия жүргізу құралдары, әдістері мен әдістемесі, ерекшеліктері. Кезеңін ескере отырып, көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер	1
Гематологияда қолданылатын емдеу құралдары мен әдістері – сәулелік терапия, экстракорпоралды әдістер және басқалар	1
Қалыпты және патологиядағы гемостаз жүйесінің механизмдері: гемостаздағы тамыр қабырғасының рөлі; гемостаздағы гемоглобиннің, эритроциттердің, нейтрофилдердің, тромбоциттердің рөлі; гемостаздағы плазмалық механизмдердің қатысуы	2
Қан үлгісін, иммунологиялық зерттеп-қарауды, ішкі ағзалардың функционалдық жай-күйін зерттеу деректерін ескере отырып, қан жүйесі ауруларының сараланған диагностикалық белгілері	2
Гематологияда қолданылатын препараттардың жіктелуі, әсер ету механизмі, фармакокинетикасы, жанама әсерлері, қолдануға көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер: анемияға қарсы, гемостатикалық, антитромботикалық, ісікке қарсы препараттар, өсу факторлары, эритропоэтиндер	2
Трансфузиялық иммуногематологияның негіздері – эритроциттердің, тромбоциттердің антигендері. Гематологиялық аурулар кезінде гемопоэтикалық дің жасушаларын транспланттауға көрсетілімдер, транспланттаудың иммунологиялық проблемалары, реципиенттерді транспланттауға дайындау және гемопоэтикалық дің жасушаларын транспланттаудан өткен пациентті байқау	2
Онкологиялық науқастардағы қан жүйесінің функционалдық жай-күйінің ерекшеліктері	2

Бауыр аурулары, алкоголизм, бүйрек аурулары, созылмалы қабынулар (ревматикалық аурулар), инфекциялық аурулар, АИТВ кезіндегі қан жүйесінің функционалды жай-күйінің ерекшеліктері	2
Жүктілік кезінде, хирургиялық науқастарда қан жүйесінің функционалды жай-күйінің ерекшеліктері	2
Синдромдарды анықтау және синдромдар бойынша сараланған диагностика: қанау сатысын айқындай отырып, геморрагиялық синдром, анемиялық. ТШҚҰ-синдромы сатысын айқындау	2
Ішкі ағзалардың патологиясын бейнелеу әдістерінің деректерін түсіндіру (Р-графия, МРТ, КТ, радиоизотоптық зерттеу, ангиография, тамырлардың доплерографиясы), көрсетілімдер, жүргізу қағидалары және мұндай зерттеулердің диагностикалық құндылығы	2
Стернальді пункцияға, трепанобиопсияға көрсетілімдер және нәтижелерді түсіндіру	2
Лимфа түйіндерінің биопсиясына көрсетілімдерді айқындау. Гистологиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру	2
Көкбауырды ультрадыбыстық зерттеу деректерін түсіндіру	3
Стернальді пункция	3
Парапротеинемиялық кома кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	3
Жалпы қан талдауын, гемограмманы, қанның биохимиялық талдауын, сарысулық темір көрсеткіштерін, ферритин деңгейін, қан сарысуының жалпы темір байлағыштық қабілетін зерттеу деректерін түсіндіру	4
Қан ұю және ұюға қарсы жүйелердің, қанның (тамыр-тромбоциттік және коагуляциялық гемостаз); өнімдер мен аракоагуляцияның, фибринолиз жүйесінің негізгі көрсеткіштерін түсіндіру	4
Миелограмма деректерін түсіндіру	
Қан өндіру жүйесі ауруларының негізгі синдромдары кезінде спецификалық зертханалық маркерлерді (биохимиялық, электролиттер, ферменттер, атипті жасушалар, онкомаркерлер) анықтау	4
Қан жүйесінің патологиясы кезінде иммунологиялық зерттеп-қарау деректерін – иммуноглобулиндер, иммундық кешендер, аутоантиденелер, комплемент жүйесі (әрбір биомаркердің диагностикалық құндылығын білу), Кумбстың тікелей және жанама сынамаларын түсіндіру	4

Синдромдарды анықтау: сидеропениялық, цитопениялық, гиперпластикалық, плеторлық	4
Лейкоздар кезінде синдромдарды анықтау (гиперпластикалық, геморрагиялық, анемиялық, интоксикациялық, инфекциялық асқынулар; спленомегалия)	4
Гематологиядағы таралған патологиялық жай-күйлердің диагностикасы	4
Гематологиядағы таралған патологиялық жай-күйлерді емдеу	4
Қан өндіру ағзаларының сирек кездесетін ауруларының болуы туралы болжам	4
Уақытша және тұрақты еңбекке жарамсыздықты сараптау, жіктеу критерийлері, қан өндіру жүйесі патологиясы бар науқасты бақылау қағидаттары, қан патологиясы бар науқастарды медициналық оңалту	4
Пациенттің ABO жүйесі бойынша қан тобын және резус тиістілігін айқындау	4
Биологиялық сынама, жеке трансфузияға дейінгі сынама	4
Гемокомпонентті және инфузиялық-трансфузиялық терапия	4
Гемолитикалық криз кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
ТШҚҰ-синдромы кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Анемиялық кома кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Трансфузиядан кейінгі асқынулар: гемотрансфузиялық шок кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Эндокринология	
Эндокриндік жүйе ағзаларын бейнелеу (Р-графия, МРТ, КТ, радиоизотоптық зерттеу) әдістерінің деректерін түсіндіру, мұндай зерттеулерді жүргізуге көрсетілімдер, қағидалары және диагностикалық құндылығы	1
Қалқанша безінің, бүйрек үсті безінің, ұйқы безінің және жыныс бездерінің ультрадыбыстық зерттеу деректерін түсіндіру: аталған зерттеудің көрсетілімдері мен жүргізу қағидалары, патологияның УЗИ-бейнесі	2
Қалқанша безінің жұқа инелі аспирациялық биопсиясының көрсетілімдерін айқындау және осы зерттеудің нәтижелерін бағалау	2
Эндокринологиядағы синдромдарды анықтау және сараланған диагностикала: гипогонадизм, ерте	2

жыныстық даму синдромы, соматогендік нанизм, акромегалия, плюрегландулярлық жеткіліксіздік және басқалар	
Эндокринологияда қолданылатын дәрілік препараттардың жіктелуі, әсер ету механизмі, фармакокинетикасы, жанама әсерлері, көрсетілімдері мен қарсы көрсетілімдері (пероральды қант төмендететін дәрілер, инсулиндер, алмастыратын терапия препараттары және басқалар)	2
Инсулин дозаларын есептеу, инсулин терапиясының техникасы мен асқынулары	2
Эндокринологияда қолданылатын емдеу құралдары мен әдістері – сәулелік терапия, радиоактивті йод, инсулиндік помпалар, хирургиялық, физиотерапиялық, курорттық емдеу, фитотерапия және басқалар	2
Пальпациялау кезінде қалқанша безі патологиясын анықтау, қалқанша безінің ұлғаю дәрежесін айқындау	3
Тиреотоксикалық криз кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	3
Бүйрек үсті безінің кризі кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	3
Көмірсулар алмасуын зерттеу деректерін түсіндіру: гликемиялық бейін, глюкозуриялық бейін, гликозилденген гемоглобин, С-пептид, иммунореактивті инсулин	4
Гормоналды мәртебені зерттеу деректерін түсіндіру (қалқанша без, бүйрек үсті безі, жыныстық гормондар; гипофиздің тропты гормондары; либериндер және гипоталамус статиндері)	4
Эндокриндік жүйенің негізгі синдромдарының зертханалық маркерлерін (биохимиялық, иммуноферменттік) анықтау	4
Эндокринологиядағы негізгі синдромдар бойынша сараланған диагностика: гипо - және гипертиреоз, гипергликемия, гипо-және гиперкортицизм	4
1 немесе 2 типті қант диабетімен ауыратын науқастың жалпы функционалдық жай-күйін айқындау, спецификалық асқынуларды тану (нефропатия, ретинопатия, диабеттік табан)	4
Эндокринологиядағы таралған патологиялық жағдайлардың диагностикасы	4
Эндокринологиядағы таралған патологиялық жағдайларды емдеу	4
Сирек кездесетін эндокриндік аурулардың болуы туралы болжам	4
Эндокриндік патология кезіндегі уақытша және тұрақты еңбекке жарамсыздықты сараптау	4

Қант диабетімен ауыратын науқасты бақылау қағидаттары (диеталық режим, қант төмендететін препараттар, инсулин терапиясы, физикалық белсенділік, гликемияны, АҚ, липидемияны және басқаларды бақылау)	4
Эндокриндік патологиясы бар науқастарды медициналық оңалту	4
Диабеттік кома кезіндегі кезек күттірмейтін көмек: кетоацидотикалық, гиперосмолярлы, лактатацидотикалық, гипогликтик	4
Жіті бүйрек үсті безінің жеткіліксіздігі кезіндегі күттірмейтін жедел көмек	4
Нефрология	
Бүйрек транспланттауға көрсетілімдер, транспланттаудың иммунологиялық проблемалары, реципиентті транспланттауға дайындау және бүйрек транспланттаудан өткен пациентті бақылау	1
Қалыпты және патологиядағы зәр шығару жүйесінің анатомиясы, гистологиясы, физиологиясы; жас ерекшеліктері (балаларда, қарттарда), жүктілік кезіндегі бүйрек функциясының ерекшеліктері	2
Негізгі бүйрек синдромдары мен бүйрек ауруларының патогенезі. АГ патогенезі және бүйрек патологиясының дамуындағы АГ рөлі	2
Бүйрек ауруларының иммунопатологиясы: антиденеге тәуелді және бүйрек зақымдануының жанама-жасушалық механизмдері	2
Диуретиктердің, бактерияға қарсы препараттардың, цитостатиктердің, глюкокортикостероидтардың жіктелуі, әсер ету механизмі, фармакокинетикасы, жанама әсерлері, қолдануға көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер	2
Нефрологияда қолданылатын емдеу құралдары мен әдістері – гемодиализ, перитонеалды диализ, экстракорпоралды, хирургиялық. Гемодиализ жүргізуге көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер	2
Бүйрек патологиясы кезінде иммунологиялық зерттеп-қарау деректерін түсіндіру – иммуноглобулиндер, иммундық кешендер, аутоантиденелер, комплемент жүйесі (әрбір биомаркердің диагностикалық құндылығын білу)	2
Бейнелеу әдістерінің деректерін түсіндіру (Р-графия, МРТ, КТ, радиоизотоптық зерттеу, ангиография, бүйрек тамырларының доплерографиясы) бүйрек патологиялары, көрсетілімдер, жүргізу қағидалары және мұндай зерттеулердің диагностикалық құндылығы	2
Биопсияға көрсетілімдер, биопсияға қарсы көрсетілімдер мен асқынулар, биопсия әдістемесі, бүйрек ауруларын морфологиялық диагностикалау	

үшін биопсияның маңызы. шумақтардың зақымдануы кезінде гистологиялық және иммунофлюоресцентті зерттеу нәтижелерін түсіндіру	2
Бүйректі ультрадыбыстық зерттеу деректерін түсіндіру: мұндай зерттеуді жүргізуге көрсетілімдер мен жүргізу қағидалары, бүйректің даму ауытқуларының, жарақаттардың, ісіктердің, қабыну процестерінің, бүйрек туберкулезінің, нефролитиаздың, гидронефроздың, нефроптоздың УДЗ-бейнесі	3
Нефроздық криз кезіндегі күттірмейтін жедел көмек	3
Зәрді зерттеу деректерін түсіндіру, протеинурияны бағалау	4
Бүйректің функционалдық жай-күйін зерттеу деректерін түсіндіру	4
Бүйрек жеткіліксіздігінің зертханалық маркерлерін (биохимиялық, электролиттер, гормондар), бүйрек ауруларының негізгі синдромдарын (нефроздық, нефритикалық және басқалар) анықтау	4
Нефрологиядағы негізгі синдромдарды анықтау: гематурия, протеинурия, нефритикалық синдром, нефротикалық синдром, БЖЖ, БСЖ, дизурия, артериялық гипертензия, ауырсыну синдромы, түтікше-интерстициалдық синдром	4
Нефрологиядағы негізгі синдромдар бойынша сараланған диагностика	4
Нефрологиядағы таралған патологиялық жай-күйлердің диагностикасы	4
Нефрологиядағы таралған патологиялық жай-күйлерді емдеу	4
Зәр шығару ағзаларының сирек кездесетін ауруларының болуы туралы болжам	4
Уақытша және тұрақты еңбекке жарамсыздықты сараптау, созылмалы бүйрек ауруларын жіктеу критерийлері	4
Бүйрек патологиясы бар науқасты бақылау қағидаттары (тұз, су ішу режимі, тамақтану, АҚ бақылау, липидемия және басқалар) Бүйрек патологиясы бар науқастарды медициналық оңалту	4
Қуықты катетеризациялау	4
Бүйрек шаншуы синдромы кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Жіті бүйрек функциясының жеткіліксіздігі кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Инфекциялық аурулар	
Инфекциялық науқастарда қолданылатын емдеу құралдары мен әдістері – экстракорпоралды, физиотерапиялық	2

Аса қауіпті инфекциялардың (оба, туляремия, күйдіргі, геморрагиялық қызба, бруцеллез) жағдайын стандартты айқындау	2
Инфекциялық аурулардың иммунопрофилактикасы (вакциналар, вакцинациялау жүргізу қағидалары, вакцинациялауға көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдер, асқынулар. Ұлттық егу күнтізбесі, эпидемиялық көрсетілімдер бойынша вакцинациялау)	2
Инфекциялық аурулар ағымының жас ерекшеліктері	2
Ең жиі кездесетін инфекциялық аурулар кезінде нысаналы эпиданамнез жинау	3
Қоздырғышты (бактериологиялық, вирусологиялық және басқалар) анықтауға бағытталған зерттеу нәтижелерін түсіндіру. III	3
Патогенге антиденелерді (ПГАР, КБР, ИФТ және басқалар) анықтауға бағытталған зерттеу нәтижелерін түсіндіру	3
Инфекциялық ауру анықталған кезде қажетті эпидемияға қарсы іс-шаралар жүргізу	3
Синдромдар және олардың комбинациясы: диарея, сарғыштық, лимфаденопатия, гепатоспленомегалия, геморрагиялық синдром, ангиноздық, буындық, экзантемасы және энантемасы	4
Гемограмманы, биохимиялық зерттеулерді түсіндіру; биологиялық материалдарды талдау (зәр, нәжіс, ликвор, синовиальды сұйықтық, сүйек кемігі және басқалар)	4
Инфекциялық аурудан кейін реконвалесцентті диспансерлік бақылауды және оңалтуды ұйымдастыру және жүргізу	4
Инфекциялық-токсикалық шок кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Гиповолемиалық шок кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Фтизиатрия	
089е, 058е нысандарын толтыру, тапсыру мерзімдері, сипаттамасы	1
Халықтың әртүрлі топтарында (балалар, жасөспірімдер, ересектер, тәуекел топтары) туберкулездің бастапқы және қайталама профилактикасы. БЦЖ-профилактикасы	2
Туберкулез скринингі. Туберкулезге қарсы қызметті ұйымдастыру және оның құрылымы	2
Туберкулезбен ауыратын науқастарды анықтаудағы терапевт дәрігердің рөлі. Пациентте туберкулезге күдік туындаған кезде терапевт дәрігердің тактикасы	2

Балалардағы, жасөспірімдердегі және ересектердегі туберкулезді анықтау және диагностикалау әдістері. Туберкулезбен ауыратын науқастардың типтерін айқындау	2
Халықаралық стандарттарды ескере отырып, туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеудің негізгі қағидаттары мен әдістері. Туберкулезбен ауыратын науқастардың санаттары, емдеу схемасы. Туберкулезге қарсы препараттар, фармакокинетикасы, жанама әсерлері және оларды жою. Емдеуді бақылау. Туберкулезді емдеу критерийлері. ТМБ дәрілік төзімділігі	2
Туберкулезге қарсы іс-шараларды ұйымдастыру. Контингенттерді диспансерлік байқау. Есептік-есеп беру құжаттамасы. Туберкулездің профилактикасы әдістері	2
Кеудеішілік лимфа түйіндерінің ұлғаю синдромындағы сараланған диагноз	2
Өкпедегі ошақты өзгерістер синдромы кезінде, өкпенің шашыраңқы зақымдану синдромы, плевралық сұйықтықтың жиналуы синдромы, өкпенің дөңгелек көлеңке синдромы, өкпе тінінің бұзылуы, пневмоторакс кезіндегі сараланған диагноз	2
ТБ 01, ТБ 05, ТБ 06, ТБ 15 толтыру	2
Соматикалық аурулармен бірге тыныс алу ағзаларының туберкулезі (қант диабеті, асқазан және 12-елі ішектің ойық жарасы, өкпенің спецификалық емес аурулары, алкоголизм, нашақорлық, АИТВ-инфекциясы және ЖИТС)	4
Жүкті әйелдерде және босанғаннан кейінгі кезеңдегі туберкулез. Туберкулезді анықтау кезінде иммуносупрессивті терапия алатын науқастарды бақылау бойынша ұсынымдар және қайталама профилактика	4
Өкпе және өкпеден тыс туберкулезбен ауыратын науқасты зерттеп-қарау, негізгі белгілерді анықтау	4
Диагностикалық құндылығын ескере отырып, туберкулезбен ауыратын науқасты зертханалық-аспаптық зерттеп-қарау жоспары және алынған деректерді түсіндіру (гемограмма, биохимиялық талдау, қақырықты ТМБ, ДСТ, рентгенограмма, КТ, МРТ, УДЗ, спирография, плевралық сұйықтықтың жиналуы, люмбальды пункция)	4
Манту сынамасы	4
Тыныс алу ағзалары туберкулезімен ауыратын науқастарда өкпеден қан кету кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Неврология	

Неврологиядағы негізгі синдромдардың даму механизмдері және оларды анықтау қағидаттары: сезімталдықтың бұзылуы, қозғалыс бұзылулары, гиперкинездер, акинетика-ригидтік синдромы, мишықтық атаксия, жұлынның, ми бағанының зақымдануы, гипоталамус-гипофиз жүйесінің зақымдануы, вегетативті бұзылулар; үлкен жарты шар қыртысының зақымдану синдромдары	2
Неврологиялық практикада қолданылатын препараттардың жіктелуі, әсер ету механизмі, фармакокинетикасы, жанама әсерлері, көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдері: нейрорептиктер, транквилизаторлар, құрысуға қарсы, седативті және нейростимуляторлар, ми қанайналымын және метаболизмді жақсартатын, ауырсынуды басу үшін қолданылатын миорелаксанттар, антидепрессанттар	2
Мидың ісінуі/домбығуы. Ісіну нұсқалары. Емдеу қағидаттары. Интракраниальды қысымның бұзылуы . Ми тінінің ығысуы және сыналануы	2
Сананың бұзылуы. Сананың бұзылу деңгейлерінің жіктелуі. Әртүрлі этиологиядағы комалар (органикалық, метаболикалық). Кома нәтижелері. Соматикалық патология кезіндегі комалар: бастапқы церебральды, эндокриндік аурулар кезінде , улы, электролиттердің, судың жоғалуына байланысты газ алмасу бұзылулары кезінде	2
Ауырсыну психофизиологиялық жай-күй ретінде. Нейропатиялық және ноцицептивті ауырсыну. Диагностика, емдеу	2
Нерв жүйесінің патологиясы кезінде бейнелеу әдістерінің (эххоэнцефалография, УДЗ-доплерография, Р-графия, ангиография, КТ, МРТ, ПЭТ) деректерін түсіндіру, мұндай зерттеулерге көрсетілімдер, жүргізу қағидалары және диагностикалық құндылығы	2
Пациентті неврологиялық қарап-тексеру. Сананы бағалау, жалпы ми симптомдарын, жоғары нерв функциясының жай-күйін анықтау	3
Бас сүйек-ми нервтерін, қозғалтқыш сферасын, сезімтал сфераны, вегетативті жүйені зерттеу	3
Когнитивті функцияларды бағалау және бұзылуларды анықтау	3
Гипо және гипервитаминоздар, эндокриндік аурулар , интоксикация кезіндегі неврологиялық көріністерді анықтау	3
Неврологиялық патологиясы бар науқасты оңалту	3
Нерв жүйесінің патологиясы бар науқастың жалпы функционалдық жай-күйін айқындау	3
Уақытша және тұрақты еңбекке жарамсыздық сараптамасы	3

Синкопальды жай-күйдің сараланған диагностикасы	3
Тыныс алудың неврогендік бұзылулары кезінде сараланған диагностика	3
Мидың ісінуі/домбығуы кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	3
Ми қанайналымының жіті және созылмалы бұзылуларының неврологиялық көріністерін анықтау	4
Сөйлеу функциясы бұзылуларын анықтау	4
Менингит синдромдарын анықтау	4
Үстіртін және терең сезгіштікті зерттеу	4
Бұлшықет күшін, бұлшықет тонусын зерттеу	4
Сіңір және үстіртін рефлексдерді зерттеу	4
Қозғалыс үйлесімділігін зерттеу	4
Бас сүйек-ми нервтерінің функциясын зерттеу	4
Менингит белгілерін анықтау	4
Сана дейгейін айқындау	4
Неврологиялық патологиясы бар науқасты диспансерлік байқауды ұйымдастыру және оны жүргізу	4
Жұлын пункциясының, ликворды зерттеу нәтижелерін түсіндіру	4
Бас сүйек-ми травмасы кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Ми қанайналымының жіті бұзылулары кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Құрысулар кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Миастениялық криз кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Холинергиялық криз кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Симптоадренальды криз кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Вегитоинсулярлық криз кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Гипертензиялық-гидроцефальды криз кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Невралгиялар және түбіршіктің ауырсыну синдромдары кезіндегі кезек күттірмейтін көмек	4
Психиатрия және наркология	
Психикалық-талдамалық бағдарланған психотерапия. Когнитивті мінез-құлық психотерапиясы. Қысқа мерзімді психотерапия. Ерлі-зайыптылық және отбасылық терапия. Топтық психотерапия. Релаксация тренингі. Электроқырысу терапиясы. I	1

Суицидтік мінез-құлық пен науқастарды қадағалап-қараудың қауіп факторлары. Агрессивті науқастарды қадағалап-қараудың клиникалық сипаттамасы. Қатерлі нейрорептикалық синдром. Емдеуге төзімді депрессия. Семіздік	1
Шизофрения және шизоаффективті бұзылулар	1
Психикалық және мінез-құлықтық бұзылушылықтардың оныншы қайта қараудағы ауруларының халықаралық сыныптамасы. II	2
Психикалық және мінез-құлықтық бұзылушылықтарды диагностикалаудың жобаланған әдістері. Нейропсихологиялық тестілеу. Өз бетінше толтырылатын сауалнамалар, диагностикалық шкалалар. Стандартталған психиатриялық сұхбат және оның клиникалық сұхбаттан айырмашылығы. Психиатриядағы диагностиканың аспаптық әдістері. II	2
Психикалық және мінез-құлықтық бұзылушылықтарға байланысты науқастар мен олардың жақындарының психологиялық және әлеуметтік проблемалары. Әлеуметтік оңалту мәселелері. II	2
Депрессияны дәрі-дәрмекпен емдеу. Антипсихотикалық препараттар. Көңіл-күй тұрақтандырғыштары (нормотимиктер). Мазасыздыққа қарсы препараттар (анксиолитиктер). Седативті/гипнозды дәрілер. Стимуляторларды психиатриялық практикада қолдану. Дәріаралық өзара іс-қимыл	2
Сергектік және ұйқы физиологиясы, ұйқының бұзылуы	2
Ұйқының бұзылуы, созылмалы ауырсыну синдромы, жыныстық дисфункциясы, семіздігі бар науқастарды зертеп-қарау	3
Жобаланған әдістердің деректерін, нейропсихологиялық тестілеуді, өздігінен толтырылатын сауалнамаларды түсіндіру	3
Бастапқы психиатриялық сұхбат. Психикалық мәртебесін зерттеу	4
Стандартталған психиатриялық сұхбат	4

Ескертпе:

*Практикалық дағдыларды, манипуляцияларды, емшараларды меңгеру деңгейлері

Меңгеру деңгейі	Сипаттамасы
1	Дағдының/емшараның қалай орындалатынын біледі және түсінеді
2	Дағдыны (емшараны) симуляциялық орталықта техникалық бөлімде оқытушының басшылығымен орындайды

3	Дағдыны (емшараны) денсаулық сақтау ұйымында оқытушының / тәлімгердің тікелей бақылауымен орындайды
4	Дағдыны (емшараны) денсаулық сақтау ұйымында оқытушының / тәлімгердің жанама бақылауымен орындайды

Бұйрыққа 3-қосымша
 Медициналық және
 фармацевтикалық мамандықтар
 бойынша жоғары білім берудің
 үлгілік оқу бағдарламасына
 13-қосымша

"Хирургия" мамандығы бойынша интернатураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік – хирург дәрігер (амбулаториялық-емханалық ұйымдар мен ауылдық елді мекендерде, оның ішінде аудан орталықтарында, сондай-ақ қала үлгісіндегі кенттерде орналасқан ұйымдар үшін)

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	56
1)	Міндетті компонент	52
	"Хирургиялық аурулар" модулі	52
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	4
	Жиыны:	60

Үлгілік бағдарламаның мазмұны және "Хирургия" мамандығы бойынша практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

"Хирургиялық аурулар" модулі	Меңгеру деңгейі*
Хирургиялық инфекциялар және амбулаториялық хирургия	
Хирургиялық науқастарды диспансерлеу, медициналық құжаттаманы ресімдеу	2
Амбулаториялық және стационарлық хирургиялық көмекті ұйымдастыру	2
Жара инфекциясының профилактикасы қағидаттары	2
Фурункул және фурункулоз, тілме қабынуы, эризипеллоид	3
Карбункул, гидраденит, абсцесс, целлюлит	3
Паронихий. Кіріп кеткен тырнақ	3
Қол басының жайылмалы іріңдігі, панариций	3
Остеомиелит	3
Іріңді медиастинит. Біріншілік және екіншілік медиастинит	3
Өкпе абсцесі, гангренозды абсцестер және өкпе гангрена. Плевра эмпиемасы	3

Хирургиялық сепсистің ерекшеліктері. Септикалық шок	3
Перитонит. Перитониттің жіктелуі, патогенезі, клиникасы және диагностикасы. Операциядан кейінгі перитонит ерекшеліктері. Науқастың операция алдындағы дайындығы. Таралған перитонитті емдеу ерекшеліктері, ішперде қуысын дренаждауға көрсетілімдер. Ішперде қуысын декомпрессиялау әдістері. Кешенді емдеудегі антибиотиктер мен детоксикация әдістерінің рөлі. Перитониттің қателіктері мен асқынулары. Ішперде қуысының санациясы, заманауи аспектілер	3
Сепсистің жіктелуі, этиопатогенезі, клиникасы, диагностикасы. Абдоминалды сепсис. Септикалық шок. Сепсис иммунологиясы. Сепсисті кешенді емдеу қағидаттары. Сепсисті хирургиялық емдеу	3
Шұғыл операциялық араласуларға көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдерді айқындау	3
Гемотрансфузияға көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдерді айқындау	3
Іріңді жаралар мен абсцестерді дренаждау	3
Ішперде қуысының лапароскопиялық санациясы	3
Ішперде қуысының абсцестерін емдеу	3
Ішперде артындағы кеңістік абсцестерін және кисталарын емдеу	3
Остеомиелиттерді емдеу	3
Трофикалық жараларды емдеу	3
Қайталама тігістерді қолдану	3
Ішперде қуысының тампондарын, дренаждарын орнату және алып тастау	3
Үстірт орналасқан қатерсіз өсінділерді алып тастау	3
Медициналық құжаттаманы ресімдеу	4
Хирургиялық науқастарды зерттеп-қараудың қажетті аспаптық және зертханалық әдістерін тағайындау	4
Эндоскопиялық, рентгенологиялық ультрадыбыстық зерттеу әдістерінің, МРТ, КТ нәтижелерін түсіндіру	4
Маститті ашу	4
Плевралды пункция	4
Таңу кезінде іріңді жаралар мен қуыстардың санациясы	4
Жараларды микробиологиялық және цитологиялық зерттеу үшін материал алу	4
Жұмсақ тіндердің іріндерін ашу	4
Оберст-Лукашевич және Усольцева бойынша өткізгіш анестезия	4

Тырнақ пластинкасын алып тастау	4
Шұғыл хирургия	
Жіті панкреатит. Хирургиялық емдеу түрлері	2
Холецистэктомия	2
Ішек түйнегі, хирургиялық емдеу	2
Асқазан мен он екі елі ішектің перфоративті жарасы	2
Ойық жаралы этиологияның асқазан-ішектен қан кетуі	2
Жарықтың қысылуы	2
Мезентериялық қанайналымының жіті бұзылуы	2
Іш травмалары	2
Ішкі ағзалардың жыртылуы, гемоперитонеум, ішперде қуысының жарақаттарын диагностикалау және көмек көрсету негіздері. Зертханалық және аспаптық диагностика әдістері	2
Жіті гинекологиялық және урологиялық аурулары бар кезінде жіті хирургиялық аурулардың сараланған диагностикасы. Жіті гинекологиялық және урологиялық аурулар кезіндегі шұғыл көмек көрсету алгоритмі	2
Жіті панкреатит кезінде емдеу тактикасын таңдау	2
Жіті холецистит кезінде емдеу тактикасын таңдау	2
Ішек түйнегі кезінде хирургиялық тактиkanı таңдау	2
Холангиография	2
Паранефральды, вагосимпатикалық блокада және бауырдың дөңгелек байламының блокадасы	3
Диагностикалық лапароскопия	3
Жіті аппендицит кезінде операцияда көмек көрсету	3
Ішек резекциясы кезінде операцияда көмек көрсету	3
Жіті холецистит кезінде операцияда көмек көрсету	3
Жіті панкреатит кезінде операцияда көмек көрсету	3
Ішектің перфоративті жарасы кезінде операцияда көмек көрсету	3
Ішперде қуысы ағзаларының жіті хирургиялық ауруларын сараланған диагностикалау әдістері	3
Аппендэктомия	3
Қысылған шап жарығы кезінде жарық кесу	3
Перфоративті жараны тігу	3
Жіті аппендицитті диагностикалау	4
Жіті панкреатитті диагностикалау	4
Жіті холециститті диагностикалау	4
Жіті ішек түйнегін диагностикалау	4
Асқазан мен он екі елі ішектің перфоративті жарасын диагностикалау	4

Пилородуоденальды стенозды диагностикасы	4
Өнеш-асказан-ішектен қан кетуді диагностикалау	4
Қысылған жарықты диагностикалау	4
Мезентериялық қанайналымының жіті бұзылуын диагностикалау	4
Қабырғаның, төс сүйегінің сынуын диагностикалау	4
Ішперденің алдыңғы қабырғасының атыс және шаншып-кесілген жаракатын диагностикалау	4
Фистуллография	4
Науқастарды операцияға дейінгі дайындау және операциядан кейінгі бақылау әдістері	4
Сифондық клизма	4
Блэкмор зондын орнату	4
Лапароцентез	4
Жоспарлы хирургия	
Ішперде қуысы ағзаларының хирургиялық ауруларымен ауыратын науқастарды диагностикалау мен емдеудің хаттамалары мен стандарттары	2
Жарықтар. Сыртқы, ішкі. Туа біткен шап жарығы кезінде операция техникасының ерекшеліктері. Шап , кіндік жарығы және іштің ақ сызығының жарығы кезінде пластикалық әдістерді таңдау. Сан жарығы кезіндегі операция ерекшеліктері. Операциялар түрлері және орындау техникасы	2
Геморрой. Емдеу, геморрондектомия түрлері	2
Жіті және созылмалы парапроктит. Этиопатогенез, жіктелуі, диагностикасы, клиникасы. Хирургиялық емдеуге көрсетілімдер. Абсцесс оқшаулануына байланысты операция техникасы	2
Спецификалық емес жаралы колит. Емдеу алгоритмі . Аурудың асқынуы. Операциялық емдеуге көрсетілімдер, операция түрін таңдау	2
Крон ауруы. Аурудың асқынуы. Операциялық емдеуге көрсетілімдер, операция түрін таңдау	2
Жіңішке және тоқ ішектің дивертикулярлық ауруы. Тоқ ішектің зақымдануы кезіндегі ауру ағымының ерекшеліктері. Аурудың асқынуы. Емдеу тактикасы. Хирургиялық емдеу жүргізуге айғақтар	2
Механикалық сарғаю. ЭРХПГ диагностикадағы рөлі . Хирургиялық тактика. Паллиативтік және радикалды операциялардың түрлері. Механикалық сарғаюдың асқынуларын емдеу. Холедохотомия, дуоденотомия, анастомозға көрсеткіштер. Өт жолдарын дренаждау көрсеткіштері, дренаждау әдістері. Себебіне байланысты гепатодуоденалды	2

аймақтағы атипияға және ауытқуларға байланысты өт жолдарын ревизиялау ерекшеліктері. Эндоскопиялық папиллосфинктеротомия	
Ішкі ағзалардың паразиттік зақымдануы. Хирургиялық емдеуге көрсеткіштер, емдеудің ашық және жабық әдістері. Ішкі ағзалардың паразитарлық ауруларын емдеудің жаңа технологиялары	2
Бауыр циррозы. Асцитпен асқынған бауыр циррозын емдеудің қазіргі заманғы әдістері. Консервативті терапия. Хирургиялық емдеуге көрсеткіштер	2
Қалқаншабез аурулары. Уытты зоб клиникасы және емдеу. Операцияға көрсеткіштер мен қарсы көрсеткіштер. Тиреотоксикозбен ауыратын наукастарды операцияға дайындау	2
Аяқ-қолдардың жіті және созылмалы ишемиясы. Ауру сатылары және зақымдану сипаты. Диагностикалық бағдарлама және емдеу тактикасы. Консервативті емдеу қағидаттары. Операция алдындағы ангиография. Хирургиялық емдеу	2
Варикоз ауруы. Аяқ-қол веналарының жіті тромбофлебиті. Созылмалы веналық жеткіліксіздік	2
Өкпе артериясының тромбоэмболиясы. ӨАТЭ, топикалық диагностика. Хирургиялық тактика. Хирургиялық емдеу әдісін таңдау. Тромболитикалық терапия. Эмболияның қайталануын профилактикалау	2
Гастроэзофагорефлюкс ауруы, кардия ахалазиясы. Емдеу тактикасы. Хирургиялық емдеуге көрсеткіштер	2
Ішек жыланкөзінің әртүрлі түрлерін диагностикалау . Жоғары ішек жыланкөздері ағынының ерекшеліктері. Су-электролит және ақуыз алмасуының бұзылуы. Морфологиялық ерекшеліктері мен жыланкөздің түріне байланысты консервативті емдеудің негізгі әдістері. Ішек жыланкөздері кезіндегі емдеу тактикасы. Хирургиялық емдеуге көрсеткіштер, операция алдындағы дайындық	2
Жіңішке ішектің жыланкөздерін жабу әдістері. Тоқ ішек жыланкөздері. Диагностика, операция алдындағы дайындық, тоқ ішек жыланкөздерін жабу әдістері, операциядан кейінгі бақылау. Ішек жыланкөздерін емдеудегі тактикалық, диагностикалық және техникалық қателер, жасанды жыланкөздер - стомалар орнату кезіндегі асқынулар	2
Асқазан және ұлтабардың ойықжарасын диагностикалау	4
Механикалық сарғаюды диагностикалау	4
Гипо- және гипертиреозды диагностикалау	4

Веналардың варикозды кеңеюін, аяқ-қолдардың терең веналарының тромбофлебитін диагностикалау	4
Паренхималы ағзалардың паразиттік ауруларын диагностикалау	4
Геморрой, парапроктит, спецификалық емес ойықжаралы колит, Крон ауруы, жіңішке және тоқ ішектің дивертикулярлық ауруларының диагностикасы	4
Гастроэзофагеалдық рефлюкс ауруын және кардия ахалазиясын диагностикалау	4
Ішек жыланкөздерін диагностикалау, ащыішек пен тоқішек жыланкөздері арасындағы дифференциалды диагностика	4
Типтік аппендектомия	4
Асқынбаған жарықтар кезіндегі жарықты алып тастау	4
Асқазан-ішек жолдарының операцияларына көмектесу	4
Гепатобилиарлы аймақтағы операцияларға көмектесу	4
Қантамырларына операция жасауға көмектесу	4
Қалқаншабезге операция жасау кезінде көмектесу	4
Эндоскопиялық операциялар кезінде көмектесу	4
Торакалды хирургия	
Кеуде жарақаттары	2
Перикард пен жүректің зақымдануы	2
Өңештің зақымдануы	2
Плевро-пульмоналды шок	2
Ішкі қан кету	2
Кеңірдек-өңеш жыланкөзі	2
Кеуде жарақаттары кезіндегі клиникалық және аспаптық зерттеп-қарау деректерін түсіндіру	4
Пневмоторакстың әртүрлі түрлеріне клиникалық және аспаптық зерттеп-қарау деректерін түсіндіру	4
Перикард және жүрек аурулары кезіндегі клиникалық және аспаптық зерттеп-қарау деректерін түсіндіру	4
Өңештің зақымдануы кезіндегі клиникалық және аспаптық зерттеп-қарау деректерін түсіндіру	4
Пневмоторакс, гемоторакс кезінде шұғыл көмек көрсету	4
Қабырғааралық нервтілерді блоктау	4
Плевра қуысының пункциясы	4
Торакоцентез	4
Бюлау бойынша плевра қуысын дренаждау	4
Жараларды бастапқы хирургиялық өңдеу	4

Кеуде қуысына операция жасауға көмектесу	4
Травматология және ортопедия	
Жұмсақ тіндердің жарақаты	2
Бассүйек-ми жарақаты	2
Кеуде қуысының жарақаттары	2
Аяқ-қол сүйектерінің сынуы мен шығуы	2
Омыртқа жарақаттары	2
Жамбас сүйектерінің сынуы	2
Көп жарақаттар	2
Ұзақ қысу синдромы, позициялық қысылу синдромы	2
Күйіктер	2
Үсіктер	2
Сүйектердің ығысусыз сынуында гипс таңғышын салу	4
Бұғана сынуы кезінде таңғышты салу	4
Омыртқа жарақаттары кезінде алғашқы дәрігерлік көмек көрсету	4
Күй және үсу кезінде жараны өңдеу	4
Офтальмология, отоларингология	
Қабак ауруы	2
Көру ағзасының жарақаттары	2
Ағзаның жалпы аурулары кезіндегі көз белгілері	2
Сыртқы және ортаңғы құлақтың жарақаттары мен бөгде денелері	2
Сыртқы және ортаңғы құлақтың қабыну аурулары	2
Ортаңғы құлақтың созылмалы қабынуы. Отогендік бассүйекішілік асқынулар	2
Құлақтың іріңсіз аурулары	2
Мұрын жарақаттары және бөгде денелері	2
Мұрын қуысы мен мұрын маңындағы қуыстардың аурулары	2
Жұтқыншақтың жарақаттары және бөгде денелері	2
Жұтқыншақтың жіті және созылмалы аурулары	2
Көмейдің жарақаттары және бөгде денелері	2
Көмейдің жіті аурулары	2
Көз жарақатын алғашқы өңдеу	4
Құлақ, жұтқыншақ және кеңірдек жарақаттарын алғашқы өңдеу	4
Паратонзиллярлық абсцессті ашу	4
Мұрын қуысының алдыңғы және артқы тампонадасы	4
Мұрын фурункулын, гематоманы, мұрын қалқаншасының абсцесін ашу	4

Гаймор қуысын пункциялау	4
Трахеотомия және трахеостомия	4
Урология	
Урологиялық ауруларды диагностикалау. ЖНТ-дағы өзгерістерді түсіндіру, несептің себіндісі, ПСА және т.б. Аспаптық әдістер: УДЗ, шолу урографиясы, КТ, цистоскопия	4
Жіті урологиялық аурулар кезінде шұғыл көмек көрсету: несептің жіті іркілуі, бүйрек шаншуы, бүйректің, несепқуықтың, үрпінің жіті жарақаты, аталықбездің бұралуы, парафимоз және баланопостит	3
Хирургиялық практикадағы урологиялық аурулар. Уретралық катетер, цистостома. Урологиялық науқастарды операцияға дейін дайындау және операциядан кейінгі емдеу	3
Несеп шығару жолдарының инфекциялары. Цистит, пиелонефрит, уретрит	3
Қатерсіз және қатерлі ауруларды диагностикалау (қуықасты безінің аденомасы (ҚБҚГ). Қуықасы безі, несепқуық, бүйрек обыры)	2

Ескертпе:

***Практикалық дағдыларды, манипуляцияларды, емшараларды меңгеру деңгейлері**

Меңгеру деңгейі	Сипаттама
1.	Дағдының/емшараның қалай орындалатынын біледі және түсінеді
2.	Симуляциялық орталықтағы техникалық бөлімде оқытушының басшылығымен дағдыны (емшараны) орындайды
3.	Денсаулық сақтау ұйымында оқытушының/тәлімгердің тікелей бақылауымен дағдыны (емшараны) орындайды
4.	Денсаулық сақтау ұйымында оқытушының/тәлімгердің жанама бақылауымен дағдыны (емшараны) орындайды

Бұйрыққа 4-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғары білім берудің
үлгілік оқу бағдарламасына
14-қосымша

"Акушерия және гинекология" мамандығы бойынша интернатураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік – акушер-гинеколог дәрігер (амбулаториялық-емханалық ұйымдар және ауылдық елді мекендерде, оның ішінде аудан орталықтарында, сондай-ақ қала үлгісіндегі кенттерде орналасқан ұйымдар үшін)

№ р/с	Пәндердің / модульдердің атауы	Кредит саны
1	Бейіндік пәндер циклі	56
1)	Міндетті компонент	52
	"Акушерия" модулі	28
	"Гинекология" модулі	24
2)	Таңдау компоненті	4
2	Қорытынды аттестаттау	4
	Жиыны:	60

"Акушерия және гинекология" мамандығы бойынша үлгілік бағдарламаның мазмұны және практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

"Акушерия" модулі	Меңгеру деңгейі *
Ұрпақты болу денсаулығы. Отбасын жоспарлау	
Репродуктивтік денсаулық. Репродуктивтік құқық. Сексуалдық құқық	2
Репродуктивтік құқықтар мен репродуктивтік денсаулықты сақтау саласындағы халықаралық және ұлттық құқықтық құжаттар	2
Ана өлімін азайтудағы репродуктивтік денсаулықты сақтаудың рөлі	2
Контрацептивтік құралдарды жіктеу. Контрацепцияның қазіргі заманғы әдістері	2
Контрацепция әдістерінің қолайлылығының медициналық өлшемшарттары және оларды қолдану жөніндегі практикалық ұсынымдар (ДДСҰ). Әртүрлі жас топтарындағы контрацепция: аборт жасалған әйелдерде, босанған әйелдерде (босанғаннан кейін), қатері жоғары топтағы әйелдерде	2
Жыныстық жолмен берілетін аурулар (ЖЖБА). Отбасын жоспарлау қызметіндегі инфекциялардың профилактикасы	2
Дәрі-дәрмектік аборт. Көрсетілімдер. Шарттар. Консультация	2
Акушериялық-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру	
ҚР-да акушериялық-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру жүйесі	2
ҚР-да акушериялық-гинекологиялық көмек көрсету кезеңдері	2
Әйелдер консультациясы мен стационар қызметінің негізгі көрсеткіштері.	2
Жүкті әйелдерді диспансерлеу	2
ҚР-да перинаталдық көмекті өңірлендіру	2
Босану клиникасы	2
Жаңа туған нәрестелерді емізу мәселелері	2

Жүктілік патологиясы	2
Дәлелді медицина негізінде экстрагениталды патологияның ұрықтың жай-күйіне әсері	2
Босанғаннан кейінгі кезеңнің физиологиясы және патологиясы	
Босанғаннан кейінгі кезеңдегі патология тактикасын диагностикалау және анықтау (хориоамнионит, босанғаннан кейінгі эндометрит, акушерлік перитонит, инфекциялық-уытты шок, тромбозмболиялық асқынулар, босанғаннан кейінгі мастит)	2
Репродуктивтік денсаулық. Отбасын жоспарлау	
Отбасын жоспарлау бойынша пациенттерге алғашқы және қайта консультация беру	4
Акушериялық-гинекологиялық көмекті ұйымдастыру	4
Есепке алу-есептік құжаттаманың негізгі нысандарын ресімдеу	4
АХЖ-10 жіктемесіне сәйкес диагноздарды ресімдеу	4
Әйелдер консультациясы мен стационар қызметінің көрсеткіштерін есептеу	4
Жүкті әйелдерді диспансерлеуді жүргізу	4
Ана мен перинаталдық өлімді азайту мақсатында санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу	4
Босану клиникасы	
Ішкі және сыртқы акушериялық зерттеу әдістемесін қолдану.	4
Босанудың 3-кезеңін жүргізу	3
Жатырдың айналуы, себептері және шұғыл көмек	3
Ұрық жамбасымен келген жағдайдағы босандыру	3
ҚР ДСМ негізгі клиникалық хаттамаларына сәйкес бала жолдасымен байланысты және босанғаннан кейін ерте кезеңдегі қан кетумен қарсы күресу әдістерін қолдану	3
Акушерлік қан кетулер кезінде шұғыл көмек көрсету	3
Ішке қан кету, гемодинамиканың бұзылуы, гемостаздың бұзылуы кезінде диагностикалау және көмек көрсету	3
Қан жоғалтудың орнын толтыру қағидаттарын қолдану. Гемотрансфузия. Жатырдан қан кетуді тоқтатудағы қазіргі технологиялар	3
Геморрагиялық шок, ДВС-синдромы кезінде диагностикалау және көмек көрсету	3
Ананың босану жарақатын диагностикалау	3
Қасаға жігінің ажырауын диагностикалау және тактиканы анықтау	3

Босану қызметінің аномалиясы кезінде диагностикалау және тактиканы анықтау	3
Клиникалық тар жамбас кезінде диагностикалау және көмек көрсету	3
ҚР ДСМ негізгі клиникалық хаттамаларына сәйкес физиологиялық босандыру жүргізу	4
Партограмманы ресімдеу, жатырдың жиырылу қызметін және құрсақтағы ұрықтың жай-күйін бағалау	4
Жамбас пен ұрық басының өлшемдерінің сәйкестігін анықтау	4
Босандыру барысында ұрықтың жай-күйін бағалау	4
Кесарь тілігі операциясына қойылатын көрсетілімдерді анықтау	4
Қан жоғалту дәрежесін, жүкті босанатын әйелдердің, босанған әйелдердің жағдайын бағалау	4
Мерзімінен бұрын босануды диагностикалау және тактикасын анықтау	4
Ұрық қабының жарылуын диагностикалау	4
Жүктілік патологиясы	
Жүктілік кезінде гипертензиялық жағдайларды диагностикалау	3
Жүрек-қантамыр жеткіліксіздігі кезінде диагностикалау және терапия жүргізу	3
Тыныс алу жеткіліксіздігі кезінде диагностикалау және терапия жүргізу	3
Бүйрек функциясының жеткіліксіздігін диагностикалау	3
Бауыр функциясының жеткіліксіздігін диагностикалау	3
Жүктіліктің ерте және кеш патологиясының белгілерін анықтау (үзілу қаупі, преэклампсия, дамымайтын жүктілік және т.б.)	4
Жүктілікті үзуге медициналық құжаттаманы ресімдеу	4
Жүктілікті үзу, мерзімінен бұрын босану қаупін анықтау	4
Жүкті әйелдерді зерттеп-қарау	4
Экстрагенитальды патология, жүкті әйелдердің құсуы және гипертензиялық жай-күй кезінде мерзімінен бұрын босандыруға көрсетімдерді негіздеу	4
Жүкті әйелдердің құсуын анықтау. Жүкті әйелдердің құсуының жеңіл түрі кезінде терапия жүргізу	4

Жүктілікке, босануға және босанғаннан кейінгі кезеңге байланысты гипертензиялық жағдайларды анықтау	4
Жүкті әйелдердің экстрагениталды ауруларын анықтау	4
Жүректің туа біткен және жүре пайда болған ақауларын, жүктілік кезіндегі ревматизмді анықтау	4
Қантты диабетті, гестациялық қантты диабетті анықтау	4
Жүктілік кезінде бүйректің созылмалы және жіті ауруларын, гестациялық пиелонефритті анықтау	4
Жүктілік кезінде жалғыз бүйректің болуын анықтау	4
Жүктілікке байланысты бауыр ауруларын, жүктілік кезіндегі гепатиттерді анықтау	4
Жүктілік кезінде өтас ауруын анықтау	4
Жүктілік кезінде өкпе ауруларын анықтау	4
Жүктілік кезінде туберкулезді анықтау	4
Жүкті әйелдердің жұқпалы ауруларын анықтау: тұмау, қызамық, токсоплазмоз, бруцеллез, цитомегаловирусты инфекция, гениталдық герпес	4
Жүктілік кезінде хирургиялық ауруларды анықтау. Аппендицит, холецистит, панкреатит, іштүйнек. Хирургиялық араласуға арналған көрсетімдерді анықтау	4
Жүктілік, босану, босанғаннан кейінгі кезеңде ЖИТС/АИТВ анықтау	4
Жүктілікті көтере алмауды диагностикалау, ИЦЖ	4
Мерзімінен артық көтерудің шынайы түрін және мерзімі ұзартылған жүктілікті диагностикалау	4
Көп ұрықты жүктілікті диагностикалау	4
Ұрықтың құрсақта өсуінің тежелуін диагностикалау.	4
Босанғаннан кейінгі кезеңнің физиологиясы және патологиясы	4
Босанғаннан кейінгі физиологиялық кезеңді қадағалап-қарау	4
Бұтаралықтың жарақаты бар, Кесарь тілігі операциясынан кейін босанған әйелдерді қадағалап-қарау	4
Бала жолдасымен байланысты және босанғаннан кейін ерте кезеңдегі қан кетумен қарсы күресу әдістерін қолдану.	4
Бала жолдасының ажырау кезеңін қадағалап-қараудың күте тұру және белсенді тактикасын қолдану	4
Ананың іріңді-сепсистік асқынуларының профилактикасын жүргізу	4

Сүт бездері проблемалары бойынша босанатын әйелдерге консультация беру	4
Емшектің жарылуы, лактостаз кезінде диагностикалау және көмек көрсету	4
Босанғаннан кейінгі кезеңнің физиологиясы және патологиясы	
ЖІС енгізу және алып тастау	3
Жатырішілік құралдарды қолдану	3
Ұрпақты болу денсаулығы. Отбасын жоспарлау	4
"Гинекология" модулі	
Гинекологиялық эндокринология	
Гинекологиядағы функционалдық диагностика әдістері	2
Етеккір циклінің нейрогуморалдық реттелуі	2
Аменорея. Аменорея және гипоменструальдық синдром	2
Жатырдан дисфункционалды қан кету	2
Ювенильдік қан кетулер	2
Ұрпақты болу кезеңіндегі қан кетулер. Климактериялық кезеңдегі қан кетулер	2
Нейроэндокриндік гинекологиялық синдромдар (поликистозды анабез синдромы, адреногениталды синдром, етеккір алды синдромы, кастрациядан кейінгі синдром, климактериялық синдром)	2
Гинекологиялық аурулар	
Ішкі жыныс ағзаларының қабынбалы аурулары (эндометрит, миометрит, параметрит, сальпингоофорит, пельвиоперитонит)	2
Бедеу неке. Бедеу жұптың себептері және зерттеп-қарау алгоритмі. Түтікшелік және эндокриндік бедеулікті диагностикалау және емдеу әдістері. Бедеулікті емдеудегі заманауи репродуктивтік технологиялар	2
Түтікшелік бедеулікті диагностикалау және емдеу әдістері	2
Бедеуліктің эндокриндік формасын диагностикалау және емдеу	2
Ауруханадан тыс аборт	2
Гинекологиялық науқастарды диспансерлеуді жүргізу	4
Амбулаториялық науқастарды емдеу әдістері мен қағидаттарын жүргізу	4
Гинекологиялық ауруларды азайтуға бағыталған санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу	4
Гениталдық туберкулезді диагностикалау	4

Әйелдердің жыныс ағзаларының сепсистік этиологиядағы қабынбалы ауруларын диагностикалау	4
Вульвитті, вагинитті, вагинозды диагностикалау	4
Жатырдан тыс жүктіліктің барлық түрлерін диагностикалау	4
Іштеспе кезіндегі сараланған диагностика.	4
Зерттеп-қараудың қосымша әдістерінің (УДЗ, ГСГ, компьютерлік томография, ядролық-магниттік резонанстық томография), зертханалық зерттеу әдістерінің көрсеткіштерінің (жағындының микроскопиясы, гистологиялық зерттеу нәтижесі және т.б.) нәтижелерін түсіндіру	4
Жыныстық жолмен берілетін ауруларды (ЖЖБА) диагностикалау. Әйелдерді профилактикалық қарап-тексеру кезінде венерологиялық ауруларды диагностикалау	4
Дәрі-дәрмекпен түсік түсіру үшін консультация жүргізу, көрсетімдерді анықтау	4
Әйелдің физикалық дамуын, әртүрлі жас топтарындағы әйел организмнің функционалдық жағдайын бағалау	4
АХЖ-10 жіктемесіне сәйкес диагноздарды ресімдеу	4
Жіті аппендицитпен, жіті пиелонефритпен және іштүйнекпен қатар жүрген гинекологиялық ауруларға сараланған диагностика жүргізу	4
Арнайы гинекологиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру (инфекцияланған аборттың ауырлық дәрежесі, қабыну процесінің таралу дәрежесі)	4
Қалқаншабез, бүйрекүсті безі функциясының бұзылуымен, гипофиз аденомасымен, поликистозды анабез синдромымен, адреногениталдық синдроммен байланысты эндокриндік патологияның сараланған диагностикасын жүргізу	4
Функционалдық диагностика тестілерінің нәтижелерін түсіндіру	4
Эндометрия биоптатының қырындысын гистологиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру	4
Бассүйекті және мен түрік ершігін рентгенологиялық зерттеу нәтижелерін, гормоналдық зерттеу нәтижелерін түсіндіру	4
Жатырдың, қосалқылардың, анабездің қабыну процестерін диагностикалау	4
Жатырдың және қынаптың спецификалық емес қабыну процестерін диагностикалау	4
Жатырдың және қынаптың спецификалық қабынуын диагностикалау	4
Онкогинекология	

Онкогинекологиялық анамнезді жинау.	10
Мақсатты биопсияны жүргізу.	5
Гистерэктомия, сальпингоофорэктомия кезіндегі ассистенция.	3
Жатыр мойны обырына скрининг жүргізу.	5

Ескертпе:

* Практикалық дағдыларды, манипуляцияларды, емшараларды меңгеру деңгейлері

Меңгеру деңгейі	Сипаттама
1	Дағдының/емшараның қалай орындалатынын біледі және түсінеді
2	Симуляциялық орталықтағы техникалық бөлімде оқытушының басшылығымен дағдыны (емшараны) орындайды
3	Денсаулық сақтау ұйымында оқытушының/тәлімгердің тікелей бақылауымен дағдыны (емшараны) орындайды
4	Денсаулық сақтау ұйымында оқытушының/тәлімгердің жанама бақылауымен дағдыны (емшараны) орындайды.

Бұйрыққа 5-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғары білім берудің
үлгілік оқу бағдарламасына
15-қосымша

"Педиатрия" мамандығы бойынша интернатураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік – педиатр дәрігері (амбулаториялық-емханалық ұйымдар мен ауылдық елді мекендерде, оның ішінде аудан орталықтарында, сондай-ақ қала үлгісіндегі кенттерде орналасқан ұйымдар үшін)

№ р/с	Пәндердің / модульдердің атауы	Кредит саны
1	Бейінді пәндер циклі	56
1)	Міндетті компонент	52
	"Балалар аурулары" модулі	52
2)	Таңдау компоненті	4
2	Қорытынды аттестаттау	4
	Жиыны:	60

"Педиатрия" мамандығы бойынша үлгілік бағдарламаның мазмұны және практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

"Балалар аурулары" модулі	Меңгеру деңгейі *
Амбулаториялық-емханалық педиатрия	

Инфекция ошақтарында эпидемияға қарсы жұмыс жүргізу	2
Перинаталдық және неонаталдық күтімді жақсартуға бағытталған ұлттық стратегияның ережелерін клиникалық практикада талдау және қолдану	3
2 айға дейінгі дені сау нәрестені БЖАИЖ бойынша бағалау және жіктеу	3
2 айдан 5 жасқа дейінгі дені сау баланы БЖАИЖ бойынша бағалау және жіктеу	3
2 айға дейін науқас нәрестені БЖАИЖ бойынша бағалау және жіктеу.	3
2 айдан 5 жасқа дейінгі науқас баланы БЖАИЖ бағалау және жіктеу	3
Дені сау және ауру балаларға диспансерлеуді жүргізу	3
Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама және медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу	3
Білім беру мекемелерінде балалар мен жасөспірімдерге медициналық көмек көрсету	3
Психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияға көрсетілімдерді анықтау	3
Учаскелік дәрігердің жұмыс жоспарын құру	3
Медициналық құжаттаманы ресімдеу	3
Нәтижелерді түсіндіру:	3
- қанның жалпы талдауы	3
- несеп талдауы	3
- қанның биохимиялық талдауы	3
- ЭКГ нәтижелері	3
- ағзаларды рентгенологиялық зерттеу нәтижелері	3
- ағзаларды УДЗ нәтижелері	3
- магниттік-резонанстық және компьютерлік томографиялық зерттеулердің нәтижелері	3
Емханада дәрігерлік қабылдау өткізу	4
Науқастан анамнез жинау және белгілі бір патология үшін жетекші факторларды бөлу	4
Өртүрлі жас топтарындағы даму салалары бойынша балалар денсаулығының жай-күйіне кешенді бағалау жүргізу	4
Тәуекел тобындағы балаларды сауықтыру жөніндегі іс-шараларды жүргізу	4
Науқасты стационарға жатқызу қажеттілігін немесе оны үйде қалдыру мүмкіндігін анықтау	4
Болжау және көмек көрсету:	
- пневмония асқынған кезде	4
- бронх демікпесінің ұстамасы кезінде	4
- тыныс алудың жіті жеткіліксіздігі кезінде	4

- жүрек функциясының жіті жеткіліксіздігі кезінде	4
- бүйрек функциясының жіті жеткіліксіздігі кезінде	4
- бауыр функциясының жіті жеткіліксіздігі кезінде	4
- улану кезінде	4
- ішектен қан кеткенде	4
- ми зақымданған кезде	4
- жіті ішек инфекциясы кезінде	4
- өкпе ісінгенде	4
- ми ісінгенде	4
- көмей ісінгенде	4
- вакцинациядан кейінгі асқынулар кезінде	4
Инфекциялық аурулардың спецификалық және спецификалық емес профилактикасын жүргізу	4
Рецептілерді жазып беру	4
Иммундауға көрсетілімдер мен қарсы көрсетілімдерді ескере отырып, ұлттық иммундау схемасына сәйкес балаларды вакцинациялауды жүргізу	4
Балаларға санитариялық-ағарту және гигиеналық тәрбие жұмыстарын жүргізу	4
Жаңа туған нәрестеге алғашқы патронаж жүргізу	4
Емшек сүтімен қоректендірудің және қосымша тамақтандырудың сапасын, тамақтанудың мәртебесін анықтау (баланың жасы мен бойына шаққандағы салмағын есептеу), салмақты қосу мониторингін, балалардың тамақтануын есептеу	4
БЖАИЖ бойынша дамыту мақсатында күтім жасау және тамақтандыру проблемалары бойынша анаға консультация беру	4
Балаларға алғашқы бес жылында патронаждық қызмет көрсетудің әмбебап-прогрессивті моделін (ПӘПМ) жүргізу әдістемесін меңгеру	3
Балалар пульмонологиясы	
Шағымдарды жинау	4
Тыныс алу жүйесін физикалық зерттеп-қарау	4
Тыныс алудың ауыр жеткіліксіздігі бар балаларды физикалық зерттеп-қарау	4
Медициналық ақпараттық жүйеде зерттеп-қарау (емдеу) жоспарын жасау	3
Ауру тарихын ресімдей отырып, пульмонологиялық науқастарға жетекшілік ету	3
Плевра пункциясын жүргізу	2
Бронходилатациялық сынама жүргізу	3
Кеуде қуысы ағзаларының рентгенографиясы мен КТ нәтижелерін бағалау	3
Спирография нәтижелерін бағалау	3

Пульстық оксиметрия жүргізу	4
Плевралық жалқықты, бронхтардың жуынды суларын, қақырықтың микроскопиясын, қақырықтың бактериологиялық зерттеуін талдау нәтижелерін бағалау	3
Дозаланған аэрозоль препараттарымен, спейсер, небулайзер арқылы ингаляциялау	4
Пикфлоуметрия жүргізу, нәтижелерді бағалау	4
Балалар кардиологиясы	
Шағымдарды жинау, ауыру және өмір анамнезі	4
Жүрек-қантамыр жүйесін физикалық тексеру	4
Медициналық ақпараттық жүйеде зерттеп-қарау (емдеу) жоспарын жасау	3
Капиллярлық толымын бағалау	4
Артериялық қысымды өлшеу	4
Пульстық оксиметрия жүргізу	4
ЭХОКГ нәтижелерін түсіндіру	2
Жүректің қан тамырларының УЗДГ нәтижелерін түсіндіру	2
Ауыру тарихын ресімдей отырып, кардиологиялық науқастарға жетекшілік ету	3
АҚ тәуліктік мониторингін бағалау	3
Электрокардиограммаға талдау жүргізу	3
Функционалдық жүктеме сынамаларын жүргізу	3
Бастапқы вегетативтік тонусты зерттеу. Керд және Хильдебрант индекстерін есептеу	3
Вегетативтік қамтамасыз етуді зерттеу әдістемесі. Ортостатикалық сынаманы орындау техникасы және оның нәтижелерін түсіндіру	3
Жүрек-қантамыр патологиясы бар "Балалардың ауруларын интеграциялап қадағалап-қарау" бағдарламасы бойынша науқас баланы қадағалап-қарау тактикасын бағалау, жіктеу және анықтау	4
Базалық жүрек-өкпе реанимациясы (BLS)	3
Медициналық ақпараттық жүйеде зерттеп-қарау (емдеу) жоспарын жасау	4
Балалар ревматологиясы	
Шағымдарды жинау, ауру және өмір анамнезі	4
Ақпараттандырылған келісімді алу	4
Медициналық ақпараттық жүйеде зерттеп-қарау (емдеу) жоспарын жасау	3
Терінің, оның қосалқыларының және сілемейлі қабықтарының жай-күйін бағалау	4
Қозғалыстардың үйлесімділігін зерттеу	4

Буындар функциясын физикалық зерттеу	2
Ауырсынуды бағалау	4
ЭХОКГ нәтижелерін түсіндіру	2
Кеуде қуысын рентгенографиялау, ангиография, буындарды рентгенологиялық, магниттік-резонанстық және компьютерлік томографиялық зерттеу кезінде алынған нәтижелерді түсіндіру	2
Буындарды ультрадыбыстық зерттеу кезінде алынған нәтижелерді түсіндіру	2
Ауру тарихын ресімдей отырып, ревматологиялық науқастарға жетекшілік ету	3
Тірек-қимыл аппаратын зерттеу: буындардың барлық топтарын пальпациялау, Ричи индексін, DAS-индексін анықтау	3
Қанның биохимиялық талдауының көрсеткіштерін бағалау (СРБ, белок фракциялары, КФК, ЛДГ, АСЛ-О, ревмофактор, LE-жасушалар, АНФ, ИНФ-альфа, коагулограммалар (ХҚҚ)	3
Балалар гематологиясы	
Шағымдарды жинау, ауыру және өмір анамнезі	4
Ақпараттандырылған келісімді алу	4
Терінің, оның қосалқыларының және сілемейлі қабықтарының жай-күйін бағалау	4
Миелограмма көрсеткіштерін бағалау	2
Ауру тарихын ресімдей отырып, гематологиялық науқастарға жетекшілік ету	3
Перифериялық қан көрсеткіштерін бағалау: гемоглобин, қанның формалық элементтерінің құрамы, лейкограммалар, ЭШЖ	3
Перифериялық қанның жағындысы бойынша эритроциттердің морфологиялық өзгерістерін түсіндіру (анизоцитоз, пойкилоцитоз, гипо-және гиперхромия, макро және микроцитоз, микросфероцитоз және эритроциттер формасының басқа да өзгерістері)	3
Қан ұйындысының ретракциясын талдау нәтижелерін бағалау	3
Эритроциттердің осмостық резистенттілігінің нәтижелерін бағалау	3
Сарысу темірінің, ферритин деңгейінің, қан сарысуының жалпы темір байланыстыру қабілетінің және т.б. көрсеткіштерін бағалау	3
Скринингілік және кеңейтілген коагулологиялық зерттеп-қарау нәтижелерін түсіндіру	3
Сүйек кемігінің ағынды цитометриясының нәтижелерін бағалау	2

Алмастыру және гематрансфузиялық терапияға көрсетімдерді анықтау	2
Неонатология	
Кіндік тамырының катетеризациясы	3
Ауру тарихын рәсімдей отырып, дені сау және ауру нәрестелерге жетекшілік ету	4
Жаңа туған нәрестені перзентхана залында карап-тексеру және ана мен бала бірге болатын палаталарда күтім жасау	4
Жаңа туған нәрестенің физикалық дамуын бағалау	4
Жаңа туған нәрестенің рефлексдерін бағалау	4
Жаңа туған нәрестені зонд арқылы тамақтандыру	4
Мерзіміне жетіп туған нәрестелер және мерзімінен бұрын туған нәрестелерге тамақтанудың есебін жүргізу	4
Жаңа туған нәрестеге фототерапия жүргізу	4
Қуықты катетерлеу	3
Гестациялық жасын анықтау	4
Лактация және емшек сүтімен қоректендіру бойынша консультация	4
Қанның және несептің жалпы талдауының, копрограмманың, коагулограмманың, қанның биохимиялық талдауының, ликвордың нәтижелерін түсіндіру	4
Жаңа туған нәрестелерді аспаптық зерттеу нәтижелерін түсіндіру	4
Нәрестеге маска, мұрын канюлалары арқылы оксигенотерапия	4
Шала туған баланы күту үшін кювезді пайдалану	4
Жаңа туған нәрестеге люмбалдық пункция жүргізу	3
Крамер бойынша тері жамылғысының сарғыштық дәрежесін бағалау	4
Жаңа туған нәрестенің тыныс алуының бұзылу дәрежесін бағалау	4
Балалар нефрологиясы	
Шағымдарды жинау, ауыру және өмір анамнезі	4
Хабардар етілген келісімді алу	4
Терінің, оның қосалқыларының және сілемейлі қабықтарының жай-күйін бағалау	4
Бүйрек және зәр шығару жолдары ауруларымен ауыратын науқастарға жетекшілік ету	3
Жалпы несеп талдауын түсіндіру	3
Нечипоренко сынамасын түсіндіру	3
Тәуліктік протеинурияға несеп талдауын түсіндіру	3
Уроцитограмманы түсіндіру	3

Несептің бактериологиялық зерттеулерін түсіндіру	3
Қанның биохимиялық талдауын түсіндіру (жалпы белок, фракциялар, креатинин, несепнәр, холестерин, СРБ, АСЛО, электролиттер, қышқыл-негіздік жай-күйі, бета-2 микроглобулин, С3 комплементі және т.б.)	3
Несептің биохимиялық талдауын түсіндіру	3
Зимницкий сынамаcын түсіндіру	3
Реберг сынамаcын түсіндіру	3
Функционалдық бүйрек резервін зерттеу (ФБР)	3
Бүйрек функциясын бағалау: бүйрек функциясы сақталған немесе бұзылған, бүйрек функциясының жіті жеткіліксіздігі, бүйректің созылмалы ауруы, бүйрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігі	3
Бүйректі рентгенологиялық және компьютерлік томографиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру. Бүйректі ультрадыбыстық зерттеу нәтижелерін түсіндіру	3
Экскреторлық урография, микциялық цистография, компьютерлік томография, магниттік-резонанстық диагностика деректерін түсіндіру	3
Бүйрек биопсиясының нәтижелерін түсіндіру	3
Уродинамика зерттеулерінің нәтижелерін түсіндіру	3
Қыздың қуығына катетеризация жүргізу	3
Реналдық артериялық гипертензия кезінде шұғыл көмек көрсету	3
Балалар гастроэнтерологиясы	
Шағымдарды жинау, ауыру және өмір анамнезі	4
Ақпараттандырылған келісімді алу	4
Гастроэнтерологиялық жүйенің жай-күйін бағалау	4
Ас қорыту жүйесін физикалық зерттеп-қарау	4
Ауру тарихын рәсімдей отырып, гастроэнтерологиялық науқастарға жетекшілік ету	3
Асқазанды жуу	3
Фиброэзофагогастроуденалды зерттеу деректерін түсіндіру	3
Өңеш-асқазан рН-метриясының тәуліктік мониторингі деректерін түсіндіру	3
Қанның биохимиялық көрсеткіштерін (бауыр сынамалары, холестерин, глюкоза, ферменттер, билирубин) түсіндіру	3
Дисбактериозға нәжісті талдау деректерін түсіндіру	3
Копрограмма деректерін түсіндіру	3
Ішперде қуысы ағзаларын УДЗ нәтижелерін, рентгенологиялық, КТ, МРТ зерттеулерінің нәтижелерін түсіндіру	3

Хеликобактериялық инфекцияға зерттеу нәтижелерін (уреазды, тыныс алу тестілері, серологиялық әдістер, ПТР, бактериологиялық және гистологиялық әдістер) түсіндіру	3
Ішперде қуысы ағзаларын ультрадыбыстық зерттеу деректерін түсіндіру	3
ИФТ, ПТР (гельминтоздар, протооздар) нәтижелерін түсіндіру	3
Морфологиялық зерттеу нәтижелерін түсіндіру (бауыр мен АІЖ сілемейлі қабығының биопсиясы)	3
Балалар эндокринологиясы	
Ауру тарихын рәсімдей отырып, эндокринологиялық науқастарға жетекшілік ету	3
Глюкометрді пайдалана отырып гликемия деңгейін анықтау және нәтижені бағалау	3
Ацетонурияға талдау нәтижесін анықтау және бағалау	3
Қалқаншабезді пальпацияциялау	3
Эндокриндік жүйе ағзаларының УДЗ, рентгенографиясы, компьютерлік томографиясы, МРТ көрсеткіштерін бағалау	3
Гормоналдық спектрдің көрсеткіштерін бағалау: - қандағы: еркін трийодтиронин, жалпы тироксин; ТТГ антиденелері, кортизол, кортикостерон, альдостерон, адреналин, норадреналин; паратгормон; ТТГ, пролактин, инсулин, глюкогон, СТГ, ЛГ, ФСГ, ПГ, АКТГ, АДГ, тестостерон, эстрадиол, ренин, прогестерон, кальцитонин, серотонин, гистамин; - несептегі: адреналин, норадреналин, альдостерон, дофамин, жалпы, еркін кортизол, эстриол, эстрагендер, метаболиттер: 17-КС, 17-ОКС	3
Қалқаншабездің жіңішке инемен пункциялық аспирациялық биопсиясының нәтижелерін бағалау	3
Балалар неврологиясы	
Мидың УДЗ, рентгенография, компьютерлік томография, МРТ көрсеткіштерін бағалау	2
Ми тамырларының ультрадыбыстық доплерографиясының деректері бойынша мидағы қан ағынының көрсеткіштерін бағалау	2
Электроэнцефалография деректерін бағалау	2
Ликворограмма деректерін бағалау	2
Мүмкіндігі шектеулі баланың оңалту әлеуетін бағалау	2
Сананың бұзылу деңгейін бағалау	2
Ауыру тарихын рәсімдей отырып, науқастарға жетекшілік ету	3

Бір жасқа дейінгі, ерте жастағы балалардың психологиялық-сөйлеу функцияларының деңгейін анықтау	3
Бір жасқа дейінгі балалардың моторлық даму деңгейін анықтау	3
Бір жасқа дейінгі балалардың сезімтал саласына зерттеу жүргізу	3
Көз түбінің деректерін бағалау	3
Балалар фтизиатриясы	
Инфекциялық және паразиттік аурулар, улану туралы шұғыл хабарламаның нысандарын толтыру, алғаш рет анықталған белсенді туберкулез диагнозы бар науқас туралы хабарлама, белгіленген мерзімде СЭБ-ға беру және олардың сипаттамасы	1
ТБ 014/е, ТБ 015/е, ТБ 016/е, ТБ 017/е, ТБ 018/е, ТБ 081/е толтыру	2
Тәуекел топтарында туберкулин диагностикасын жүргізу, нәтижелерін бағалау және балаларды фтизиатрға тексеруге жіберу	2
БЦЖ вакцинациялауға, довакцинациялауға және ревакцинациялауға балаларды іріктеуді жүргізу, иммундаудың тиімділігін бағалау	2
Туберкулезбен сырқаттанудың тәуекел топтарында туберкулезге химиялық профилактиканы жүргізу	3
Туберкулезбен ауыратын науқасты зертханалық-аспаптық зерттеп-қарау жоспарын жасау және алынған деректерді (гемограмма, биохимиялық талдау, қақырықты ТМБ, ДСТ-ға зерттеу) түсіндіру	3
Кеуде қуысы ағзаларының рентген-томограммаларын түсіндіру, өкпе патологиясы кезінде негізгі рентгенологиялық синдромдар мен симптомдарды анықтау	3
Визуализация әдістерінің деректерін (МРТ, КТ, бронхоскопия, бронхография) түсіндіру, гистологиялық зерттеуге (биопсия) көрсетімдерді анықтау.	3
Тыныс алу ағзаларының туберкулезі кезінде сыртқы тыныс алу функциясын зерттеуді - спирометрияны түсіндіру.	3
Тыныс алудың обструктивті, рестриктивті және аралас түрлерін және оның дәрежесін анықтау	3
Туберкулезге күдікті науқасты зерттеп-қарауды жүргізу	4
Балалар арасында туберкулезбен сырқаттанудың қатер тобын анықтау және қалыптастыру	4
Плевралық пункциядан кейін экссудат көрсеткіштерін түсіндіру. Плевралық пункция	4

жүргізуге көрсетімдерді, қарсы көрмсетімдерді және қағидалары мен әдістемесін білу	
Люмбалдық пункциядан кейін ликворограмма көрсеткіштерін түсіндіру. Жұлын пункциясын жүргізуге көрсетімдерді, қарсы көрсетімдерді және қағидалары мен әдістемесін білу	4
Тыныс алу органдары туберкулезімен ауыратын науқастарға өкпе қан кетуі кезінде шұғыл көмек көрсету	4
Спонтанды пневмоторакс кезінде шұғыл көмек көрсету	4
Балалардың жұқпалы аурулары	
Ауру тарихын рәсімдей отырып, науқастарға жетекшілік ету	3
Эпидемиологиялық анамнезді қоса алғанда, инфекциялық аурумен ауыратын науқастан анамнез жинау	3
Инфекциялық аурумен ауыратын науқасты емдеуге жатқызу қажеттілігін немесе оны үйде қалдыру мүмкіндігін анықтау	3
Зертханалық зерттеу нәтижелерін бағалау, адекватты этиотроптық терапия тағайындау, нақты инфекциялық аурулар кезінде антибиотиктердің (химиопрепараттардың) бір реттік, тәуліктік және курстық дозаларын анықтау, адекватты дезинтоксикациялық терапияны анықтау, енгізілетін венаішілік ерітінділердің құрамын анықтау және көлемін есептеу	3
Гиповолемиялық, инфекциялық-уытты шоктар, көмейдің ісінуі, мидың ісінуі кезінде госпиталға дейінгі және госпитальдық кезеңдерде қажетті дәрігерлік көмек көрсету	3
Бактериологиялық, вирусологиялық, серологиялық, биохимиялық және басқа да зерттеулер жүргізу үшін науқастан материал алуды жүзеге асыру (қаннан, құсық массасынан, асқазанды шайған судан, нәжістен, өттен сынама алу және себінді жасау, жұтқыншақтан сілекей мен мұрыннан шырыш алу және себу)	3
Асқазанды жуу	3
Люмбалдық пункция жүргізуге көрсетімдерді анықтау, нәтижелерді түсіндіру	3
ДДСҰ/ БЖАИЖ бағдарламасы бойынша ішек инфекциялары кезінде оралдық регидратация жүргізу	3
Ішперде қуысы мен ішперде артындағы кеңістіктің УДЗ аспаптық деректерін бағалау; өкпе, бассүйек рентгенографиясын ба,алау	3

Инфекциялық аурулар кезінде шұғыл жағдайлар мен асқынулардың бар-жоғын анықтау	4
Нечипоренко бойынша қанның жалпы талдауының, несептің жалпы талдауының, несептің талдауының, копрограмманың деректерін бағалау; нәжістің, қанның, несептің, ликвордың бактериологиялық себіндісін; нәжісті УПФ және дисбактериозға талдау; қанның биохимиялық талдауы, серологиялық зерттеулер, ИФТ, ПТР	4
Ауру ағымының ауырлығын бағалау және аурудың нәтижесін болжау	4
Балалар хирургиясы	
Ауру тарихын рәсімдей отырып, науқастарға жетекшілік ету	3
Әртүрлі патологиялық жағдайларда зертханалық деректерді түсіндіру	3
Қаңқалық, қосамжарласқан жарақат бар деген күдік болса, науқасты қарап-тексеру	3
Диагностика алгоритміне сәйкес науқасты қарап-тексеру жүргізу	3
Жүргізілген зерттеп-қарауды, балалардағы қаңқа жарақатының рентгендік диагностикасын бағалау	3
УДЗ, рентгенография, компьютерлік томография, эндокриндік жүйе органдарының МРТ көрсеткіштерін бағалау	3
Асқазан-ішек жолдары дамуының туа біткен кемістігіне күдік болса, науқасты зерттеп-қарау нәтижелерін бағалау	3
Несеп-жыныс жүйесінің туа біткен патологиясына күдік болма, науқасқа тексеру жүргізу. Диагностика алгоритміне сәйкес науқасқа урологиялық тексеру жүргізу	3
Жүргізілген урологиялық зерттеп-қарау (урография, цистография және т.б.) түсіндіру	3
Тоқ ішектің даму кемістігіне күдік болса, науқасты зерттеп-қарауды жүргізу. Сифонды клизма. Ирригография	3
Гиршнрунг ауруы кезінде ирригография нәтижелерін түсіндіру	3
Аноректальды мальформациялары бар науқастарды зерттеп қарау нәтижелерін түсіндіру	3
Аноректальды мальформациялары бар науқасты қарап-тексеру	3
Кіндікбау дамуының аномалиясы бар науқасты зерттеп-қарауды жүргізу	3
Кіндікбау дамуының аномалиясы бар науқастарды зерттеп-қарау нәтижелерін түсіндіру	3

Ішперде қуысы ағзаларының жіті хирургиялық патологиясына күдік болса, науқасты қарап-тексеру	4
Жіті хирургиялық патологиясы бар науқастың зертханалық деректерін түсіндіру	4
Асқазан-ішек жолдары дамуының туа біткен кемістігіне күдік болса, науқасты қарап-тексеру	4
Ірінді-қабынбалыу ауруымен ауыратын науқастың зертханалық көрсеткіштерін түсіндіру	4
Жедел кезек күттірмейтін медициналық көмек	
Тіршілік әрекетін қалпына келтіру әдістері. ауруханаға дейінгі кезеңде BLS, ACLS, PALS	4
Жоғарғы тыныс алу жолдарындағы бөгде заттар. Геймлих тәсілі. Демікпелік мәртебені тоқтату	4
Тыныс алу жолдарын ашық ұстау техникасы: тыныс алу маскасын және Амбу қапшығын пайдалануда қол құралы. Оттеппен емдеу және ингаляциялық терапия жүргізу	4
Аяқ-қолдың сынуы. Көліктік иммобилизация. Мойын жағасын салу	4
Геморрагиялық және жаракаттық шоктардың қарқынды терапиясы	4
ЖМК кезеңіндегі ауырсыну синдромының терапиясы	4
Термиялық жаракаттар кезінде шұғыл медициналық көмек көрсету	4
Күйік шоғының қарқынды терапиясы	4
Сыртқы қан кетуді тоқтату	4
Жиі кездесетін комалардың сараланған диагностикасы (диабеттік, гипогликемиялық, гиперосмолярлық, гиперлактацидемиялық, ацетонемиялық, уремиялық, бауыр, уытты комалар, гипоксиялық, су-электролиттік). Глазго комының шкаласы бойынша есті анықтау	3
Балалардағы анафилактикалық шокты тоқтату	4
Педиатр практикасындағы диагностиканың сәулелік әдістері	
Балаларда рентгенографияға, УДЗ, КТ, МРТ көрсетімдер мен қарсы көрсетімдерді анықтау	3
Нақты патология кезінде оңтайлы сәулелік әдісті таңдау	3
Пациентті рентгенологиялық зерттеулерге дайындау	3
Балалардың пневмониясы кезінде кеуде қуысы ағзаларының рентгенограммаларын түсіндіру	4
Көкірекортаның аурулары (ісіктер, кисталар, төсасты зобы) кезіндегі суреттерді түсіндіру	4
Радиологиялық бейнелердегі (ЖІТ, аппендицит, ӨТА) АІЖ кезек күттірмейтін патологиясының сәулелік белгілерін анықтау	3

Гепатобилиарлық жүйенің қабынбалы аурулары кезінде УДЗ және МРТ/КТ деректерін түсіндіру	3
Рентгенологиялық бейнелерде жамбас буындары дисплазиясының сәулелік белгілерін анықтау	4
Зәр шығару жүйесі патологиясының сәулелік белгілерін (даму аномалиялары, бүйрек кистасы, уропатия) УДЗ және рентген-контрастты зерттеулерде анықтау	3
Көптілділікті (қаз/ағыл/орыс. тілдерде) ескере отырып, тақырыптық жоспарға сәйкес презентациялар мен клиникалық кейстерді құру	3
Радиологиялық деректер негізінде диагностикалық тактиканы талқылауға қатысу	3

Ескертпе:

***Практикалық дағдыларды, манипуляцияларды, емшараларды меңгеру деңгейлері**

Меңгеру деңгейі	Сипаттама
1	Дағдының/емшараның қалай орындалатынын біледі және түсінеді
2	Симуляциялық орталықтағы техникалық бөлімде оқытушының басшылығымен дағдыны (емшараны) орындайды
3	Денсаулық сақтау ұйымында оқытушының/тәлімгердің тікелей бақылауымен дағдыны (емшараны) орындайды
4	Денсаулық сақтау ұйымында оқытушының/тәлімгердің жанама бақылауымен дағдыны (емшараны) орындайды.

Бұйрыққа 6-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғары білім берудің
үлгілік оқу бағдарламасына
16-қосымша

"Балалар хирургиясы" мамандығы бойынша интернатураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік – балалар хирург-дәрігері (амбулаториялық-емханалық ұйымдар және ауылдық елді мекендерде, оның ішінде аудан орталықтарында, сондай-ақ қала үлгісіндегі кенттерде орналасқан ұйымдар үшін)

№р/с	Пәндердің / модульдердің атауы	Кредит саны
1	Бейіндік пәндер циклі	56
1)	Міндетті компонент	52
	"Балалар хирургиясы" модулі	52
2)	Таңдау компоненті	4
2	Қорытынды аттестаттау	4
	Жиыны	60

"Балалар хирургиясы" мамандығы бойынша үлгілік бағдарламаның мазмұны және практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

"Балалар хирургиясы" модулі	Меңгеру деңгейі*
Урология мен жоспарлы хирургия	
Гидронефроз. Зерттеу әдістері. Дифференциалдық-диагностикалық өлшемшарттар. Операциялық емдеудің мерзімдері мен көрсетілімдері	3
Бүйрек аномалиясы: айқаспалы дистопия, бүйректің бірігуі, бүйректің кистозды аурулары, бүйректің және несепардың қосарлануы. Сараланған диагностика. Алдын ала қойылған диагноз	2
Асқазан-ішек жолдарының полипоздарын диагностикалау мен емдеудің жаңа әдістері	2
Көкбауырдың окшауланған және аралас хирургиялық аурулары. Диагностика	2
Жасанды өңеш жасау - пластика түрлері (төс алдындағы өңеш және төс артындағы өңеш, кеуде ішіндегі пластика және т.б.). Күйіктен кейінгі контрактураларды емдеу көрсетімдері мен әдістері	1
Жоспарлы хирургияны ұйымдастыру. Балалар хирургиясындағы деонтология. Балалар хирургі ұстанымы бойынша баланың анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері. Балалар хирургиясында операциялық араласудың жалпы қағидаттары. Балалар хирургиясында құжаттаманы жүргізу. Регламенттеуші құжаттар	3
Абдоминалдық эндовидеохирургия. Жабдық. Құралдар. Шап жарығын, варикоцелені, бауыр эхинококкэктомиясын эндовидеохирургиялық емдеу әдістемесі. Аскынулар. Профилактика	1
Қуықтың аномалиялары: қуық экстрофиясы, дивертикул, уретра клапандары, инфравезикальды обструкция. Диагностикасы, операциялық емдеу мерзімдері	3
Энтеростома және колостома. Салуға және жабуға көрсетімдер. Мерзімдері. Тәсілдері	1
Кіндіктің туа біткен жыланкөздері (өттүктің және қуықтүктің даму аномалиялары)	3
Аноректальды даму кемістіктері. Диагностикасы. Емдеу	1
Туа біткен кисталар мен мойын жыланкөздері, жармалық венаның флебэктазиясы. Дифференциалдық-диагностикалық өлшемшарттар. Операциялық емдеудің мерзімдері мен көрсетілімдері	3
Диафрагмалық жарықтар. Диагностикасы. Емдеу	1

Порталдық гипертензия синдромы. Этиологиясы. Клиникалық формалары. Диагностикасы. Дифференциалды диагностика. Хирургиялық емдеуге көрсетілімдер. Операциялық араласу тәсілдері	1
Ішперденің қынап өсіндісінің аномалиялары (шап жарығы, атабез қабығының шемені, атабез кистасы) және атабездің төмен түсуі (крипторхизм). Операциялық емдеудің мерзімдері мен көрсетімдері. Емдеудегі жаңа технологиялар	1
Терінің және жұмсақ тіндердің қатерсіз ісіктері: лимфангиомалар, гемангиомалар, пигментті дақтар	3
Өт шығару жолдарының хирургиялық патологиясы	1
Ұйқыбездің хирургиялық патологиясы	1
Қуық-несеп ағар рефлюксімен және созылмалы пиелонефритпен асқынған несеп ағар сағасының туа біткен және жүре пайда болған жеткіліксіздігі. Дифференциалдық-диагностикалық критерийлер. Консервативті және операциялық емдеуге көрсетілімдер. Қазіргі емдеу әдістері	3
Несеп тас ауруының дифференциалдық-диагностикалық критерийлері: бүйректен, несеп ағардағы тас, қуықтағы, уретрадағы тастар. Операциялық және консервативтік емдеуге көрсетілімдер. Қазіргі емдеу әдістері	3
Гиршпрунг ауруы: Дифференциалдық-диагностикалық өлшемшарттар. Консервативті және операциялық емдеуге көрсетілімдер	1
Бауыр мен өкпенің эхинококкозы. Дифференциалдық-диагностикалық критерийлер. Консервативті және операциялық емдеуге көрсетімдер. Қазіргі емдеу әдістері	1
Тератомалар және дермоидті кисталар. Этиология. Клиника. Дифференциалдық диагностика. Емдеу	1
Хирургиялық техника, түйіндер, тігістер	4
Жоспарлы хирургиядағы операция алдындағы және операциядан кейінгі емдеу ерекшеліктері	4
Дифференциалдық-диагностикалық критерийлер. Операциялық емдеудің мерзімдері мен көрсетімдері	4
Мегадолихосигманы диагностикалаудың қазіргі заманғы әдістері және емдеудің ұтымды тактикасы	4
Эписпадия. Гипоспадия. Диагностикасы, операциялық емдеу мерзімдері	1
Варикоцеле. Диагностика. Операциялық емдеудің көрсетілімдері мен мерзімдері. Қазіргі емдеу әдістері	4

Іштің ортаңғы сызығының жарығы. Құрсак жарығы. Диагностика. Емдеу	4
Кезек күттірмейтін хирургия	
Перитонит. Балалардағы перитониттің даму себептері. Қазіргі заманғы жіктеу. Хирургиялық емдеу тактикасы. Емдеудегі жаңа технологиялар. Балалардағы пельвиоперитониттерді диагностикалау және емдеу әдістерінің ерекшеліктері. Ілкі перитониттердің пайда болу себептеріне қазіргі көзқарас. Ілкі перитонит диагнозы қойылған науқастарды емдеудің қазіргі заманғы тәсілдері. Криптогенді перитонит. Этиология. Патогенез. Диагностика. Емдеу	2
Гиршпрунг ауруы кезіндегі шұғыл хирургиялық көмектің көрсетілімдері мен көлемі	2
Асқазан мен он екі елі ішектің асқынған ойықжара ауруы. Клиника. Диагностика. Хирургиялық тактика	2
Порталдық гипертензия синдромы. Өңештің варикозды кеңейген веналарынан қан кету. Клиника . Диф. диагностикасы. Операциялық емдеуге көрсетілімдер. Операциялық араласу тәсілдерін білу	2
Шұғыл хирургия жағдайында балаларға көмек көрсетуді ұйымдастыру. Балалар жасындағы хирургиядағы қазіргі аспаптық әдістердің диагностикалық және емдік маңыздылығы (КТ, МРТ, УДЗ, эндовидеохирургия)	3
Балалардың ішперде қуысын санациялаудың, дренаждаудың қазіргі заманғы тәсілдері	1
Аппендикулярлық инфильтрат. Жіктемесі, клиникасы, диагностикасы, хирургиялық тактика	1
Меккел дивертикулының асқынған формаларын диагностикалау. Хирург тактикасы	1
Ішперде қуысындағы операциядан кейінгі асқынулар: абсцестер, инфильтраттар, ішек жыланкөздері	1
Өкпе абсцессы. Клиникасы, диагностикасы. Хирургиялық тактика. Емдеу	1
Пиоторакспен және пиопневмоторакспен ауыратын науқастарды қадағалап-қараудың диагностикалық және емдеу тактикасы	3
Холецистит. Этиология. Патогенез. Клиника. Диагностика. Контрасты рентгенологиялық зерттеу. Қазіргі емдеу әдістері. Хирургиялық емдеуге көрсетілімдер. Эндовидеохирургиялық холецистэктомия	1
Асқазан-ішектен қан кету. Этиология. Жіктелуі. Клиника. Диагностика. Консервативті және операциялық емдеу әдістері. АІЖ жоғарғы бөліктерінен қан кетулерді дифференциалды диагностикалау, емдеу (порталдық гипертензия,	

асқазанның және он екі елі ішектің ойықжара ауруы). АІЖ төменгі бөліктерінен қан кетулерді дифференциалды диагностикалау, емдеу (тік ішектің полипі, Меккелдің дивертикулы, геморрой, анустың жарылуы)	1
Ішперде қуысының қуыс ағзасының зақымдануы кезіндегі клиника, диагностика және емдеу. Ішіне кірген жарақат	1
Дифференциалды диагностика, ішекті инвагинациялау кезіндегі хирургиялық тактика. Ішекті лапароскопиялық дезинвагинациялау. Көрсетілімдер. Әдістеме	1
Обтурациялық түйнек Копростаз. Құрттан болған бітеліс. Рентгенологиялық зерттеу деректері. Обтурациялық ішек түйнегі кезіндегі хирургиялық тактика	1
Балалардың жіті ішек түйнегі	2
Странгуляциялық түйнек. Операциядан кейінгі странгуляциялық бітелу. Клиникасы, диагностикасы , рентгендік диагностикасы. Хирургиялық емдеу	1
Динамикалық бітелу. Динамикалық және механикалық түйнектің себептері, клиникасы, диагностикасы, сараланған диагностикасы. Консервативті емдеу. Хирургиялық тактика	3
Жабыспалы ішек түйнегінің пайда болу себептері. Науқаста жабыспалы ішек түйнегіне күдік болған жағдайдағы емдеу-диагностикалық іс-шаралар	1
Бауырдың эхинококк кисталарының асқынған түрлері. Клиникасы, диагностикасы. Шұғыл көрсетілімдер, емдеу қағидаттары. Бауыр эхинококкозының асқынған түрлерін емдеудегі жаңа технологиялар	1
Жіті панкреатит. Клиника. Диагностика. Дифференциалды диагностика. Хирургиялық тактика	1
Паренхиматоздық ағзалардың зақымдануымен қоса жүретін ішперде қуысы ағзаларының жабық жарақаты. Клиникасы, диагностикасы. Емдеудің дәстүрлі және эндовидеохирургиялық әдістері	2
Қуыс ағзаның зақымдануымен қоса жүретін ішперде қуысы ағзаларының жабық жарақаты. Клиника, диагностика. Емдеу әдістері. АІЖ-дағы бөгде заттар . Клиникасы, диагностикасы. Дифференциалды диагностика. Хирургиялық тактика	2
Тік ішектің төмен түсуі, парапроктит. Клиникасы, диагностикасы. Консервативті және операциялық емдеу	1
Көптеген жарақаты бар науқастарды диагностикалау және емдеу тактикасы	2

Балалардағы жіті аппендициттің ерекшеліктері. Құрт тәрізді өсіндінің анатомиялық орналасу түрлері (клиникасы, диагностикасы). Дифференциалды диагностика. Хирургиялық тактика. Емдеу. Жіті аппендицит диагнозы бар науқастарды қарап-тексеру және зерттеп-қарау әдістемесі. Жіті аппендицитті емдеудегі эндовидеохирургия. Асқынулар	3
Қысылған жарықтар: ішпердеішілік, шап, сан және т.б. Клиника. Диагностика. Балалардағы қысылған жарықтарды дифференциалды диагностикалау. Өртүрлі орналасқан қысылған жарықтарды операциялық емдеу әдістері	3
Бассүйекішілік ауыр зақымдануы бар науқастарды диагностикалау және емдеу тактикасы	3
Ірінді-қабынбалы аурулары бар науқастарды диагностикалау және емдеу тактикасы	4
Жоғарғы зәр жолдарының жарақаты бар науқастарды диагностикалау және емдеу тактикасы	3
Төменгі зәр жолдарының жарақаты бар науқастарды диагностикалау және емдеу тактикасы	3
Электрден болған жарақаты бар науқастарды диагностикалау және емдеу тактикасы	3
Үсік шалған науқастарды диагностикалау және емдеу тактикасы	3
Өңештің химиялық күйігі. Өңештің химиялық күйігі бар науқастарды диагностикалау және емдеу тактикасы	3
Сіңірлері мен тамыр-нерв өрімдері зақымданған науқастарды диагностикалау және емдеу тактикасы	3
Үсік шалған науқастарды диагностикалау және емдеу тактикасы	3
Өкпенің іріндеген эхинококк ауруын емдеу қағидаттары, диагностикасы, клиникасы	3
Бауыр эхинококк ауруын емдеу қағидаттары, диагностикасы, клиникасы	3
Инфекцияланған күйік кезінде науқастарды қадағалап қарау тактикасы	3
Ішперде қуысы ағзаларының лапаротомиясы мен ревизиясына көрсетілімдер	3
Ірінді хирургия	
Ірінді медиастиниттер. Анатомиялық ерекшеліктері. Этиологиясы. Патогенезі. Клиникалық көріністер. Диагностикасы. Емдеу. Асқынулардың профилактикасы және емдеу. Балалардағы парапроктиттер. Балалардағы бұтаралықтың және аноректальды аймақтың АФЕ. Этиологиясы. Патогенезі. Жіктелуі. Клиникалық көріністері.	1

Диагностикасы. Емдеу. Ықтимал асқынулар және олардың профилактикасы	
Балалардағы жіті гематогенді остеомиелит. Балалардағы сүйектердің АФЕ. Этиологиясы. Патогенезі. Жіктелуі. Клиника. Дифференциалды диагностика. Емдеу. Асқынулар	3
Балалардағы іріңді артриттер. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу	3
Дуглас кеңістігінің ішекаралық диафрагмаасты абсцестері. Этиология. Патогенезі. Клиника. Диагностика. Емдеу. Консервативтік және операциялық араласуға көрсетілімдер. Асқынулар	3
Паранефриттер, ішперде артындағы флегмона. Этиологиясы. Клиникасы. Диагностикасы. Операциялық араласу техникасы, ішперде қуысының абсцестерін дренаждау әдістемесі	3
Іріңді хирургиялық инфекция. Этиологиясы, Патогенездің қазіргі заманғы мәселелері, Диагностика. Емдеу принциптері	4
Терінің және тері асты талшығының жіті іріңді аурулары. Лимфаденит. Аденофлегмона. Фурункул. Көршіқан. Жұмсақ тіндердің флегмонасы. Клиникасы және патоморфологиялық өзгерістер. Диагностика. Ықтимал асқынулар. Жалпы және жергілікті емдеу. Тілме қабынбасы. Этиологиясы, клиникалық көріністер, емдеу, профилактикасы, асқынулар	4
Созылмалы остеомиелит. Остеомиелиттің типтік емес формалары. Клиникасы. Диагностикасы. Емдеу	4
Остеомиелиттің типтік емес формалары	3
Қайталама тігістер. Іріңді жараларды емдеу кезінде антисептик құралдарды таңдау. Физиотерапиялық емдеу әдістері	4
Қолдың іріңді аурулары. Панарициялар. Жіктеу, диагностикасы, ауырсынуды басу әдістері, қолға іріңнің таралу жолдары, физиотерапиялық емдеу әдістері. Қол флегмонасы. Диагностика. Емдеу	4
Торакальды хирургия	
Өкпе секвестрациясы, туа біткен кисталар, туа біткен үлестік эмфизема. Консервативті және операциялық емдеу	3
Өңеш пен асқазанның жарақаттары: бөгде заттар, Меллори-Вейс синдромы	3
Өңеш дамуының кемістіктерін диагностикалау мен емдеудің қазіргі заманғы қағидаттары (өңештің атрезиясы, трахеоөңештің жыланкөзі)	3
Өңеш дамуының кемістіктерін диагностикалау мен емдеудің қазіргі заманғы қағидаттары (ахалазия,	3

кардия халазиясы, туа біткен қысқа өңеш, дивертикул және өңештің қосарлануы)	
Балалардың кеуде ағзаларын зерттеудің және диагностикалаудың жаңа әдістері. Балалардағы өкпенің даму кемістіктерін дифференциалды диагностикалау (агенезия, аплазия, гипоплазия). Консервативті және операциялық емі	3
Туа біткен диафрагмалық жарықтар. Клиникасы, диагностикасы, емдеу	3
Балаларда өкпенің созылмалы қабынбалы аурулары. Бронхоэктазия, балалардағы осы патология клиникасының, диагностикасының, емдеудің ерекшеліктері	3
Кеуденің травмалары мен жарақаттары. Травмалық асфиксия, өкпенің соғылуы. Жарақаттық диафрагмалық жарықтар. Кеуде қуысының жаралануы (ішіне кірген, ішіне кірмеген). Клиникасы, диагностикасы, кезек күттірмейтін терапия, емдеу қағидаттары. Өңеш күйігі мен оның асқынуларын диагностикалаудың қазіргі заманғы әдістері мен емдеу қағидаттары	3
Балаларды өкпенің және плевраның жіті іріңді-қабынбалы аурулары (өкпе-плевралық асқынулар). Клиникасы, диагностикасы. Осы ауруларды кешенді консервативті және шұғыл емдеу	3
Балаларда өкпенің және плевраның жіті іріңді-қабынбалы аурулары (плевралдық асқынулар). Клиникасы, диагностикасы. Осы ауруларды кешенді консервативті және шұғыл емдеу	3
Балаларда медиастититтерді диагностикалау мен емдеудің негізгі әдістері	3
Емханадағы балалар хирургиясы	
Емхананың хирургиялық кабинетінің жұмысын ұйымдастыру. Регламенттеуші құжаттар. Диспансерлік байқаудың қағидаттары және оны ұйымдастыру	4
Балалардың жарақаттануы және оның профилактикасы	4
Жұмсақ тіндердің зақымдануы. Тері мен жұмсақ тіндердің қатерсіз ісіктері	4
Тірек-қимыл аппаратының аурулары бар балаларды амбулаториялық жағдайда оңалту қағидаттары	4
Ұзын түтікшелі сүйектердің сынуы: сүйекқапастының шытынауы, остеопиофизидер	4
Кәріжілік басының таюы. Қолдың ұсақ буындарының жарақаттық шығуы	4
Асқазан-ішек жолындағы бөгде заттар	4

Тілме қабынбасы. Панарициялар. Омфалиттер. Қысқа жүгеншік. Дермоидты кисталар	4
Жұмсақ тіндердің абсцестері мен флегмоналары. Лимфадениттер, лимфангоиттер, аденофлегмоналар. Фурункулдар, карбункулдар	4
Жіті ұма синдромы. Фимоз. Орхоэпидидимит. Орхит. Атабездің жарақаты	4
Травматология және ортопедия	
Сирақ сүйектерінің сынуын емдеу тактикасы. Консервативті және операциялық емдеу әдістеріне көрсетімдер: Илизаров аппаратын салуға, қаңқаны созуға, жабық репозицияға көрсетімдер	3
Сан сүйегінің сынуы, біліктілігі, емдеу тактикасы. Сан мойнының сынуы, клиника, диагностика, емдеу тактикасы, операциялық емдеу көрсетімдері	3
Сирақ сүйектерінің буын ішіндегі, сан сүйегінің эпифиздерінің сынықтары, артроскопиялық диагностика және емдеу	3
Балалардағы жамбас сүйектерінің сынуы. Жіктелуі. Жамбас сүйектерінің асқынған сынықтары кезіндегі шокқа қарсы іс-шаралар	3
Аяқ басының сүйектерінің сынуы. Клиника. Диагностика. Емдеу	3
Омыртқаның жарақаттық зақымдануы. Мойын, кеуде және бел бөліктеріндегі жарақат кезіндегі клиникалық көріністің ерекшеліктері. Жұлыны зақымданған науқастарды емдеу тактикасы	3
Сүйектердің патологиялық сынуы. Аяқ басының сынуы. Диагностика. Емдеу	3
Бассүйек-мидың қатар келген жарақаты. Бассүйек-мидың қатар келген жарақаттары кезіндегі хирургиялық тактика	3
Күйік ауруы. Жіктелуі. Патогенез, патогенетикалық емдеу. Терінің терең зақымдануы кезінде ерте және кейінге қалдырылған некрэктомияға көрсетілімдер	3
Аралас жарақат, хирургиялық тактика. Қаңқаның аралас зақымдануы. Түсінік. Хирургиялық тактика	3
Қосарласқан жарақат, хирургиялық тактика. Түсінік. Клиника. Диагностика. Хирургиялық тактика	3
Аяқ пен қолдың ашық сынықтары бар науқастарды диагностикалау және емдеу тактикасы	3
Балалардағы қисық мойынды генезіне байланысты хирургиялық емдеудің қазіргі заманғы әдістері, операциялық емдеуге жасына қарай көрсетімдер, болжам	3
Кеуденің құйғы тәрізді деформациясын диагностикалау мен емдеудің қазіргі заманғы әдістері. Қаңқаның жүйелі аурулары. Жіктеу, диагностика. Емдеу принциптері	3

Сүйектердегі дисплазиялық процестер. Жалпы мәліметтер. Хондродистрофия. Остеоплазиялар. Гиперстоздар. Балалардағы остеохондропатиялар. Аурулардың этиологиясы, патогенезі, неғұрлым жиі кездесетін жері, консервативті емдеу, хирургиялық емдеуге көрсетімдер	3
Дене мүсіні туралы түсінік, патологиялық мүсін түрлері, емдеу, профилактика. Сколиоздар - патологиялық мүсіннің ауыр түрі ретінде. Этиология. Жіктелуі. Емдеу әдістері. профилактика. Кифоз	3
Балаларға ортопедиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Ортопедиялық патологиясы бар балаларды зерттеп-қарау әдістемесі. Балалардағы ортопедиялық ауруларды этиологиялық және анатомиялық факторлар бойынша жіктеу, оларды балалардың анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері тұрғысынан емдеу қағидаттары	4
Балалар жарақаты. Емхана және стационар жағдайында жарақат алған балаларды емдеуді ұйымдастыру	4
Балалардағы бассүйек-ми жарақаты. Жіктелуі, диагностика, хирургиялық тактика. Ерте жастағы балалардың бассүйек-ми жарақаттарының ерекшеліктері. Мидың жарақаттық ауруы	4
Иық сүйегінің сынуы. Жіктелуі. Дифференциалды диагностика. Емдеу тактикасы	4
Білек сүйектерінің сынуы. Жіктелуі. Дифференциалды диагностика. Шынтақ буыны сүйектерінің жарақаттары. Емдеу тактикасы. Монтеджи, Галлеаци сынықтары кезіндегі емдеу тактикасы	4
Жарақаттық шығулар	4
Қол басы мен саусақтардың даму ауытқуларын жіктеу, операциялық емдеу мерзімдерінің жасына қарай көрсетімдері. Синдактилия. Полидактилия. Қолдың туа біткен жарылуы. Туа біткен саусақтарының болмауы. Саусақтардың туа біткен контрактуралары. Қол басы буынының туа біткен деформациялары	4
Туа біткен маймақтықты емдеудің қазіргі әдістері. Операциялық емдеу көрсетімдері. Операциялық емдеу мерзімдері	4
Балалардағы жамбас буындарының туа біткен патологиясын ерте диагностикалау және консервативті емдеу әдістері. Профилактика және диспансерлеу. Ұршықтың туа біткен шығуы бар балаларды емдеудің хирургиялық әдістері. Операция алдындағы дайындық және операциядан кейінгі оңалту, болжам	4

2 жастан асқан балаларда ұршықтың туа біткен шығуы. Клиника. Диагностика. Профилактика және диспансерлеу. Емдеудің хирургиялық әдістері	4
Соха Vaga. Этиология, патогенез. Клиника, дифференциалды диагностика. Хирургиялық емдеу әдістері	4
Соха Valga. Этиология, патогенез. Клиника, дифференциалды диагностика. Хирургиялық емдеу әдістері	4
Жаңа туған нәрестелер хирургиясы	
Жаңа туған нәрестелерге хирургиялық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Перзентхана дәрігерінің тактикасы. Тасымалдауды ұйымдастыру. Жаңа туған нәрестелердің туа біткен даму кемістіктерін зерттеп-қараудың қазіргі әдістері мен операциялық араласу мерзімдері. Жаңа туған нәрестелердің қарқынды терапиясының ерекшеліктері	4
Бет скелетінің даму кемістіктері: макроглоссия, колобома, Пьер-Робин синдромы, ранула, жоғарғы және төменгі еріннің қоянжырығы, таңдайдың жырығы	1
Ми скелеті мен омыртқаның даму кемістіктері мен аурулары (бассүйек-ми жарығы, гидроцефалия, краниостеноз, жұлын жарығы). Клиника, диагностика, емдеу	1
Жаңа туған нәрестелердің туылу барысындағы жарақаты. Этиология, жарақаттар ағымының ерекшеліктері. Клиника, диагностика, емдеу тактикасы, туылу барысындағы жарақаттардың салдары	1
Эмбриондық жарықтар, гастрошизис. Клиника, емдеу. Жарықтың көлеміне және ішперде қуысының толық дамымауына байланысты эмбриондық жарықтарды емдеудің қазіргі заманғы әдістері	1
Өт түтіктің және қуық түтігінің аномалиясы. Өт жолдарының даму кемістіктерін дифференциалды диагностикалау және емдеу тактикасы. Өт жолдарының даму кемістіктерін дифференциалды диагностикалау және емдеу тактикасы. Клиника. Диагностика. Диф.диагностика. Тактика	1
Тоқ ішектің даму кемістігі. Аноректальды кемшіліктер	1
Жаңа туған нәрестелерде перитониттерді диагностикалау мен емдеудің қазіргі заманғы қағидаттары	3
Нәрестелерде туа біткен жоғары іштүйнектің клиникасының, диагностикалаудың және емдеудің ерекшеліктері	3
Нәрестелерде туа біткен төмен іштүйнектің клиникасының, диагностикалаудың және емдеудің	

ерекшеліктері. Туа біткен пилоростенозды диагностикалау мен емдеудің қазіргі әдістері	3
Жаңа туған нәрестелерде терісінің және тері шелмайының іріңді-қабынбалы ауруларын емдеудің қазіргі заманғы қағидаттары	3

Ескертпе:

***Практикалық дағдыларды, манипуляцияларды, емшараларды меңгеру деңгейлері**

Меңгеру деңгейі	Сипаттама
1	Дағдының/емшараның қалай орындалатынын біледі және түсінеді
2	Симуляциялық орталықтағы техникалық бөлімде оқытушының басшылығымен дағдыны (емшараны) орындайды
3	Денсаулық сақтау ұйымында оқытушының/тәлімгердің тікелей бақылауымен дағдыны (емшараны) орындайды
4	Денсаулық сақтау ұйымында оқытушының/тәлімгердің жанама бақылауымен дағдыны (емшараны) орындайды.

Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрі
2025 жылғы 30 қыркүйектегі
№ 100 Бұйрыққа 7-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына
2-1-қосымша

"Аллергология және иммунология (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: балалар аллерголог- иммунолог дәрігері

№ р/с	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейіндік пәндер циклі	138
1)	Міндетті компонент	134
	"Балалардың амбулаториялық-емханалық клиникалық иммунологиясы және аллергологиясы-1"	70 (*)
	"Балалардың стационардағы клиникалық иммунологиясы және аллергологиясы-2"	64
2)	Тандау компоненті	4
2	Қорытынды аттестаттау	2

***Ескертпе:**

Резидент-дәрігердің клиникалық практикасының ұзақтығы медициналық ұйымдар бойынша бөліністе көрсетілген

Көшпелі практика – 3 ай (18 кредит) көлемінде облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында өткізіледі

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

№ р/с	Диагностикалауға және емдеуге жататын кең таралған аурулар мен жағдайлардың тізбесі
1.	Аллергиялық ринит
2.	Бронх демікпесі
3.	Демікпе статусы
4.	Поллиноз
5.	Экзогенді аллергиялық альвеолит
6.	Есекжем
7.	Ангио ісіну
8.	Атопиялық дерматит
9.	Тағамдық аллергия
10.	Жәндіктерге аллергия
11.	Латекс аллергиясы
12.	Жанаспалы аллергиялық дерматит
13.	Асқазан-ішек жолдарының аллергиялық аурулары
14.	Аллергиялық гастроэнтероколит
15.	Бейспецификалық ойықжаралы колит
16.	Дәрілік аллергия
17.	Артюсоподты реакция
18.	Сарысу ауруы
19.	Стивенс-Джонс синдромы
20.	Уытты эпидермальды некролиз (Лайелл синдромы)
21.	Көп түрлі экссудаттық эритема
22.	Анафилактикалық шок
23.	Ферментопатиялар
24.	Аллергиялық бронхөкпелік аспергиллез
25.	Өкпенің эозинофилиясы
26.	Аллергиялық конъюнктивит
27.	Біріншілік және екіншілік иммундық тапшылықтар

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

№ р/с	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
1.	Аллергологиядағы және иммунологиядағы арнайы зертханалық зерттеулерді түсіндіреді	100

2.	Аллергологиядағы және иммунологиядағы аспаптық зерттеу және бақылау әдістерінің деректерін түсіндіреді (спирография, пикфлоуметрия)	100
3.	Өмірге қауіп төнген жағдайларда шұғыл аллергологиялық көмек көрсету: анафилактикалық шок, көмей ісінуі, жедел уытты-аллергиялық реакция, демікпе статусы	15
4.	Тері, тері ішілік және қоздырғыштық, аппликациялық, прик-тесттер, тамшылап енгізу, арнайы сынақтар жүргізу	50
5.	Диагностика және емдеу үшін аллергиялық өсірілген; диагностика үшін гистаминді және аллергияның басқа медиаторларын дайындау	50
6.	Аллерген спецификалық иммунотерапия жүргізу	10
7.	Тері, тері ішілік және қоздырғыштық, аппликациялық, прик-тест, тамшылап енгізу, ерекше сынамалар жүргізу	50
8.	Аллерген спецификалық иммунотерапия жүргізу	10
9.	Аллергологиядағы арнайы зертханалық зерттеулерді түсіндіру	100
10.	Аллергологиядағы (спирография, пикфлоуметрия) зерттеу мен байқаудың аспаптық әдістерінің деректерін түсіндіру	100

Дәрігер-резиденттің клиникалық практикасының ұзақтығы медициналық ұйымдар бөлінісінде

Ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, КБАА төмен емес) – 1 (12)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Бұйрыққа 8-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына
3-1-қосымша

"Анестезиология және реаниматология (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: балалар анестезиолог және реаниматолог дәрігері

№ р/с	Пәндердің/модульдердің атауы	Кредит саны
1	Бейіндік пәндер циклі	138
1)	Міндетті компонент	134
	Педиатрияда және неонатологияда анестезиологиялық қамтамасыз ету	64
	Педиатрия мен неонатологиядағы қарқынды терапия	70
2)	Таңдау компоненті	4
2	Қорытынды аттестаттау	2
	Жиыны	140

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

№ р/с	Диагностикалауға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жағдайлардың тізбесі
1.	ОНЖ зақымдануы кезіндегі қарқынды терапия
2.	Тыныс ағзаларының аурулары кезіндегі қарқынды терапия
3.	Жүрек-қантамыр ауруларының қарқынды терапиясы
4.	АІЖ аурулары кезіндегі қарқынды терапия
5.	Балалардың жұқпалы аурулары кезіндегі қарқынды терапия
6.	Бүйрек аурулары кезіндегі қарқынды терапия
7.	Жіті улану кезіндегі қарқынды терапия
8.	Жарақаттар кезіндегі қарқынды терапия
9.	Күйік кезіндегі қарқынды терапия
10.	ОНЖ зақымдануы кезінде анестезиологиялық қамтамасыз ету
11.	Тыныс ағзаларының аурулары кезінде анестезиологиялық қамтамасыз ету
12.	Жүрек-қантамыр аурулары кезінде анестезиологиялық қамтамасыз ету
13.	АІЖ аурулары кезінде анестезиологиялық қамтамасыз ету
14.	Балалардың жұқпалы аурулары кезінде анестезиологиялық қамтамасыз ету
15.	Бүйрек аурулары кезінде анестезиологиялық қамтамасыз ету
16.	Жарақаттар кезінде анестезиологиялық қамтамасыз ету
17	Күйік кезінде анестезиологиялық қамтамасыз ету

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

--	--	--

№ р/с	Операция/емшара/техника	Дағдылардың саны
1.	Балаларға ингаляциялық анестезия жасау	20
2.	Балаларға венаішілік анестезия жасау	20
3.	Балаларда жұлын пункциясын жасау (диагностикалық)	1
4.	Балаларда эпидуральды кеңістікті катетерлеу	2
5.	Балаларға аумақтық анестезиясын жасау	2
6.	Балаларда кеңірдекті интубациялау	40
7.	Балаларда мұрын-кеңірдекті интубациялау	2
8.	Балаларға коникотомия жасау	1
9.	Балаларға трахеостомия жасау	1
10.	Балаларға тыныс маскасымен ықтиярсыз вентиляция жасау	40
11.	Балаларға көмей маскасын қою	5
12.	Балаларға экстубация жасау	40
13.	Балалар мен жаңа туған нәрестелердің респираторлық терапиясы (өкпені жасанды желдету, режимдер, рекрутмент маневрін жүргізу)	40
14.	Балаларда өкпені инвазиялы емес жасанды желдету	5
15.	Балаларда орталық веналарды катетерлеу (оның ішінде ультрадыбыстық бақылау)	15
16.	Балаларда перифериялық веналарды катетерлеу	15
17.	Балаларда артерияны пункциялау	5
18.	Балалардың орталық венозды қысымын өлшеу	15
19.	Балаларға назогастральді зондты қою	20
20.	Балаларға зәр шығару катетерін қою	10
21.	Балаларда қан тобын, резус факторын анықтау, донор мен реципиент қанының үйлесімділігіне сынама жүргізу	10
22.	Балаларда электрокардиография жазбасы	10

23.	Балаларға базалық жүрек-өкпе реанимациясын жасау	5
24.	Балаларға кеңейтілген жүрек-өкпе реанимациясын жасау	5
25.	Балалар кардиоверсиясын жүргізу	1
26.	Аумактық анестезия	2
27.	Аралас (қосарлас) анестезия	10
28.	Мұрын-кеңірдек интубациясы	2
29.	Бір өкпелік және әртүрлі өкпелік интубация	3
30.	Артерияны катетерлеу және артериялық қысымды инвазиялы мониторингілеу	5

Резидент-дәрігердің клиникалық практикасының ұзақтығы медициналық ұйымдар бөлінісінде

Ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, КАА төмен емес) – 2 (12)

Қалалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Республикалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Бұйрыққа 9-қосымша

Медициналық және

фармацевтикалық мамандықтар бойынша жоғарғы оқу орнынан кейінгі білім берудің үлгілік оқу

бағдарламасына

7-1-қосымша

"Гастроэнтерология (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілігі: балалар гастроэнтеролог дәрігері

№ р/с	Пәндердің / модульдердің атауы	Кредит саны
1	Бейіндік пәндер циклі	138
1)	Міндетті компонент	134
	"Стационардағы балалар гастроэнтерологиясы" 1-модулі	50
	Амбулаториялық-емханалық балалар гастроэнтерологиясы	20
	"Стационардағы балалар гастроэнтерологиясы" 2 -модулі *	54
	Гепатология	10
2)	Таңдау компоненті	4
2	Қорытынды аттестаттау	2
	Жиыны	140

Ескертпе:

*Көшпелі практика көлемі – 2 ай (12 кредит) ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, КБАА төмен емес), 3 ай (18 кредит) облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында өткізіледі.

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

№ р/с	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жағдайлардың тізбесі
1.	Асқорыту ағзалары ауруларының анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері және семиотикасы
2.	Балалардағы асқорыту ағзаларының зақымдануының негізгі синдромдарының сараланған диагнозы (Қайталанатын абдоминалдық ауырсыну синдромы. Қайта құсу және құсу синдромы. Іш қату синдромы. Қайталанатын диарея синдромы. Мальабсорбция синдромы. Асқазан-ішектен қан кету синдромы)
3.	Жаңа туған нәрестелердің, емшектегі балалардың және ерте жастағы балалардың асқорыту ағзаларының функционалдық бұзылулары (0-3 жас). Нәрестелердің регургитациясы. Нәрестелердің руминация синдромы. Нәресте іш түйілуі. Функционалдық диарея. Нәрестелік дисхезия. Іш қатулар
4.	Балалар мен жасөспірімдердің (4-18 жас) асқорыту ағзаларының функционалдық бұзылулары. Функционалдық диспепсия, билиарлық ауырсыну, тітіркенген ішек синдромы
5.	Өңеш дамуының кемістігі (атрезия, стеноз, өңештің косарлануы). Өңештің туа біткен стенозы. Туа біткен қысқа өңеш Өңешті екі еселеу. Кардияның туа біткен халазиясы
6.	Гастрозофагеалдық рефлюкс ауруы. Баррет өңеші. Диафрагманың өңеш саңылауының жарығы
7.	Өт шығару жүйесінің функционалдық бұзылулары
8.	Созылмалы гастрит және гастродуоденит
9.	Асқазан мен он екі елі ішектің ойықжара ауруы
10.	Өт шығару жолдарының даму ақаулары. Өт қабының даму кемістігі. Өт жолдарының даму ақаулары
11.	Жіті холецистит. Созылмалы калькулезді емес холецистит
12.	Холангиттер (инфекциялық факторлардың әсерінен, ілуі склероздану)
13.	Өттас ауруы
14.	Ұйқыбез дамуының ақаулары. Ұйқыбездің туа біткен аурулары

15.	Жіті, созылмалы панкреатит
16.	Муковисцидоз
17.	Ішектің даму кемістігі
18.	Дисахаридтерге, моносахаридтерге, амин қышқылдарына, майларға, минералдар мен витаминдерге төзбеушіліктен туындаған сіңіру бұзылыстары)
19.	Целиакия
20.	Ойықжаралы колит. Крон ауруы
21.	Экссудативті энтеропатия. Жұқа ішектің иммунопролиферативтік ауруы. Қысқа ішек синдромы. Антибиотиктен болған диарея
22.	Созылмалы вирусты В, С, Д гепатиттері
23.	Бауырдың аутоиммунды зардапталуы: аутоиммунды гепатит, ілкі билиарлы холангит, ілкі склерозды холангит
24.	Бауырдың дәріден зардапталуы
25.	Зат алмасу бұзылыстары: Вильсон-Коновалов ауруы, гемохроматоз, альфа-1-антитрипсин тапшылығы
26.	Бауыр циррозы
27.	Тұқым қуалайтын гипербилирубинемия
28.	Асқазан-ішек жолдарының паразиттік инвазиялары: лямблиоз описторхоз. Фасциолиоз. Энтеробиоз. Аскаридоз. Трихоцефалоз. Дифилоботрия. Таениаз және цистицеркоз. Тениаринхоз. Гименолепияз. Эхинококкоз
29.	Балалар мен жасөспірімдерге гастроэнтерологиялық көмек көрсетудің ерекшеліктері. Гастроэнтерологиялық аурулары бар балаларды зерттеп-қарау және емдеу хаттамалары. Асқорыту ағзаларының аурулары бар балаларды диспансерлік байқау. Асқорыту ағзаларының аурулары бар балаларды санаторийлік-курорттық емдеу
30.	Асқорыту жүйесін зерттеудің эндоскопиялық әдістері. ЭГДС. Ректоманоскопия. Колоноскопия. Лапароскопия. Бейне капсулалық эндоскопия. Баллонды энтероскопия. Тоқ ішектің сілемейлі қабатының биопсиясын морфологиялық зерттеу
31.	Асқазан-ішек жолдарының сәулелік диагностикасы. Рентгенологиялық зерттеу, КТ, ас қорыту ағзаларының МРТ
32.	АІЖ визуалды диагностикасы. АІЖ ағзаларын ультрадыбыстық зерттеу
33.	Асқорыту ағзаларының аурулары кезінде нутритивті қолдау. Тағаммен емдеу. Емдеу үстелдері

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

№ р/с	операция / емшара / техника	Дағдылардың саны

1.	Асқорыту ағзалары ауруларымен ауыратын пациенттерді клиникалық қарап-тексеру	100
2.	Балаларға инвазиялы араласуға байланысты ақпараттандырылған келісімді ресімдеу	100
3.	Бауыр циррозы кезінде нутритивті қолдауды есептеу	5
4.	Мальабсорбция синдромы кезінде нутритивті қолдауды есептеу (ішектің қабынбалы аурулары, созылмалы панкреатит, целиакия және т.б.)	30
5.	Ішектің қабынбалы ауруларының ауырлық индексін есептеу: ойықжара колиті, Крон ауруы	10
6.	Асқазан-ішек жолдарының жоғарғы бөліктерінен қан кету қаупін есептеу	50
7.	Бауыр циррозы кезіндегі болжамдық индекстерді есептеу	15
8.	Тік ішекті саусақпен тексеру	30
9.	Назогастрастральды, назоюнальды зондты енгізу/ шығару	20
Клиникалық тәлімгердің басшылығымен орындау		
10.	Балалардың ішегін ультрадыбыстық диагностикалау	30
11.	Балалардағы бауыр және көк бауыр тамырларының доплерографиясы	50
12.	Құсу және диарея синдромының ауыр түрімен ауыратын балаға инфузиялық терапияны есептеу	5
13.	Балалардағы диагностикалық эзофагогастродуоденоскопия	30
14.	Диагностикалық және емдік колоноскопия жүргізу кезінде эндоскопист дәрігерге ассистенттік ету, колоноскопия сапасының критерийлерін түсіндіру	30
15.	Эндоскопиялық гемостазды жүзеге асыру кезінде эндоскопист дәрігерге көмек көрсету	2
16.	Диагностикалық ректоскопия/ сигмоидоскопия	10

17.	Пациентті бауыр трансплантациясына дайындау жоспарын әзірлеу	2
18.	Балалар мен ересектердегі ойықжара колиті, Крон ауруы, асқынған ішек аурулары бар пациенттерді гендік-инженерлік терапияға дайындау жоспарын әзірлеу	2
19.	Балалардағы өңештің варикозды-кеңейтілген тамырларынан қан кетуді қоса алғанда, асқазан-ішектен қан кетуді дәрі-дәрмекпен тоқтату техникасы	2
20.	Гепатоцеллюлярлық карциномаға және холангиокарциномаға зерттеулерді қоса алғанда, бауырды зерттеудің компьютерлік томографиясы, магниттік-резонанстық томографиясы нәтижелерін түсіндіру	50
21.	Ұйқыбезді зерттеудің компьютерлік томографиясы, магниттік-резонанстық томографиясын, магнитті-резонансты энтерографиясын түсіндіру (Кембридж өлшемшарттарын пайдалану)	10
22.	Магниттік-резонанстық холангиопанкреатографияны түсіндіру, созылмалы панкреатит кезінде Розмонт өлшемшарттарын пайдалану	10
23.	Капсулалық эндоскопия: пациентті дайындау емшарасы, нәтижелерді түсіндіру	2
24.	Асқорыту ағзаларының аурулары кезінде цитологиялық және гистологиялық көріністі түсіндіру	100

Медициналық ұйымдар бөлінісінде резидент-дәрігердің клиникалық практикасының ұзақтығы

Ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, КБАА төмен емес) – 2 (12)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Бұйрыққа 10-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан

"Жақсүйек-бет хирургиясы (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: балалар жақсүйек-бет хирург дәрігері

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	138
1)	Міндетті компонент	134
	Ауыз қуысы хирургиясы	25
	Жақсүйек-бет аймағының ірінді хирургиясы	22
	Жақсүйек-бет аймағының травматологиясы	16
	Жақсүйек-бет аймағының туа біткен және жүре пайда болған ақаулары мен деформациялары	16
	Жақсүйек-бет аймағын қалпына келтіру және реконструктивті хирургиясы	25
	Жақсүйек-бет аймағының ісіктері	5
	Нейрохирургия	3
	Анестезиология және реанимация	4
	Оториноларингология	5
	Сәулелік диагностика	4
	Клиникалық фармакология	4
	Офтальмология	5
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	2
	Жиыны:	140

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Р/с №	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жай-күйлердің тізбесі
1.	Жергілікті анестезия кезінде және одан кейінгі асқынулар: естен тану, коллапс, анафилактикалық шок
2.	Тіс жұлу операциясы кезінде және одан кейінгі асқынулар
3.	Периоститтер
4.	Альвеолиттер
5.	Ауыз қуысы ағзаларының абсцесстері
6.	Ауыз қуысы ағзаларының жарақаттық зақымданулары

7.	Самайлық-төменгі жақсүйек буынның дисфункциясы
8.	Бет нервiсi аурулары мен зақымданулары
9.	Жоғарғы жақсүйекке жақын кеңiстiктердiң одонтогендiк абсцессi және флегмондары
10.	Төменгi жақсүйекке жақын кеңiстiктердiң одонтогендiк абсцессi және флегмондары
11.	Жақсүйек-бет аймағының лимфадениттерi. Аденофлегмона
12.	Жақсүйек-бет аймағының фурункулы
13.	Жақсүйек-бет аймағының карбункулы
14.	Одонтогендi жоғарғы жақсүйек синуситi
15.	Жақсүйек сүйектерiнiң остеомиелиттерi
16.	Сиалодениттер
17.	Сиалоздар
18.	Сiлекей тас ауруы
19.	Ауыз қуысында және жақсүйек-бет аймағындағы спецификалық инфекциялардың көрiнiстерi: туберкулез, мерез, актиномикоз, адамның иммун тапшылығы вирусы
20.	Самайлық-төменгi жақсүйек буынның артриттерi
21.	Самайлық-төменгi жақсүйек буынның артроздары
22.	Самайлық-төменгi жақсүйек буынның анкилоздары
23.	Жақсүйек-бет аймағының iрiндi-қабыну ауруларының асқынулары: сепсис, медиастинит, кавернозды синус тромбозы, мидың абсцессi, iрiндi менингит
24.	Жақсүйек-бет аймағының жұмсақ тiндерiнiң жарақаттық зақымдануы: жаралар, күйiктер, беттiң үсуi
25.	Жақ сүйектерiнiң жарақаттық зақымдануы: жақсүйек-бет аймағының сынуы, шығуы, аралас зақымдануы
26.	Жабық бассүйек-ми жарақаты: шайқалу, соғылу, ми гематомасы
27.	Жақсүйек-бет аймағының жарақаттарының асқынулары: шок, асфиксия, қан кету
28.	Құлақтың, тамақтың, мұрынның қабыну аурулары және жарақаттық зақымдануы
29.	Жақсүйек-бет аймағының жұмсақ тiндерiнiң ақаулары мен деформациялары
30.	Бас-жақсүйек қаңқасының дамуындағы ақаулар мен деформациялар
31.	Самайлық-төменгi жақсүйек буынның ақаулары мен деформациялары
32.	Құлақ және мұрынның ақаулары мен деформациясы

33.	Жақсүйек-бет аймағының жұмсақ тіндерінің ісіктері
34.	Жақ сүйектері мен самайлық-төменгі жақсүйек буынның ісіктері
35.	Сілекей бездерінің ісіктері
36.	Жақсүйек-бет аймағының одонтогенді ісіктері

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

Р/с №	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
1.	Жергілікті анестезия	45
2.	Уақытша тістерді жұлу операциясы	40
3.	Тұрақты тістерді жұлу операциясы	20
4.	Френуллопластика операциясы	20
5.	Альвеолопластика операциясы	10
6.	Вестибулопластика операциясы	10
7.	Гаймор қуысы сағасының пластикасы	15
8.	Периостотомия	40
9.	Остеоперфорация	5
10.	Ірінді лимфаденитті дренаждау	20
11.	Абсцессті дренаждау	20
12.	Флегмонаны дренаждау	15
13.	Карбункулды дренаждау	5
14.	Абсцесс қайнауын дренаждау	10
15.	Гайморотомия	10
16.	Ірінді сиалоаденитті дренаждау	2
17.	Тіске шендеуіш салу	10
18.	Жараларды хирургиялық өңдеу	20
19.	Екі жақсүйекті шина салу	10
20.	Жоғарғы жақсүйектің сынуы кезіндегі остеосинтез операциясы	3
21.	Төменгі жақсүйектің сынуы кезіндегі остеосинтез операциясы	10
22.	Төменгі жақсүйек буын өсіндісінің сынуы кезіндегі остеосинтез операциясы	3
23.	Жақ сүйектерінің дұрыс бітпеген сынықтарға остеосинтез операциясы	2
24.	Сүйек пластикасы	2
25.	Компрессиялық-дистракциялық аппаратты салу	1
26.	Жергілікті тіндермен пластика	15

27.	Қоректендіруші аяққа кесіндімен пластика	5
28.	Бос тері кесіндісімен пластика	3
29.	Жақсүйек-бет аймағы жұмсақ тіндерінің қатерсіз ісіктерін алып тастау	10
30.	Жақ сүйектерінің қатерсіз ісіктерін алып тастау	3

Медициналық ұйымдар бөлінісінде резидент-дәрігердің клиникалық практикасының ұзақтығы

Қалалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 2 (12)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 2 (12)

Бұйрыққа 11-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына
12-1-қосымша

"Инфекциялық аурулар (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: балалар инфекционист-дәрігері

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	138
1)	Міндетті компонент	134
	Стационардағы балалар инфекциялық аурулары модулі-1	70
	Стационардағы балалар инфекциялық аурулары модулі-2	34
	Емханадағы балалар инфекциялық аурулары модулі	30
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	2
	Жиыны:	140

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Р/с №	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жай-күйлердің тізбесі
1.	Ішсүзек
2.	Сальмонеллез
3.	Шигеллездер
4.	Эшерихиоздар
5.	Тағамдық токсикоинфекциялар
6.	Вирустық гастроэнтериттер

7.	Менингококк инфекциясы
8.	Тұмау және басқа да жіті респираторлық вирустық инфекциялар. Коронавирус инфекциясы
9.	Хламидиоздар
10.	Микоплазмоз
11.	Энтеровирусты инфекция
12.	Желшешек
13.	Қызылша
14.	Қызамық
15.	Жәншау
16.	Дифтерия
17.	Көкжөтел
18.	Паротит инфекциясы
19.	Инфекциялық моноклеоз
20.	Герпес вирустық инфекциялар
21.	Аурухана ішілік инфекциялар
22.	А және Е вирусты гепатиттер
23.	В, С, Д вирусты гепатиттері
24.	В, С, Д созылмалы вирусты гепатиттер
25.	Адамның иммун тапшылығы вирусы
26.	Бруцеллез
27.	Листериоз
28.	Лептоспироз
29.	Иерсиниоз
30.	Ботулизм
31.	Тырысқақ
32.	Сібір ойықжарасы
33.	Туляремия
34.	Оба
35.	Геморрагиялық қызбалар
36.	Кене энцефалиті
37.	Кене боррелиозы (Лайм ауруы)
38.	Кене бөртпе сүзегі
39.	Безгек
40.	Лейшманиоз
41.	Қызылша (Рожа)
42.	Эризипеллоид
43.	Сіреспе
44.	Құтыру
45.	Лямблиоз
46.	Амебиаз
47.	Токсоплазмоз

48.	Гельминтоздар
49.	Инфекциялық аурулар клиникасындағы кезек күттірмейтін жағдайлар: инфекциялық-уытты шок, гиповолемиялық шок, ыдыраған тамырішілік ұю синдромы, бауыр функциясының жіті жеткіліксіздігі, миының ісінуі, тыныс алу функциясының жіті жеткіліксіздігі, бүйректің жіті зақымдануы, анафилактикалық шок
50.	Инфекциялық ауруларға қарсы вакцинамен алдын алу
51.	Геморрагиялық қызбалар

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

Р/с №	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
1.	Инфекциялық аурулармен ауыратын пациенттерді клиникалық қарап-тексеру	100
2.	Спецификалық иммуноглобулиндерді, сарысуларды (адами, гетерогенді) енгізу	5
3.	Жұтқыншақтан және мұрыннан жағындылар, жұтқыншақтан шайындылар алу	20
4.	Жағынды-қан мен қалың тамшы препараттарын дайындау және микроскопиялау	10
5.	Инфекциялық аурулармен ауыратын пациенттердің инфузиялық терапиясы	50
6.	Пероральды және венаішілік тәсілмен регидратация	50
7.	Бронх обструкциясы кезінде ингаляция жүргізу техникасы	10
8.	Жұлын пункциясын жүргізу техникасы	5
9.	Өмірге қауіп төндіретін жағдайларда: инфекциялық-уытты шок, гиповолемиялық шок, ыдыраған тамырішілік ұю синдромы, бауыр функциясының жіті жеткіліксіздігі, миының ісінуі, тыныс алу функциясының жіті жеткіліксіздігі, бүйректің жіті зақымдануы, анафилактикалық шок	20
Интерпретация жасау		
10.	Зертханалық зерттеулердің нәтижелері	100

11.	Инструменталды зерттеулердің нәтижелері	100
12.	Инфекциялық аурулар кезінде дәрі-дәрмектік емес терапияны тағайындау (режим, емдік тамақтану)	100
13.	Инфекциялық аурулар кезінде дәрі-дәрмектік терапия тағайындау	100
14.	Эпидемияға қарсы шараларды анықтау	30
15.	Санитариялық-ағарту жұмыстарын жүргізу	30
16.	Инфекцияға қарсы бақылау жүргізу	30
17.	Диспансерлеу (оның ішінде оңалту) жоспарын әзірлеу	20
18.	Медициналық құжаттаманы ресімдеу	100

Клиникалық практиканың ұзақтығы, кемінде ай (кредиттер)

Ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, ААА төмен емес) – 2 (12)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Бұйрыққа 12-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына 13-1-қосымша

"Кардиология (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: балалар кардиолог-дәрігері

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	138
1)	Міндетті компонент	134
	Жүректің электрофизиологиясы	12
	Инвазивті емес кардиоваскулярлық визуализация	20
	Стационардағы кардиология	56
	Амбулаториялық-емханалық кардиология	22
	Қарқынды кардиология	16
	Интервенциялық кардиология	8
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	2

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Р/с №	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жай-күйлердің тізбесі
1.	Балалардың жүрек-қантамыр жүйесінің анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері. Жүрек-қантамыр жүйесінің бейімделу кезеңдері
2.	Балалардағы ерекшеліктері бар кардиохирургиялық препараттардың клиникалық фармакологиясы
3.	Балалардағы туа біткен және жүре пайда болған кардит
4.	Балалардағы туа біткен жүрек және қантамыр ақаулары
5.	Балалардағы жүре пайда болған жүрек ақаулары
6.	Жүрек қақпақшасы аппаратының даму аномалиялары. Балалардағы жүрек қақпақшаларының ауруы
7.	Балалардағы кардиомиопатия
8.	Балалардағы артериялық гипо- және гипертензия
9.	Жүрек ырғағының қарыншаүстілік бұзылуы
10.	Жүрек өткізгіштігінің бұзылуы
11.	Жүрек ырғағының қарыншалық бұзылуы
12.	Жүрекше фибрилляциясы (дірілдеуі)
13.	Балалардың кенеттен жүрек өлімі
14.	Балалардағы кардиалгия
15.	Синкопе
16.	Перикард аурулары
17.	Балалардағы инфекциялық эндокардит
18.	Өкпе артериясының тромбоэмболиясы
19.	Өкпе гипертензиясы
20.	Қолка аурулары
21.	Перифериялық артерия аурулары
22.	Балалардағы жіті жүрек-қантамыр жеткіліксіздігі. Өкпенің кардиогендік ісінуі
23.	Жүрек функциясының жіті жеткіліксіздігі. Кардиогенді шок
24.	Жүрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігі
25.	Балалар кардиологиясындағы генетикалық синдромдар
26.	Балалардағы кардиоренальды синдром
27.	Ағза аурулары бар балалардағы жүрек-қантамыр жүйесінің патологиялары (жүйке-бұлшықет және лизосома аурулары және басқа да жинақтаушы аурулары)

28.	Соматикалық және эндокриндік аурулары бар балалардағы жүрек-қантамыр жүйесінің патологиялары
29.	Жүрек ісіктері
30.	Жүрек және спорт
31.	ЭхоКГ негіздері, электрокардиография және кардиологияның стресс-тестілерін холтерлік мониторингілеу
32.	Кардиоваскулярлық аурулары бар балаларды оналту (операциялық араласудан, девайстарды имплантациялаудан және жүректі трансплантациялаудан кейін)

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

Р/с №	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
Өз бетінше орындау және түсіндіру:		
1.	Стандартты 12-арналы электрокардиография және қосымша электрокардиография тіркемелері	100
2.	Артериялық қысымның тәуліктік және үй мониторингі	60
3.	6-минуттық серуендеу тесті	40
4.	Тобық-иық индексін өлшеу	40
5.	Электрокардиографияны холтерлік мониторингілеу	60
6.	Трансторакалды эхокардиография	100
7.	Жүрек-өкпе реанимациясы	20
8.	Электрлік кардиоверсия және дефибриляция	20
Тәлімгердің бақылауымен орындау:		
9.	Жүктемелік электрокардиографиялық тестілеу	50
10.	Стресс-эхокардиография	60
11.	Веналық және артериялық тамырлардың пункциясы	20
12.	Вегетативті сынамаларды жүргізу және бағалау (ортостатикалық сынама, бақыланатын тыныс алу, Вальсальва сынамасы, Вальсальваның түрлендірілген сынамасы)	20
Көрсеткіштерді, қарсы көрсеткіштерді түсіндіру анықтау және өткізуді ұйымдастыру:		
13.	Перикардиоцентез	3
14.	Коронарография	30
15.	Терішілік арасулар	50

16.	Компьютерлік томография, магнитті резонансты томография, мультиспиральді томография	25
17.	Қантамырларын доплерографиялық зерттеу	30
18.	У а қ ы т ш а электрокардиостимуляторды импланттау	10

Клиникалық практиканың ұзақтығы, кемінде ай (кредиттер)

Ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, ААА төмен емес) – 1 (6)

Қалалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 2 (12)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 2 (12)

Республикалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 2 (12)

Бұйрыққа 13-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына 18-1-қосымша

"Неврология (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: балалар невролог-дәрігері

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	138
1)	Міндетті компонент	134
	Стационардағы неврология модулі , балалар-1	70
	Стационардағы неврология модулі , балалар-2	50
	Амбулаториялық-емханалық неврология, балалар	14
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	2
	Жиыны:	140

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Р/с №	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жай-күйлердің тізбесі
1.	Транзиторлы ишемиялық шабуылды қоса алғанда, мидың ишемиялық инсульті
2.	Мидың геморрагиялық инсульті
3.	Жұлын инсульті
4.	Балалардағы эпилепсия және эпилепсиялық энцефалопатиялар

5.	Балалар мен жасөспірімдерде сананың пароксизмалды бұзылуы
6.	Обструктивті ұйқы апноэ синдромы
7.	Орталық нерв жүйесінің демиелинизациялайтын зақымданулары және ювенильді шашыраңқы склероз және жіті шашыраңқы энцефаломиелит
8.	Көлденең миелит
9.	Жіті қабыну полинейропатиясы
10.	Гийен-Барре синдромы
11.	Созылмалы қабыну демиелинизациялайтын полиневропатия
12.	Радикулопатия, плексопатия, мононевропатия
13.	Дорсопатия
14.	Балалардағы менингококк және басқа бактериялық менингиттер
15.	Туберкулез менингиті
16.	Вирустық энцефалиттер (герпетикалық және кене энцефалиттері, сондай-ақ басқа) перинаталдық және постнаталдық
17.	Нейробруцеллез және нейросифилис
18.	Нейроборрелиоз (Лайм ауруы)
19.	Жіті склероздаушы панэнцефалиттер (қызылша мен қызамық фонында)
20.	Балалардағы вакцинациядан кейінгі энцефаломиелит
21.	Тұқым қуалайтын дискинетикалық нейродегенеративтік жай-күй (Вильсон-Коновалов ауруы, Паркинсон ауруы ювенильді, торсионды дистония, эссенциалдық тремор)
22.	Стрептококкпен байланысқан педиатриялық аутоиммунды бұзылу (ревматикалық кіші хорей)
23.	Митохондриялық энцефалопатиялар (Лея энцефалиті, MELAS, MERRF)
24.	Тұқым қуалайтын лейкодистрофиялар және ганглиозидоздар
25.	Орталық нерв жүйесінің зақымданған жинақталудың тұқым қуалайтын аурулары
26.	Миастения және туа біткен миастениялық синдромдар
27.	Томсен миотониясы
28.	Дюшен, Беккер бұлшықет дистрофиясы
29.	Туа біткен миопатиялар (немалин, орталық өзек ауруы және т.б.)
30.	Кульберг-Веландер, Вердниг-Гоффманның жұлын амиотрофиясы

31.	Шарко-Мари-Тутаның невральды амиотрофиясы және басқа да туа біткен невропатиялар
32.	Бас ауруы және бас сақинасы
33.	Полинейропатиялар, радикулопатиялар, плексопатиялар, моновневропатиялар
34.	Ми дамуының туа біткен кемістігі (гидроцефалия, микро-және анэнцефалия, шизэнцефалия)
35.	Spina bifida қоса алғанда, жұлынның туа біткен және аралас кемістігі
36.	Нерв жүйесінің перинаталдық зақымданулары (гипоксиялық, инфекциялық, уытты және травматикалық)
37.	Церебралды сал ауруы
38.	Нерв жүйесінің ісіктері
39.	Нейрофиброматоз, Реклингаузен синдромы
40.	Коматозды жай-күй, түрлері, сананың қысылу дәрежесі
41.	Ми өлімі, диагностикалау өлшемшарттары
42.	Вильсон Коновалов ауруы
43.	Вернике энцефалопатиясы, орталық понтиялық миелолиз
44.	Нерв жүйесінің прионды аурулары
45.	Мультифокалдық нейропатия
46.	Дамудың органикалық және тұқым қуалайтын кідіруі (аутистикалық-ұқсас синдромдар)
47.	Ми мен жұлынның жарақаттан кейінгі зақымданулары
48.	Гидроцефалия
49.	Балалардағы шұғыл нейрохирургиялық құралдың айғақтары, жіті бассүйекшілік гипертензия, мидың жарылуы қаупі
50.	Балалардағы нейрохирургиялық жай-күй, мидың көлемді ісіктері

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

Р/с №	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
Түсіндіреді:		
1.	Жаңа туған нәрестелер мен 1 жасқа дейінгі балаларға арналған шкалаларды қоса алғанда, жасына сәйкес (0-ден 18 жасқа дейін) нейропсихологиялық зерттеу әдісі арқылы сана деңгейін анықтау, когнитивтік функцияларды зерттеу	100
	0-ден 18 жасқа дейінгі балалардың бұлшықет тонусын, рефлекторлық сферасын, бассүйек-ми	

2.	нервтерінің функцияларын, қозғалыс үйлесімділігін, сезімталдығын зерттеу	100
3.	Балаларда люмбалдық пункция, ликвородинамикалық сынама жүргізу техникасы мен әдістемесі	20
4.	Балалардың ми мен жұлын компьютерлік-томографиялық зерттеу нәтижелері	50
5.	Балалардың ми мен жұлын және бұлшықеттерінің МРТ зерттеу нәтижелері	50
6.	Церебралдық ангиографияның нәтижелері (МРТ және карама-қарсы)	10
7.	Электроэнцефалография нәтижелері	30
8.	Электромиография мен электронейромиографияда бұлшықеттер мен нервтердің электроқозғыштығының нәтижелері	20
9.	Балалардың көз түбін және көру өрісін зерттеу нәтижелері	40
10.	1,5 жасқа дейінгі балаларға арналған экстракраниалды брахиоцефалиялық тамырлар мен мидың ультрадыбыстық доплерографиялық зерттеуінің нәтижелері	
11.	Өмірге қауіп төндіретін жағдайларда шұғыл неврологиялық көмек көрсету: балаларда мидың ісіну және домбығу синдромы	20
Өз бетінше орындау:		
12.	Сана деңгейін анықтау, зерттеудің нейropsychологиялық әдісін қолдана отырып, когнитивті функцияларды зерттеу	100
13.	Бассүйек-ми нервтерінің, бұлшықет тонусының, трофиканың, күштің, рефлекторлық сфераның, сезімталдықтың, қозғалыстарды үйлестірудің функцияларын зерттеу	100
14.	Жұтыну тестінің скринингін жүргізу техникасы мен әдістері	20

15.	PedNIHSS шкалалары бойынша инсульттың ауырлығын анықтау – инсульттың педиатриялық шкаласы, Балалар инсультының нәтижесін бағалау шкаласы (PSOM - Pediatric Stroke Outcome Measure) және оларды түсіндіру	20
16.	Глазго кома шкаласы бойынша сана деңгейін бағалау	20
17.	GMFCS, MACS, EDACS жіктеу жүйелерін пайдалана отырып, церебралдық сал ауруы бар балалардың функционалдық мәртебесін бағалау	10
18.	Шашыраңқы склероздың диагностикалық өлшемшарттарын анықтау (Куртцке шкаласы (EDSS), McDonaldW.I өлшемшарттары)	10
19.	Миастенияның диагностикалық өлшемшарттарын анықтау (протеин сынамасын жүргізу техникасы мен әдістері)	10
20.	Хаммерсмит бойынша балалардың неврологиялық мәртебесін бағалау	10
21.	Хаммерсмит бойынша 2 жасқа дейінгі балалардың неврологиялық мәртебесін бағалау	20
22.	Тесттерді пайдалану 6 минутпен жүру, Скотт Вьюнс шкаласы, баспалдақпен көтерілу тесті, Говерес, CHOP-INTEND, HINE түрлендірілген тест, CMARULM бар пациенттерге арналған Хаммерсмит	10
23.	Қызмет етудің халықаралық жіктелімін пайдалану	10

Медициналық ұйымдар бөлінісінде резидент-дәрігердің клиникалық практикасының ұзақтығы

Ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, ААА төмен емес) – 2 (12)

Қалалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Республикалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Бұйрыққа 14-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына 21-1-қосымша

"Нефрология (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: балалар нефролог-дәрігері

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	138
1)	Міндетті компонент	134
	Стационардағы нефрология модулі, балалар	82
	Амбулаториялық-емханалық нефрология	10
	Интервенциялық нефрология	12
	Диализ терапиясы	17
	Бүйрек трансплантациясы	13
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	2
	Жиыны:	140

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Р/с №	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жай-күйлердің тізбесі
1.	Жіті және созылмалы патология кезіндегі сулы-электролитті және қышқылды-негізгі бұзылулар. Бүйректің рөлі. Осмореттеу. Гипонатриемия, гипернатриемия. Гипокалиемия, гиперкалиемия. Гиповолемия, гипervолемия. Метаболикалық және респираторлық ацидоз және алкалоз. Аралас қышқылды-негізгі баланс
2.	Бастапқы тубулопатиялар: Гипофосфатемиялық мешел (фосфат-диабет), Проксималды реналды тубулярлық ацидоз (II тип). Фанкони синдромы (Де Тони-Дебре), Бүйректік глюкозурия. Дент ауруы, Барттер синдромы, Гителман синдромы, Дистальді бүйректік тубулярлық ацидоз (I тип), Псевдогипоальдостеронизм, Нефрогенді кант диабеті, Лиддл синдромы, глицинурия, цистинурия. Қайталама тубулопатиялар: оксалатты, уратты нефропатия
3.	Несеп шығару жүйесінің туа біткен ауытқулары (САКУТ): бүйрек ауытқулары (агенезия, гипоплазия, дисплазия, дистопия, таға тәрізді бүйрек, бүйректің қосарлануы, жылауықтық, бүйректің мультикистозы)
4.	Несепардың ауытқулары (туа біткен гидронефроз/бүйрек түбегі мен несепар сегментінің обструкциясы, мегауретерлік/несепқуық-несепар рефлюкс, бүйректің қосарлануы)

5.	Несепқуық пен үрпі ауытқулары (несепқуықтың экстрофиясы, үрпінің артқы қақпақшасы, үрпі атрезиясы)
6.	Синдромдық САКУТ: бүйрек колобома синдромы, 17q12 делеция синдромы, бүйрек жылауығы және қант диабеті синдромы (RCAD), Фрейзер синдромы, Таунс-Брок синдромы және бронхио-ото-бүйректік синдромы
7.	Несеп шығару жолдарының инфекциялары. Жіктелім. Жергілікті және жүйелік НЖЖ. Жіті цистит, уретрит, пиелонефрит, уросепсис. Емдеу. Ішек дисфункциясы. Симптомсыз бактериурия
8.	Несеп шығарудың бұзылуы және несеп жолдарының дисфункциясы. Несеп жолдарының күндізгі дисфункциясы. Нейрогенді қуық. Моносимптомды түнгі энурез. Жоғарғы несеп шығару жолдарының кеңеюі (ЛНС және ПМС обструкциясы). Көпіршікті-несепағар рефлюксы
9.	Жіті және созылмалы тубулоинтерстициалды нефрит. Себептері: дәрі-дәрмектер, инфекциялар. Увеитпен тубулоинтерстициалды нефрит. Диагностикалау. Емдеу
10.	Гломерулярлық аурулар, бастапқы. Нефротикалық синдром (идиопатикалық). Жіктелім. Патогенез. Минималды өзгеріс ауруы. Патогенез. Стероидтарға сезімтал және стероидтарға төзімді нефротикалық синдром. нұсқа. Фокалды-сегменттік гломерулосклероз (балалар). IPNA ұсыныстары. KDIGO. Ересек өмірге көшу. Терапевт пен ересек нефрологтың бірлескен кеңесі
11.	Мембраналық нефропатия. Себептер. Анти-PLA2R деңгейлеріне негізделген пациентті бақылау алгоритмі. Бүйрек функциясының үдемелі жоғалу қаупін бағалаудың клиникалық өлшемшарттары. Тәуекелді бағалау бойынша емдеу және динамикадағы мониторинг
12.	Туа біткен және инфантильді нефротикалық синдром. Себептер генетикалық және генетикалық емес. Диагностика. Генетикалық және морфологиялық нұсқалары. Терапия стратегиясы. Бүйрек трансплантациясының ерекшеліктері
13.	Тез үдемелі гломерулонефрит. Нефритикалық, нефротикалық-нефриттік синдром. Иммундық кешенді гломерулонефрит, Гудпасчер синдромы, АНЦА васкулиті
14.	Инфекциямен байланысты шумақтық аурулар. Жіті инфекциядан кейінгі гломерулонефрит. Инфекциялық эндокардит, шунтты нефритпен ауыратын балалардағы бүйректің зақымдануы. IgA нефропатиясы. IgA нефритпен васкулит

15.	Иммуноглобулин және комплемент-зақымданудың мембранопротеративтік бейіні бар жанама гломерулярлық аурулар. Иммунокомплекттік гломерулонефрит. С3 гломерулопатия. Тығыз депозиттер ауруы. Диагностика. Терапия
16.	Фибриллярлық иммунотактоидты гломерулонефрит. Себебі. Патогенез. Диагностика. Емдеу
17.	Қайталама гломерулярлық аурулар: люпус-нефрит. Патоморфологиялық сыныптар. АНЦА-ассоциацияланған гломерулонефриттер. Моноклоналды гаммапатиялар кезінде бүйректің зақымдануы. В, С гепатиті, АИТВ инфекциясы, вирустық және паразиттік аурулар кезінде бүйректің зақымдануы
18.	Тұқым қуалайтын бүйрек аурулары: Альпорт синдромы, жұқа базальды мембрана ауруы, отбасылық амилоидоз, Фабри ауруы, генетикалық нефротикалық синдром, генетикалық тубулоинтерстициалды ауру
19.	Балалардағы жылауықтық аурулары. Бүйректің аутосомды-рецессивті көп жылауықтығы. Балалардағы бүйректің аутосомды-доминантты көп жылауықтық ерекшеліктері. Бүйрек жылауығымен қоса болатын синдромдар. Нефронофтиз. Медулярлық жылауық ауруы. Медулярлық кеуекті бүйрек. Туберозды склероз және бүйрек жылауығы
20.	Тубулопатиялар: бастапқы және қайталама. Мешел: Х-тіркелген гипофосфатемиялық мешел, диагностика, емдеу. Кальципендік- Д-витаминіне тәуелді, Д-витаминіне тапшы мешелдер дифференциалды диагноз, гипофосфатазия және басқалар
21.	Проксималды бүйректік ацидоз (II тип). Аминоацидурия, цистинурия. Бүйректік глюкозурия . Де Тони-Дебре Фанкони синдромы. Бастапқы Фанкони. Цистиноз. Лоу синдромы, тирозинемия, Дент ауруы
22.	Барттер, Гительман, Лиддл синдромы. Бүйректік дисталды ацидоз (I тип). Псевдогипоальдостеронизм . Нефрогенді қант диабеті
23.	Балалардағы нефролитиаз және нефрокальциноз. Генетикалық және зат алмасу механизмдері. Бастапқы гипероксалурия. Екінші гипероксалурия. Цистинурия және цистин тастары. Күлгін тастар. Инфекциялық тастар. Идиопатиялық гиперкальциурия
24.	Тромботикалық микроангиопатиялар. Бастапқы тромбоздық микроангиопатиялар: шига токсинімен байланысты гемолитикалық уремиялық синдром (STEC-ГУС), пневмококкты ГУС

25.	Комплемент-жанама гемолитикалық-уремиялық синдром. Тромботикалық тромбопеникалық пурпура. Диагностиканың күрделілігі. Терапия
26.	Қайталама тромботикалық микроангиопатиялар: дәрілік препараттармен индукцияланған, инфекциядан кейінгі, сүйек кемігін транспланттаудан кейінгі, сәулелік терапия, жүктілік, жүйелі аурулар (жүйелі қызылжегі, антифосфолипидтік синдром, васкулиттер), ісіктер, қатерлі артериялық гипертензия). Дифференциалды диагностика алгоритмі, ТМА терапиясының қағидаттары
27.	Балалардағы артериялық гипертензия. Себептері. Реноваскулярлық гипертензия. Диагностика өлшемшарттары. Балалардағы АГ жіктелуі. Балалардың бүйрек функциясының созылмалы жеткіліксіздігі кезінде АГ
28.	Бүйректердің қатты зақымдануы. RIFLE, KDIGO жіктелуі. Бүйректің жіті ауруы. Жаңа туған нәрестелердің бүйректерінің жіті зақымдануының себептері. Бүйрек алмастыру терапиясы (перитонеалдық диализ, гемодиализ, гемодиофльтрация). Дәрі-дәрмек алмасу ерекшеліктері. Гепатореналды синдром
29.	Бүйректің созылмалы ауруы. Балалардағы жіктелуі және себептері. Патогенез. Клиникалық және метаболикалық бұзылулар. Балалардағы нутритивті мәртебе. Өсудің бұзылуы. Акуыз-энергетикалық жетіспеушілік. Бүйректік анемия. Бүйректің созылмалы ауруы кезіндегі минералдық-сүйек бұзылулары. Метаболикалық ацидоз. Созылмалы бүйрек функциясының жеткіліксіздігін ерте диагностикалау мәселелері. Диспансерлеу
30.	Созылмалы бүйрек функциясының жеткіліксіздігі бар балаларды бақылау, әлеуметтендіру. Анемияны емдеу, темір тапшылығын түзету. Акуыз-энергетикалық жетіспеушіліктің алдын алу және емдеу. Балалардағы АГ мониторингі және емдеу. Ацидозды емдеу. Өсу гормоны - көрсеткіштерді анықтау және төмен бойлықты емдеу. Бүйрек алмастыру терапиясына дайындық. Әдісті таңдау. Балалар мен отбасы мүшелерін оқыту
31.	Гемодиализ, балалардағы ерекшеліктері. Гемодиализ терапиясының қағидаттары. Қантамырларына кіру: уақытша және тұрақты. Диализдің адекваттылығын бақылау. Гемодиализдің , гемодиофльтрацияның асқынулары: тромбоз, қантамырларына кіру инфекциялары. Мәселені шешу қағидаттары
32.	Перитонеалдық диализ. ПД қолданудың артықшылықтары мен шектеулері. Перитонеалдық кіру. Техникасы. ПД адекваттылығы. Асқынулары:

	перитонеалдық катетер инфекциясы, диализдік перитонит. Диагностика. Емдеу
33.	Тірі туысқан және қайтыс болған донорлардан бүйрек трансплантациясы. Бүйрек ауруының соңғы сатысының этиологиясы, балаларда бүйректі ауыстыру кезіндегі алдыңғы хирургиялық араласулар мен анатомиялық шектеулер. Донорлар мен реципиенттерді операцияға дейін дайындау. Пациенттерді несепқуықтың туа біткен ауытқулары, нейрогендік несепқуық кезінде бүйректі ауыстырып кондыруға дайындау ерекшеліктері
34.	Бүйрегі ауыстырылған балаларды бақылау. Операциядан кейінгі асқынулар, кішкентай балаларға күтім жасау ерекшеліктері. Индукциялық және базалық иммуносупрессияның негізгі қағидаттары. Бүйректі ауыстырғаннан кейінгі ерте және кеш кезеңде инфекцияларды профилактикалау және емдеу. Қайталанатын нефропатия. Баланың физикалық даму динамикасын және СБА басқа көріністерін, бүйректі ауыстырғаннан кейінгі балалардың әлеуметтік бейімделуін бағалау. Бүйрек донорының денсаулығын бақылау
35.	"Диабеттік нефропатия"

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

Р/с №	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
Өз бетінше орындау:		
1.	Бүйрек функциясын бағалау және есептеу	100
2.	Альбуминурия дәрежесін және Альбумин/Креатинин қатынасын түсіндіру	50
3.	Протеинурия дәрежесін және Протеин/Креатинин қатынасын түсіндіру	50
4.	Электролиттер/Креатинин қатынасы бойынша электролиттер шығынын түсіндіру	20
5.	Кальций, калий, натрийдің фракциялық бөлінуін есептеу	50
6.	Фосфордың арналық реабсорбциясын есептеу/ фосфордың максималды арналық реабсорбциясының/СКФ арақатынасы	50
7.	Генетикалық зерттеуді түсіндіру	20
8.	Аутоиммунды аурулар мен васкулиттер кезінде иммунологиялық зерттеулерді түсіндіру	50

9.	Бүйректерге ультрадыбыстық зерттеу жүргізу	20
10.	Несепқуыққа ультрадыбыстық зерттеу жүргізу	10
11.	СБА әртүрлі кезеңдеріндегі баланың физикалық дамуын бағалау	50
12.	Диализдегі пациенттердің нутритивті мәртебесін бағалау	20
13.	Электрокардиография мен эхокардиографияны түсіндіру	20
14.	Гемодиализ сеанстарын жүргізу: науқасты уақытша және тұрақты катетердің көмегімен "Жасанды бүйрек" аппаратына қосу	30
15.	Гемодиализдің барабарлығын есептеу	30
16.	Шок кезіндегі диагностика және шұғыл көмек	10
17.	Гипертониялық криздер кезіндегі диагностика және шұғыл көмек	20
18.	Жіті бүйрек функциясының жеткіліксіздігі кезіндегі диагностика және шұғыл көмек	30
19.	Шумактық фильтрация жылдамдығына байланысты дәрілік препараттардың дозасын есептеу және түзету	100
20.	Иммуносупрессивті препараттардың бір реттік және курстық дозаларын есептеу. Иммуносупрессивті препараттар концентрациясының мониторингі	50
21.	Гемотрансфузия жүргізу	5
22.	Жүрек-өкпе реанимациясын жүргізу	10
23.	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі кезінде эритропоэтиннің бастапқы дозасын және оның кейінгі титрленуін есептеу	50
24.	Бүйрек функциясының жеткіліксіздігі кезінде венаішілік темір препараттарын енгізу мөлшері мен еселігін есептеу	50
25.	Жіті коронарлық синдром кезіндегі алғашқы көмек	5
	Контраст-индукцияланған нефропатияның даму қаупі	

26.	факторларын бағалау және оны түзету	10
	Басшылықпен орындау	
27.	Бүйрек биопсиясының микроскопиясы (фотосуреттер)	30
28.	Жарық микроскопиясы кезінде бүйрек биоптатын түсіндіру (микропрепараттар)	30
29.	Иммуногистохимиялық зерттеу кезінде бүйрек биоптатын түсіндіру (фотосуреттер)	30
30.	Электрондық микроскопия кезінде бүйрек биоптатын түсіндіру (фотосуреттер)	30
31.	Несеп тұнбасының микроскопиясы (фотосуреттер)	20
32.	Қышқыл-негіз күйінің бұзылуын түсіндіру	20
33.	Гипонатриемия/гипернатриемия кезіндегі инфузиялық терапияның құрамы мен көлемін есептеу	20
34.	Гиперкалиемия кезіндегі шұғыл көмек	20
35.	Экскреторлық урографияны, магнитті-резонансты томографияны, бүйректің компьютерлік томографиясын, дуплексті сканерлеу кезінде бүйрек қанағымының көрсеткіштерін тағайындау және түсіндіру көрсеткіштері	10
36.	Перитонеалды диализ жүргізу	20
37.	Тест жүргізу және перитонеалды диализдің барабарлығын есептеу	20
38.	Донор мен реципиентті бүйрек трансплантациясына дайындау	10
39.	Реципиенттің иммунологиялық қатерін анықтау	10
40.	Бүйрек трансплантаты реципиенті үшін иммуносупрессивтік терапия дозасын есептеу	20
41.	Артериовеноздық фистула қызметін күту және бағалау	20
42.	PD катетерінің қызметін күту және бағалау	10
Қосымша манипуляциялар:		

43.	Гемодиализ сеанстарын жүргізу: артерия-веналық фистула пункциясы	5
44.	Бүйрек биопсиясы	5
45.	Плазмаферез жүргізу	5

Медициналық ұйымдар бөлінісінде резидент-дәрігердің клиникалық практикасының ұзақтығы

Қалалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Республикалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Бұйрыққа 15-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына 29-1-қосымша

"Оториноларингология (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: балалар оториноларинголог-дәрігері

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	138
1)	Міндетті компонент	134
	Амбулаториялық-емханалық балалар оториноларингологиясы	20
	Стационарындағы оториноларингология модулі, балалар-1	70
	Стационарындағы оториноларингология модулі, балалар-2	44
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	2
	Жиыны:	140

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Р/с №	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жай-күйлердің тізбесі
1.	Мұрын дамуының ауытқулары
2.	Мұрынның және мұрын маңындағы қуыстардың жарақаттары мен бөгде денелері
3.	Сыртқы мұрын аурулары (сикоз, экзема, тілме қабынуы, мұрын шиканы, ринофима)
4.	Жіті және созылмалы ринит
5.	Иіс сезу функциясының бұзылуы

6.	Жіті синусит
7.	Созылмалы синусит
8.	Мұрын далдасының қисаюы, мұрын қуысының синехиялары, атрезиясы
9.	Мұрын далдасының гематомасы, абсцессы, перфорациясы
10.	Мұрыннан қан кету
11.	Мұрын сүйектерінің сынуы, деформациясы
12.	Риногендік орбиталды және бассүйекшілік асқынулар
13.	Жұтқыншақ дамуының аномалиялары
14.	Жіті және созылмалы фарингит
15.	Жіті тонзиллит
16.	Созылмалы тонзиллит
17.	Жұтқыншақтың абсцесстері
18.	Таңдай бадамшасының гипертрофиясы
19.	Аденоидтар
20.	Ұйқының обструктивті апноэ синдромы
21.	Жұтқыншақтың микотикалық зақымдануы
22.	Құлақ дамуының ауытқулары. Микротия, есту жолының атрезиясы
23.	Құлақтың жарақаттары және бөгде заттар
24.	Құлақ маңындағы туа біткен жыланкөз
25.	Сыртқы құлақтың тілме қабынуы
26.	Сыртқы құлақтың перихондриты
27.	Сыртқы құлақтың экземасы
28.	Келлоид
29.	Сыртқы (диффузиялық және шектеулі) отит
30.	Отомикоз
31.	Күкірт (эпидермальды) тығыны
32.	Жіті орташа отит
33.	Экссудатты отит
34.	Адгезивті отит
35.	Тимпаносклероз
36.	Мастоидит. Мастоидиттің атипиялық формалары. Петрозит
37.	Созылмалы іріңді орташа отит
38.	Холестеатома
39.	Лабиринтит
40.	Керендік (кондуктивті, сенсоневралды, аралас)
41.	Аудиториялық нейропатия
42.	Меньер ауруы
43.	Қатерсіз пароксизмальды позициялық бас айналуы

44.	Бас айналу. Вестибулопатия
45.	Отогендік бассүйекішілік асқынулар
46.	Көмей дамуының ауытқулары
47.	Туа біткен стридор
48.	Көмейдің, кеңірдектің және бронхтардың жарақаттары мен бөгде денелері
49.	Жіті ларингит
50.	Созылмалы ларингит
51.	Көмей абсцесстері
52.	Көмей ходроперихондриті
53.	Көмей стенозы
54.	Көмей кисталары
55.	Көмейдің қозғалыс бұзылыстары (парез, паралич)
56.	Құлақ, тамақ және мұрын ағзаларының (ЛОР ағзаларының) қатерсіз ісіктері
57.	Құлақ, тамақ және мұрын ағзаларының (ЛОР ағзаларының) қатерлі ісіктері
58.	Орфандық аурулар
59.	Сөйлеу аудиометриясы, отоакустикалық эмиссия, қысқа латентті есту әлеуеті
60.	Кохлеарлық имплантация

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

Р/с №	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
1.	Мұрынды және мұрын маңындағы қуыстарды эндоскопиялық тексеру	60
2.	Балалардың мұрын-жұтқыншағын эндоскопиялық тексеру	60
3.	Көмейді эндоскопиялық карап-тексеру	60
4.	Құлақтан құлықты алып тастау	50
5.	Құлақтан бөгде заттарды алып тастау	30
6.	Мұрыннан бөгде заттарды алып тастау	30
7.	Жұтқыншақтан бөгде заттарды алып тастау	30
8.	Көмейден бөгде заттарды алып тастау	30
9.	Ольфактометрия	20
10.	Мұрынның тыныс алу функциясын зерттеу	20
11.	Стробоскопия	20
12.	Эхосинусоскопия	30

13.	Есту түтігінің өткізгіштігін тексеру	30
14.	Есту түтігін катетеризациялау	30
15.	Мұрынның алдыңғы тампонадасы	60
16.	Мұрынның артқы тампонадасы	20
17.	Тонзиллэктомиядан кейін қан кетуді тоқтату (гемостатикалық тампонды таңдай бадамша безі орналасқан жерге тігу)	30
18.	Құлақ, тамақ және мұрын ағзаларынан (ЛОР ағзалары) қан кету кезінде шұғыл медициналық көмек көрсету дағдылары	60
19.	Есту паспорты (акуметрия)	60
20.	Вестибулярлы паспорт	30
21.	Аудиометрия (жүргізу және нәтижелерін түсіндіру)	60
22.	Тимпанометрия	60
23.	Гаймор қуыстарының пункциясы	30
24.	Маңдай қуысының пункциясы	60
25.	Мұрынды жылжыту әдісімен жуу	30
26.	Мұрынның вакуум-дренажы	60
27.	Кеңейтілген өзектер арқылы гаймор қуысын жуу (эндоскопиялық гайморотомиядан кейін)	60
28.	Абсцестенген мұрын фурункулын ашу	60
29.	Мұрын далдасының гематомасын, абсцесін ашу	60
30.	Жұтқыншақ артындағы абсцесті ашу	20
31.	Паратонзиллярлық (алдыңғы, артқы) абсцесті ашу	20
32.	Көмей абсцесін ашу	60
33.	Жараны алғашқы хирургиялық өңдеу	20
34.	Түйінді тері тігісін салу	60
35.	П-тәрізді тері тігісін салу	20
36.	Теріге косметикалық тігіс салу	20
37.	Мұрын далдасының тамырларының коагуляциясы	20
38.	Дәрілік заттарды көмейге құю	20
39.	Коникопункция, коникотомия	30
40.	Классикалық трахеостомия	10
41.	Тері арқылы трахеостомия	20

42.	Трахеостомиялық түтікшені ауыстыру және күту, деканюляция	10
43.	Дабыл жарғағына парацентез	30
44.	Ортаңғы құлаққа шунт орналастыру	30
45.	Құлаққа турунда енгізе отырып құлақты тазалау	10
46.	Төменгі мұрын кеуілжірлеріне вазотомия жасау	60
47.	Мұрын кеуілжірлерінде конхотомия жасау	30
48.	Мұрын кеуілжірлеріне новокаинмен блокада жасау	20
49.	Мұрын далдасының сілемейқабықасты резекциясы	30
50.	Колдуэлл-Люк бойынша гайморотомия	5
51.	Ашық фронтотомия	5
52.	Эндоскопиялық гайморотомия	20
53.	Мұрынның эндоскопиялық полипотомиясы	20
54.	Аденотомия	50
55.	Тонзиллэктомия (тонзиллотомия)	30
56.	Субпериостальды абсцестерді ашу	5
57.	Септопластика	5
58.	Мұрын сүйектерінің репозициясы	30
59.	Мұрын сүйектерінің остеотомиясы	5
60.	Эндоскопиялық этмоидотомия	10
61.	Эндоскопиялық фронтотомия, сфеноидотомия (ассистенция)	10
62.	Нистагмды зерттеу	20
63.	Статокинетикалық сынамаларды жүргізу	20
64.	Позициялық сынамаларды жүргізу (Эпли жаттығулары)	20
65.	Калориялық, айналмалы сынама және фистульді сынама жүргізу	20
66.	Көмей фибромасын эндоларингеалды алып тастау (ассистенция)	10
67.	Дауысты калпына келтірудегі фонопедиялық әдістер	30
68.	1-типті тимпанопластика (мирингопластика)	5
69.	Антротомия, мастоидотомия	10

70.	Құлақ, тамақ және мұрын ағзаларынан (ЛОР ағзалары) биопсия алу	20
71.	Хеймлихты қабылдау	20
72.	Қан тобын, резус факторды анықтау	60
73.	Балалардың жүрек-өкпе реанимациясы	20
74.	Құлақ маңындағы жыланкөзді алып тастау	20
75.	Сыртқы тыныс алудың бұзылуы (асфиксия) кезінде шұғыл медициналық көмек көрсету дағдылары	10

Клиникалық практиканың ұзақтығы, кемінде ай (кредиттер)

Ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, ААА төмен емес) – 2 (12)

Қалалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Республикалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Бұйрыққа 16-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына 30-1-қосымша

"Офтальмология (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: балалар офтальмолог-дәрігері

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	138
1)	Міндетті компонент	134
	Офтальмология амбулаториялық-емханалық	22
	"Стационардағы офтальмология" модулі	94
	Микрохирургия	18
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	2
	Жиыны:	140

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Р/с №	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жай-күйлердің тізбесі
1.	Көру ағзасының дамуындағы ауытқулар, туа біткен патология

2.	Блефариттер
3.	Халязион
4.	Теріскен
5.	Қабақтың сыртқа, ішке қайрылуы, трихиаз
6.	Конъюнктивиттер
7.	Құрғақ көз синдромы
8.	Дакриоцистит созылмалы іріңді, жаңа туған балалардың
9.	Дакриoadенит
10.	Аметропиялар: миопия, гиперметропия, астигматизм, пресбиопия
11.	Амблиопия
12.	Кератиттер
13.	Мөлдірқабық ойық жарасы
14.	Кератоконус
15.	Ноғала
16.	Иридоциклит
17.	Хориоретинит
18.	Катаракта жас ерекшелігі бойынша, асқынған, туа біткен, екіншілік
19.	Факоматоздар
20.	Көзішілік гипертензия
21.	Миопиялық ауру
22.	Перифериялық хориоретинальды дистрофия
23.	Көздің тамырлы аурулары
24.	Көздің диабеттік зақымдануы
25.	Балалар, жасөспірімдер және ересектердің торқабық дистрофиясы
26.	Интрабульбарлы, ретробульбарлы неврит
27.	Көру нервінің атрофиясы
28.	Көру нервінің ұйып қалған көрінісі
29.	Оптохиазмальды арахноидит
30.	Көзішілік ісіктер: меланома, ретинобластома
31.	Васкулиттер
32.	Көздің қосалқы аппаратының жарақаттары
33.	Көру ағзасының жарақаттары: жарақат, контузия, күйік
34.	Торқабықтың бөлінуі, пролиферативті витреоретинопатия
35.	Орбита (көз шарасы) аурулары мен ісіктері
36.	Эндокринді офтальмопатия
37.	Үйлескен және үйлеспеген қылилық
38.	Блефароптоз

39.	Туа біткен глаукома
40.	Жасөспірімдік глаукома
41.	Екіншілік глаукома
42.	Шала туған балалардағы ретинопатия
43.	Жалпы аурулар кезіндегі көздің зақымдануы

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

Р/с №	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
1.	Қабактарды кері айналдыра отырып сыртқы қарап-тексеру	300
2.	Субконъюнктивалды инъекциялар	100
3.	Парабульбарлы инъекциялар	300
4.	Конъюнктивалық қапқа тамшы тамызу	300
5.	Қабакқа жақпа салу	100
6.	Қабак массажы	40
7.	Көз жасы жолдарын жуу	50
8.	Скиаскопия, рефрактометрия	50
9.	Тіке және кері офтальмоскопия	100
10.	Жанасусыз және Маклаков бойынша тонометрия	50
11.	Циклоскопия	30
12.	Экзофтальмометрия	5
13.	Гониоскопия	10
14.	Қылилық бұрышын анықтау	10
15.	Көру ағзаларын зерттеудің ультрадыбыстық әдістерін жүргізу және интерпретация техникасын меңгеру	10
16.	Көзалмасының алдыңғы және артқы кесіндісінің оптикалық когерентті томографиясын жүргізу және интерпретация техникасын меңгеру	10
17.	Компьютерлік периметрияны жүргізу және интерпретация техникасын меңгеру	10
18.	Конъюнктивадан және мөлдірқабықтан бөгде денелерді алып тастау	50
19.	Қарапайым және астигматизмге арналған көзілдіріктерді таңдау	100
20.	Қабактың абсцессін ашып-қарау	3
21.	Ретробульбарлы инъекциялар	3

22.	Конъюнктиваның және қабақтың үстірт беткейінде орналасқан қатерсіз ісіктерді алып тастау	10
23.	Халазионды алып тастау	10
24.	Қабак терісінен, конъюнктивадан және мөлдірқабықтан тігістерді алу	50
25.	Қабактың және конъюнктиваның жараларын бастапқы хирургиялық өңдеу	10
26.	Мөлдірқабық пен склераның енбейтін жараларын бастапқы хирургиялық өңдеу	3
27.	Балалардағы көз жасы жолдарын зондтау	5
28.	Гипотензиялық операциялардың жекелеген кезеңдерін жүргізу	5
29.	Қылилықты түзету бойынша операцияның жекелеген кезеңдерін жүргізу	5
30.	Энуклеация мен эвисцерацияның жекелеген кезеңдерін жүргізу	3
31.	Офтальмологиядағы рентгенологиялық зерттеу әдістерін түсіндіру	10

Клиникалық практиканың ұзақтығы, кемінде ай (кредиттер)

Ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, ААА төмен емес) – 2 (12)

Қалалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Республикалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Бұйрыққа 17-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына 35-1-қосымша

"Пульмонология (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: балалар пульмонолог-дәрігері

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклі	138
	Міндетті компонент	134
	Стационардағы балалар пульмонологиясы	70

1)	Амбулаториялық-емханалық балалар пульмонологиясы	30
	Балалар пульмонологиясындағы кезек күттірмейтін жағдайлар	8
	Балалар фтизиатриясы	20
	Балалар оториноларингологиясы	3
	Балалар онкологиясы	3
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	2
	Жиыны:	140

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Р/с №	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жай-күйлердің тізбесі
1.	Балалар мен жасөспірімдердің тыныс алу ағзаларының анатомиялық-физиологиялық және иммунологиялық ерекшеліктері және олардың бронх-өкпе патологиясының симптоматикасына қосқан үлесі
1.1	Балалардың тыныс алу ағзаларының анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері. Тыныс алу ағзаларының эмбриогенезі. Балалардың тыныс алу ағзаларын дамыту
1.2	Балалардағы тыныс алудың клиникалық физиологиясы. Балалардың тыныс алу ағзаларының аурулары кезіндегі тыныс алу функциясы жеткіліксіздігінің патофизиологиялық тетіктері
1.3	Өкпені патологиялық факторлардың әсерінен қорғаудың негізгі тетіктері. Мукоциллиарлық көлік, сурфактант, балалардың өкпесін қорғаудың өзіндік емес және өзіндік иммунологиялық тетіктері
2.	Балалар мен жасөспірімдердің тыныс алу ағзалары ауруларының диагностикасы
2.1	Балалардың тыныс алу ағзаларының аурулары кезіндегі семиотика және клиникалық синдромдар
2.2	Балалардың тыныс алу ағзаларының аурулары кезіндегі микробиологиялық және иммунологиялық зерттеу әдістері
2.3	Балалардың сыртқы тыныс алуын зерттеудің функционалдық әдістері. Спирометрия. Пикфлоуметрия. Бодиплетизмография. Диффузиялық тест
2.4	Балалардың тыныс алу ағзалары ауруларын диагностикалаудың сәулелік әдістері. Балалардың тыныс алу ағзаларының рентгенографиясы. Бронхография. Компьютерлік томография. Магниттік-резонанстық томография. Ультрадыбыстық зерттеу

2.5	Эндобронхиалдық өзгерістерді және цилиарлық функцияны бағалау. Бронхоскопия. Тыртықтау эпителийі кірпіктерінің функциясын бағалау
3.	Неонаталдық пульмонология
3.1	Жаңа туған нәрестелердің респираторлық дистресс-синдромы
3.2	Жаңа туған нәрестелер өкпесінің интерстициалды аурулары. Өкпе бронхы дисплазиясы және оның асқынулары
3.3	Жіті бронхиолиттің БҚТ және БТБ нәтижелері сияқты өкпенің созылмалы обструктивті аурулары
3.4	Жаңа туған нәрестелердің пневмониясы
3.5	Жіті бронхиолиттің БҚТ және БТБ нәтижелері сияқты өкпенің созылмалы обструктивті аурулары
4.	Балалар мен жасөспірімдердің бронх-өкпе жүйесінің жіті инфекциялық-қабыну аурулары
4.1	Жіті бронхиттер. Обструктивті бронхиттер. Бронхиолиттер. Облитерациялайтын бронхиолит
4.2	Созылмалы бактериялық бронхит. Қайталанатын бронхит
4.3	Балалардың пневмониясы
5.	Балалар мен жасөспірімдердің плевра аурулары
5.1	Қабыну плевриттері
5.2	Пиопневмоторакс. Плевра эмпиемасы. Гидроторакс. Хилоторакс. Гемоторакс. Пневмоторакс
6.	Балалар мен жасөспірімдердің өкпесінің аллергиялық аурулары
6.1	Аллергиялық ринит
6.2	Балалардағы бронх демікпесі
6.3	Балалардағы гиперсенситивті пневмонит (экзогенді аллергиялық альвеолит)
7.	Балалар мен жасөспірімдердің өкпесінің зең және паразиттік аурулары
7.1	Өкпе микоздары
7.2	Балалардағы паразиттік өкпе аурулары
8.	Балалар мен жасөспірімдердің созылмалы қабыну аурулары
8.1	Балалардағы бронхоэктатикалық ауру
8.2	Балалардағы созылмалы бронхит
8.3	Балалардағы облитерациялайтын бронхиолит
9.	Балалардың генетикалық детерминирленген өкпе аурулары
9.1	Балалардағы муковисцидоз
9.2	Бастапқы цилиарлық дискинезия және Картагенер синдромы

9.3	Альфа1-антитрипсин тапшылығы
10.	Балалар мен жасөспірімдердегі интерстициалдық өкпе ауруларының жекелеген клиникалық нысандары
10.1	Балалардағы идиопатиялық интерстициалдық пневмониялар
10.2	Аллергиялық бронх-өкпе аспергиллезі
11.	Балалар мен жасөспірімдердің интерстициалдық өкпе аурулары кезіндегі альвеолярлық геморрагиялық синдром
11.1	Гудпасчер синдромы. Идиопатиялық гемосидероз
11.2	Балалардағы жүйелік васкулиттер. Вегенердің гранулематозы
11.3	Дәнекер тіннің жүйелі аурулары. Жүйелі қызылжек
12.	Балалар пульмонологиясындағы кезек күттірмейтін жай-күйлер
12.1	Балалардың тыныс алу функциясының жеткіліксіздігі
12.2	Тыныс алу жолдарындағы бөгде денелер
12.3	Анафилактикалық шок
12.4	Инфекциялық-уытты шок
12.5	Бронх демікпесінің ауыр асқынуы
12.6	Өкпеден қан кету
13.	Балалар мен жасөспірімдердің тыныс алу ағзалары ауруларын емдеу қағидаттары
13.1	Балалар пульмонологиясындағы бактерияға қарсы терапия
13.2	Глюкокортикостероидтармен емдеу. Ингаляциялық глюкокортикостероидтар. Жүйелік глюкокортикостероидтар
13.3	Бронхоспазмолитикалық терапия
13.4	Сурфактант алмастыратын препараттар
13.5	Антилейкотриен препараттары

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

Р/с №	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
Өз бетінше орындайды		
1.	Спирометрия жүргізу	70
2.	Пикфлоуметрия және пикфлоумониторинг жүргізу	100
3.	Пульсоксиметрия жүргізу	150
4.	Өкпені инвазивті емес желдетуді жүргізу, CPAP, BiPAP	15
5.	Электр аспираторды қолдану	15

6.	Оттегі терапиясы режимін таңдау және оны жүргізу (стационар/амбулаториялық)	50
7.	Ингаляцияны әр түрлі ингаляциялық құрылғылар арқылы жүргізу	100
8.	6 минуттық жүру тестін өткізу	20
9.	Пациенттермен білім беру жұмысын жүргізу (тренингтер, дәрістер, семинарлар, жеке оқыту және т.б.)	30
	Пациенттерді ингаляторларды пайдалану техникасына оқыту	30
10.	Пульмонологияда өмірге қауіп төндіретін жағдайларды диагностикалау және шұғыл көмек көрсету (инфекциялық-уытты шок, өкпеден қан кету, пневмоторакс, бронх демікпесінің ауыр асқынуы, тыныс алу функциясының жіті жетіспеушілігі, анафилактикалық шок)	15
Тәлімгердің жетекшілігімен орындау		
11.	Плевралық пункция жүргізу	3
Интерпретациялау:		
12.	Спирометрия нәтижелері	70
13.	Бодиплетизмография нәтижелері	5
14.	Пикфлоуметрия нәтижелері	100
15.	Тыныс алу ағзаларын ультрадыбыстық зерттеу нәтижелері	30
16.	Плевра қуыстарының ультрадыбыстық зерттеу нәтижелері	30
17.	Өкпе артериясындағы систоалық қысымды анықтай отырып, эхокардиография нәтижелері	50
18.	Артериялық қанның газ құрамы нәтижелерін түсіндіру	20
19.	6 минуттық жүру тесттің нәтижелері	20
20.	Бронхоскопия нәтижелері	30
21.	Жалпы клиникалық, биохимиялық, иммунологиялық және микробиологиялық зерттеулердің нәтижелері	200

22.	Рентгенологиялық зерттеулер нәтижелері, кеуде қуысы ағзаларының компьютерлік томография/ магниттік-резонанстық томография	100
23.	Тыныс алу ағзаларының аурулары кезіндегі цитологиялық және гистологиялық зерттеулердің нәтижелері	30
24.	Өкпенің диффузиялық қабілетін зерттеу нәтижелері	10

Клиникалық практиканың ұзақтығы, кемінде ай (кредиттер)

Ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, ААА төмен емес) – 2 (12)

Қалалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Республикалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Бұйрыққа 18-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына 37-1-қосымша

"Ревматология (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: балалар ревматолог-дәрігері

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	138
1)	Міндетті компонент	134
	Б а л а л а р амбулаториялық-емханалық ревматологиясы	30
	Стационардағы балалар ревматологиясы модулі	104
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	2
	Жиыны:	140

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Р/с №	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жай-күйлердің тізбесі
1.	Жіті ревматикалық қызба. Ревматикалық хорей. Балалардағы ревматикалық жүрек ақаулары. Инфекциялық эндокардиттер
2.	Дәнекер тіннің жүйелі аурулары. Жүйелі қызылжегі. Ювенильді склеродермия. Идиопатиялық қабыну миопатиясы. Ювенильді дерматомиозит. Шегрен

	синдромы және ауруы. Антифосфолипидтік синдром
3.	Жүйелік васкулиттер: түйінді полиартериит, полиангиитпен гранулематоз (Вегенер ауруы), гигантоклеткалы артериит, спецификалық емес аортоартериит (Такаясу ауруы), полиангиитпен эозинофильді гранулематоз (Чердж-Стросс синдромы), микроскопиялық полиангиит, Бехчет ауруы, сілемейлі-тері-безді синдром (Кавасаки ауруы), Гудпасчер синдромы, криоглобулинемиялық васкулит, геморрагиялық васкулит (IgA васкулит)
4.	Айқаспалы (overlap) синдром. Дәнекер тіннің аралас аурулары
5.	Инфекциялармен байланысты артриттер. Постстрептококк артриті. Ішектің қабыну аурулары (спецификалық емес ойықжаралы колит, Крон ауруы) және урогенитальды инфекциялар кезіндегі артриттер
6.	Ювенильді идиопатиялық артрит
7.	Ювенилді спондилоартрит
8.	Тұқым қуалайтын коллагенопатиялар. Эллерс-Данлос синдромы. Марфан синдромы
9.	Басқа аурулар кезіндегі ревматикалық көріністер (эндокриндік, онкогематологиялық, инфекциялық, метаболиялық және т.б.)
10.	Тірек-қимыл аппаратының туа біткен аурулары кезіндегі артропатиялар. Остеодисплазия. Остеохондропатия
11.	Остеопороз
12.	Панникулиттер. Түйінді эритема
13.	Аутоқабыну синдромдары

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

Р/с №	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
1.	Буындар функциясын физикалық зерттеу, тест жүргізу, функционалдық индекстерді түсіндіру	200
2.	Шеткі тамырлардың жай-күйін бағалау	100
3.	Стандартты және қосымша жалғамдар бойынша электрокардиографияны жүргізу және талдау	50
4.	Реанимациялық іс-шаралар жүргізу: жүрек-өкпе реанимациясы (BLS) (симуляциялық технологиялар)	10

5.	Қан тобын, резус фактор, донор мен реципиент қанының үйлесімділігі сынамаларын (тәлімгердің бақылауымен) анықтау	10
6.	Биологиялық сынама, трансфузия алдындағы жеке сынамаларды жүргізу (тәлімгердің бақылауымен)	10
7.	Гемокомпонентті және инфузиялық-трансфузиялық терапия жүргізу (тәлімгердің бақылауымен)	10
8.	Гендік-инженерлік биологиялық препараттардың венашілік инфузиясын, теріастылық инъекциясын жүргізу (тәлімгердің қадағалауымен)	30
9.	Диагностикалық және емдік мақсатта буындардың пункциясын жүргізу (эвакуациялау, дәрілік препараттарды енгізу) (тәлімгердің қадағалауымен)	15
Интерпретациялау:		
10.	Синовиалды сұйықтықты зерттеу нәтижесі	15
11.	Эхокардиография нәтижелері	20
12.	Перифериялық тамырлардың ультрадыбыстық доплерографиясының нәтижелері	20
13.	Буындарды ультрадыбыстық зерттеу нәтижелері	30
14.	Рентгенография, магниттік-резонанстық томография, буындар мен аксиалдық скелеттің компьютерлік томографиясы, денситометрия нәтижелері	50
15.	Электромиография нәтижелері	5
16.	Органикалық-спецификалық аутоантиденелерді иммунологиялық зерттеу нәтижелері	100
17.	Тері-бұлшықет жарғағының биоптатын морфологиялық зерттеу нәтижелері	5
18.	Буындар функциясын физикалық зерттеу, тест жүргізу, функционалдық индекстерді түсіндіру	200

19.	Шеткі тамырлардың жай-күйін бағалау	100
-----	-------------------------------------	-----

Медициналық ұйымдар бөлінісінде резидент-дәрігердің клиникалық практикасының ұзақтығы

Ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, ААА төмен емес) – 2 (12)

Қалалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 2 (12)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Республикалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Бұйрыққа 19-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына 42-1-қосымша

"Травматология-ортопедия (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: балалар травматолог-ортопед дәрігері

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	138
1)	Міндетті компонент	134
	Стационардағы травматология, балалар	50
	Стационардағы ортопедия, балалар	40
	Амбулаториялық-емханалық травматология, балалар	20
	Амбулаториялық-емханалық ортопедия, балалар	24
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	2
	Жиыны:	140

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Р/с №	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жай-күйлердің тізбесі
1.	Балалардағы тірек-қимыл аппаратының анатомиялық-физиологиялық ерекшеліктері
2.	Сүйек тінінің регенерациясы
3.	Сынулар бітісуінің бұзылуы (баяу бітісу, жалған буындар)
4.	Ампутациялар (түрлері, көрсетілімдері). Протездеу
5.	Травматология және ортопедиядағы оңалту
6.	Жарақаттық шықпалар
7.	Сіңірлердің зақымдануы

8.	Бұлшықеттердің зақымдануы
9.	Омыртқа бағанының зақымдануы
10.	Жамбас сүйектерінің зақымдануы
11.	Иық үсті зақымдануы
12.	Иық зақымдануы
13.	Білектің зақымдануы
14.	Қол ұшы сүйектерінің сынуы мен шығуы
15.	Ұршықтың зақымдануы
16.	Тізе буынның зақымдануы
17.	Жіліншіктің зақымдануы
18.	Аяқ басы сүйектерінің сынуы мен шығуы
19.	Сүйектер мен буындардың ашық зақымдануы
20.	Жаңа туған нәрестелердің жарақаттары (босану)
21.	Көп жарақат
22.	Термиялық жарақаты, үсік шалу, электржарақаты
23.	Тірек-қимыл аппараты зақымдануларының асқынулары (травматикалық шок, перифериялық нервтердің зақымдануы, тромбоз, эмболия, май эмболиясы, бүйрек функциясының жіті жеткіліксіздігі)
24.	Жарақаттан кейінгі остеомиелит, металлоз
25.	Қаңқаның жүйелік аурулары
26.	Орфандық аурулар
27.	Сүйектердің қатерсіз ісіктері және ісік тәрізді аурулар
28.	Остеохондропатиялар
29.	Аяқ-қол буындарының артроздары
30.	Омыртқа бағанының деформациялары
31.	Мойын мен көкірек деформациялары
32.	Аяқ-қолдардың деформациясы және қысқаруы
33.	Жамбас сүйектерінің туа біткен шығып кетуі, жамбас сүйегінің орнынан жылжуы, жамбас буындарының дисплазиясы
34.	Туа біткен маймақтық
35.	Туа біткен мойын бұлшықтықтерінің қисаюы
36.	Туа біткен көпті артрогриппоз
37.	Аяқталмаған остеогенез
38.	Остеохондродисплазиялар
39.	Жарақаттар, остеомиелиттер мен басқа аурулардың салдары
40.	Балалар жасындағы сүйек-буын жүйесінің рентгенографиясы, УДЗ, КТ, МРТ
41.	Буынішілік зақымданулар

42.	Синдактиялар, полидактиялар, брахидактиялар
-----	---

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

P/c №	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
1.	Баланың жасын ескере отырып, анамнез жинау	50
2.	Бас, кеуде қуысы, ішперде қуысы және тірек-қимыл аппараты зақымданған науқастарды зерттеп-қарау	40
3.	Ортопедиялық патологиясы бар пациенттерді зерттеп-қарау	40
4.	Жүрек-өкпе реанимациясы немесе BLS, ATLS қағидаттары (өмірді сақтайтын негізгі емшаралар)	5
5.	Инфекциялық асқынуларды емдеу және профилактикасы	10
6.	Сүйектер сынуларының, блокадаларының, репозициясының ауырсынуын басу	20
7.	Гипс таңғыштарын салу	
8.	Қаңқа созғышын салу	20
9.	Ортан жілік, жіліншік, иық, білектің сынуларында сыртқы бекіту аппаратын салу	5
10.	Буындар пункциясы және буынішілік инъекциялар	30
11.	Буындардың шығуын орнына салу	20
12.	Ашық сынықты, жараны бастапқы хирургиялық өңдеу	20
13.	Ампутация	2
14.	Жамбастың түзетуші остеотомиясы (ассистенция)	1
15.	Буындар артроскопиясы	5
16.	Жұмсақ тіннің қатерсіз ісігін резекциялау	5
17.	Сүйек тінінің қатерсіз ісігін резекциялау	3
18.	Аяқ-қол сынықтарын консервативті емдеу	30
19.	Жабық репозиция	20
20.	Түтік тәрізді сүйектердің сүйек үсті остеосинтезі	10
21.	Түтік тәрізді сүйектердің сүйекішілік интрамедуллярлық остеосинтезі	10

22.	Бұғана остеосинтезі	5
23.	Білезік және қол ұшы сынуларындағы остеосинтез	2
24.	Шынтақ өсіндісінің остеосинтезі	2
25.	Тобықтың остеосинтезі	10
26.	Табан сүйектерінің остеосинтезі	2
27.	Иықтың дистальды бөлігінің сынуы кезіндегі остеосинтез	5
28.	Табанның артқы сүйектері мен саусақтарының остеосинтезі	10
29.	Шығуларды ашық түзету	5
30.	Бандаждарды салу	15
31.	Компартмент-синдромды емдеу	5
32.	Жарақаттан кейінгі инфекциялық асқынулардың алдын алу және емдеу	10
33.	Травматикалық және операциядан кейінгі жараларды хирургиялық өңдеу	10
34.	Зертханалық-аспаптық зерттеулер деректерін түсіндіру	5
35.	Тері аутодермопластикасы	10
36.	Жарақаттан кейінгі инфекциялық асқынулардың профилактикасы және емдеу	10

Медициналық ұйымдар бөлінісінде резидент-дәрігердің клиникалық практикасының ұзақтығы

Ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, ААА төмен емес) – 3 (18)

Қалалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Республикалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Бұйрыққа 20-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына 48-1-қосымша

"Эндокринология (балалар)" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: балалар эндокринолог дәрігері

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	138
	Міндетті компонент	134

1)	Стационардағы эндокринология модулі (балалар)-1	70
	Стационардағы эндокринология модулі (балалар)-2	32
	Амбулаториялық-емханалық эндокринология модулі (балалар)	32
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	2
	Жиыны:	140

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Р/с №	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жай-күйлердің тізбесі
1.	Қант диабеті (1 типті қант диабеті, 2 типті қант диабеті, гестациялық қант диабеті, MODY, қант диабетінің басқа типтері), қант диабетінің спецификалық асқынулары, диабеттік кома)
2.	Семіздік. Метаболикалық синдром
3.	Қалқанша безінің аурулары (йод тапшылығы жай-күйлері, гипотиреоз синдромы, тиреотоксикоз синдромы, аутоиммунды тиреоидит, жітілеу тиреоидит, қалқанша безінің қатерлі ісігі, тиреотоксикалық криз, гипотиреоидты кома, түйіндік түзілімдер)
4.	Нейроэндокриндік аурулар (гиперинсулинизм, гиперпролактинемия синдромы, гипопитуитаризм, биік бойлық синдром, акромегалия және гипофизарлық гигантизм, қысқа бойлық синдромы, кортикотропинома, гонадотропинома, тиреотропинома, антидиурездік гормон секрециясының сәйкес еместігі синдромы, қантсыз диабет, пролактинома, гипофиз инциденталомасы, "бос" түрік ертоқым синдромы, гипофиздің гормоналды белсенді емес ісіктері)
5.	Бүйрекүсті безінің аурулары (бүйрекүсті безінің инциденталомасы, гиперкортицизм синдромы, гипокортицизм синдромы, алғашқы және екіншілік гиперальдостеронизм, бүйрекүсті безі қыртысының туа біткен дисфункциясы, кортикостерома, андростерома, кортикоэстрома, жіті бүйрекүсті безі функциясының жеткіліксіздігі, феохромоцитома)
6.	Фосфор-кальций алмасуының бұзылуы (гиперпаратиреоз, гипопаратиреоз, остеопороз)
7.	Репродуктивті эндокринология (жыныс қалыптасуының бұзылуы, ер адамдардағы гипогонадизм синдромы, әйел адамдардағы гипогонадизм синдромы, жыныстық дамудың кешігу синдромы, ерте жыныстық даму синдромы, климакстық синдром, андропауза, поликистозды аналық бездер синдромы)

8.	Генетикалық аурулар кезіндегі эндокриндік синдромдар
9.	Көптеген эндокриндік неоплазиялар синдромдары. Аутоиммунды полигландулярлық синдромдар
10.	Нерв анорексиясы

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

P/c №	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
1.	Эндокринологиялық стационардағы пациенттерге курация жасау	100
2.	Эндокринологиялық бөлімшеде кезекші дәрігердің көмекшісі ретінде түнгі кезекшілік (айына 2 кезекшілік)	40
3.	Қандағы глюкозаны, ацетонды, зәрдегі глюкозаны, микроальбуминурияны экспресс-әдістермен айқындау	100
4.	"Қант диабеті мектебінде" пациенттерді оқыту	100
5.	Қант диабетімен ауыратын науқастардағы қанайналымы, аяқ-қолдың иннервациясы және сүйек жүйесінің жай-күйін бағалау	50
6.	Қант диабетімен ауыратын пациенттерді өзін өзі бақылау нәтижелерін талдауға және оларды практикалық қолдануға үйрету	100
7.	Қалқанша безді пальпациялау және оның мөлшері мен құрылымын бағалау	100
8.	Функционалдық сынамаларды жүргізу және олардың нәтижелерін бағалау	20
9.	Оқушыларды профилактикалық қарап-тексерулерге қатысу	10
10.	Консилиумдарға қатысу және реанимация және қарқынды терапия бөлімшесінде кезек күттірмейтін көмек көрсету	40
11.	Инсулин сорғысын орнату және пайдалану	50
12.	Глюкозаның үздіксіз мониторингін орнату, пайдалану және алынған нәтижелерді түсіндіру	10

13.	Эндокринологиялық пациенттерді жедел емдеуге дайындау	10
14.	Жүкті және босанатын әйелдерге консультация беру	20
15.	Аралас бөлімшелерде эндокриндік аурулары бар пациенттерге консультация беру	50
16.	Қалқанша безін ультрадыбыстық зерттеуді жүргізуге және оның деректерін түсіндіруге қатысу	40

Медициналық ұйымдар бөлінісінде резидент дәрігердің клиникалық практикасының ұзақтығы

Ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, ААА төмен емес) – 2 (12)

Қалалық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында – 3 (18)

Бұйрыққа 21-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына 50-1-қосымша

Медициналық ұйымдар бөлінісінде резидент-дәрігердің клиникалық практикасының ұзақтығы

Ескерту. Үлгілік оқу бағдарламасы ҚР Денсаулық сақтау министрінің 2023 жылғы 10 қарашадағы № 164 бұйрығына сәйкес 50-қосымшамен толықтырылды (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі)

№	Мамандық	Клиникалық практиканың ұзақтығы, кемінде ай (кредиттер)			
		Ауылдық денсаулық сақтау ұйымдарында (АОА, ААА төмен емес)	Қалалық денсаулық сақтау ұйымдарында	Облыстық денсаулық сақтау ұйымдарында	Республикалық денсаулық сақтау ұйымдарында
1.	Аллергология және иммунология (балалар)	1(12)	-	3 (18)	-
2.	Анестезиология және реаниматология (балалар)	2 (12)	3 (18)	3 (18)	3 (18)
3.	Гастроэнтерология (балалар)	2 (12)	-	3 (18)	-
4.	Жақсүйек-бет хирургиясы (балалар)	-	2 (12)	2 (12)	-

5.	Инфекциялық аурулар балалар)	2 (12)	-	3 (18)	-
6.	Кардиология (балалар)	1 (6)	2 (12)	2 (12)	2 (12)
7.	Неврология (балалар)	2 (12)	3 (18)	3 (18)	3 (18)
8.	Нефрология (балалар)	-	3 (18)	3 (18)	3 (18)
9.	Оториноларингология (балалар)	2 (12)	3 (18)	3 (18)	3 (18)
10.	Офтальмология (балалар)	2 (12)	3 (18)	3 (18)	3 (18)
11.	Пульмонология (балалар)	2 (12)	3 (18)	3 (18)	3 (18)
12.	Ревматология (балалар)	2 (12)	2 (12)	3 (18)	3 (18)
13.	Травматология-ортопедия (балалар)	3 (18)	3 (18)	3 (18)	3 (18)
14.	Эндокринология (балалар)	2 (12)	3 (18)	3 (18)	-

Ескертпе:

* Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің "Сот сараптамалары орталығы" республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының аумақтық бөлімшелерінде

АОА – аудандық орталық аурухана

ААА – ауданаралық аурухана

Бұйрыққа 22-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына 51-қосымша

"Әскери хирургия" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 3 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: әскери дәрігер-хирург

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	208
	Міндетті компонент	200
	Тактикалық медицина	40
	"Хирургия" модулі	
	"Абдоминалды хирургия" пәні	60
	"Іріңді хирургия" пәні	13
	"Ангиохирургия" пәні	12
	"Нейрохирургия" пәні	

1)	"Травматология және ортопедия" пәні	5
	"Амбулаториялық-емханалық хирургия" пәні	5
	"Анестезиология және реаниматология" пәні	14
	Әскери-медициналық сараптама	6
	"Әскери-медициналық хирургия" модулі	5
	"Әскери-медициналық хирургия-1" пәні	10
	"Әскери-медициналық хирургия-2" пәні	62
	Әскери токсикология және гигиена	30
	Әскери қызметшілерді оңалту және олардың денсаулығын қалпына келтіру	32
2)	Әскери медицинадағы психология және психиатрия	10
2)	Таңдау бойынша компонент	8
2	Қорытынды аттестаттау	8
	Жиыны:	210

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Р/с №	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жай-күйлердің тізбесі
1.	Медициналық эвакуация кезеңінде жаралыларға медициналық көмек көрсетуді және емдеуді ұйымдастыру
2.	Жауынгерлік хирургиялық патология
3.	Хирургиялық бейіндегі санитариялық шығындар
4.	Жауынгерлік хирургиялық жарақаттың ауырлық дәрежесін бағалау
5.	Медициналық эвакуация кезеңіндегі ауырсынуды басу әдістері мен құралдары
6.	Жіті қан жоғалту, медициналық эвакуация кезеңдерінде емдеу қағидаттары
7.	Травматикалық шок және травматикалық ауру
8.	Ұзақ қысу синдромы
9.	Жарақаттар мен травмаларды көп кезеңді хирургиялық емдеу тактикасы (damage control surgery)
10.	Жауынгерлік хирургиялық жарақаттардың инфекциялық асқынулары
11.	Құрама радиациялық жарақаттар
12.	Жауынгерлік термиялық зақымданулар
13.	Бассүйек пен мидың жауынгерлік жарақаты

14.	Омыртқа бағанасының және жұлынның жауынгерлік жарақаты
15.	Көру ағзасының жауынгерлік жарақаты
16.	ЛОР ағзаларының жауынгерлік жарақаты
17.	Жақсүйек-бет аймағының жауынгерлік жарақаты
18.	Мойынның жауынгерлік жарақаты
19.	Кеуденің жауынгерлік жарақаты. Торакоабдоминалдық жарақаттар
20.	Іштің жауынгерлік жарақаты
21.	Жамбас пен жамбас мүшелерінің жауынгерлік жарақаты
22.	Аяқ-қолдардың жауынгерлік жарақаты
23.	Жауынгерлік үйлескен жаралар мен жарақаттар
24.	Мина жарылысынан жарақаттар және жарылу жарақаттары
25.	Септикалық шок
26.	Көп жарақат кезіндегі анестезия. Ұрыс жағдайында жансыздандырудың ерекшеліктері
27.	Уланатын заттармен зақымдануларды емдеу және клиника
28.	Әскери психиатрия: жіті және созылмалы психоздар
29.	Жеке құрамға психологиялық қолдау көрсетуді ұйымдастыру. Жараланғандар мен жарақаттанғандарды медициналық-психологиялық оңалту
30.	Әскери медицинадағы психиатриялық сараптама. Суицидтік мінез-құлық және оның алдын алу. Ұрыс жағдайында пациенттермен қарым-қатынас орнату
31.	Жіті аппендицит
32.	Жіті холецистит. Өт-тас ауруының хирургиялық асқынулары
33.	Жіті панкреатит. Ұйқыбезі ауруларының хирургиялық асқынулары
34.	Жарықтар (өзге де орналасқан шап, сан, кіндік, алдыңғы ішперде қабырғасы)
35.	Диафрагмалық жарықтар. Ішперде қуысының жарығы
36.	Қайталанатын, операциядан кейінгі жарықтар
37.	Жіті ішек түйнегі (оның ішінде ісік генезі)
38.	Жіті және созылмалы гастродуоденалды ойықжаралар, асқазан мен ұлтабардан қан кетумен асқынған эрозиялар
39.	Өңеш пен асқазан тамырларының варикозды кеңеюі , қан кетумен асқынған
40.	Маллори-Вейс синдромы (асқазан-өңеш үзілу-геморрагиялық синдромы)

41.	Өңеш перфорациясы
42.	Асқазан мен ұлтабардың перфоративті ойықжаралары
43.	Пенетриялық ойықжаралар, ойықжаралардың азғындалуы
44.	Пилородуоденалды стеноз
45.	Кардия ахалазиясы
46.	Мезентериалды қан айналымының жіті бұзылуы
47.	Эмболиялар мен тромбоздар (артериялық, веналық)
48.	Аяқ-қол тамырларының облитерациялық аурулары
49.	Аяқ-қол веналарының аурулары, іріңді-қабыну асқынулары
50.	Некроздар, ойықжаралар, жыланкөздер, гангреналар (ішкі ағзалар)
51.	Өкпенің, плевраның, көкірекортаның хирургиялық аурулары
52.	Кеңірдектің перфорациясы. Медиастенит
53.	Абсцесс. Флегмона. Тілме, эризипелоид
54.	Фурункул, ФурункулҰз. Карбункул
55.	Панариций, пандактилит
56.	Геморрой (перианальды венозды тромбоз). Парапроктит
57.	Хирургиялық сепсис
58.	Электр жарақаты. Үсік. Күйік және күйік ауруы. Күйік ауруы және ингаляциялық зақымдану
59.	Спецификалық емес ойықжаралы колит, Крон ауруы
60.	Өңеш, асқазан, ішек дивертикулдары
61.	Өкпенің, бауырдың (оның ішінде ішперде қуысының басқа да ағзаларының) паразиттік және паразиттік емес кисталары
62.	Эндокриндік жүйе ауруларының хирургиялық асқынулары
63.	Диабеттік табан
64.	Жұмсақ тіндер мен бұлшықет-қаңқа жүйесінің ісіктері
65.	Өңеш, асқазан-ішек жолдарының ісіктері
66.	Гепатопанкреатобилиарлық аймақ ісіктері
67.	Эндокриндік жүйе ісіктері
68.	Кеуде қуысы ағзаларының ісіктері

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

Р/с №	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
1.	Оқ жарақатын хирургиялық өңдеу (бастапқы, қайталама)	100
2.	Гипс таңғыштарды салу	50

3.	Новокаинді блокадалар	300
4.	Күйіктің тереңдігі мен ауданын диагностикалау	100
5.	Тыныс алу жолдарының күйіктерін емдеу	50
6.	Күйік жараларын емдеу	50
7.	Бассүйек-ми зақымдануымен зардап шеккендерге шокқа қарсы іс-шаралар	10
8.	Бассүйек-ми жарақатында қан кетуді тоқтату	10
9.	Сүйекішілік жансыздандыру	50
10.	Жараланғандарға/зардап шеккендерге шұғыл көмек	300
11.	Травматикалық шок кезіндегі шокқа қарсы шаралар	20
12.	Фасциотомия	10
13.	Қан кетуді тоқтату	50
14.	Плевра пункциясы	50
15.	Ірі тамырлар зақымданған кезде қан кетуді уақытша және түпкілікті тоқтату	5
16.	Аяқ-қолды ампутациялау	15
17.	Сынықтарды ауырсыздандыру, блокадалар, сүйектерді репозициялау	20
18.	Гипс таңғыштарды салу	50
19.	Жамбас сүйегі, жіліншік, иық, білек сынықтарына сыртқы бекіту құрылғысын қолдану	5
20.	Буындардың шығуын түзету	20
21.	Ашық сынықты, жараны бастапқы хирургиялық өңдеу	20
22.	Ампутация	5
23.	Реанимациялық шараларды жүргізу ("ауыздан ауызға" және "ауыздан мұрынға" жасанды тыныс алу, жабық жүрек массажы; сыртқы қан кетуді тоқтату, айналымдағы қан көлемін қалпына келтіру, қан тобын анықтау, қан құю, геморрагиялық шоктың алдын алу және емдеу)	10
24.	Таза және іріңді жараларды таңу	150
25.	Таңу кезінде іріңді жаралар мен қуыстарды санациялау	150

26.	Трофикалық ойықжараларды жергілікті емдеу	15
27.	Жараны бастапқы хирургиялық өңдеу	200
28.	Жараны қайталама хирургиялық өңдеу	100
29.	Бастапқы және қайталама тігістерді салу	100
30.	Жараларды микробиологиялық және цитологиялық зерттеу үшін материал алу	100
31.	Терінің іріңді-некротикалық ауруларын, тері шелмайын, тін кеңістіктерді (оның ішінде химиялық және термиялық зақымданулар кезінде) операциялық емдеу	50
32.	Панарицияны ашу	10
33.	Ішперде қуысынан тампондарды, дренаждарды алып тастау	50
34.	Зертханалық аспаптық зерттеулердің деректерін түсіндіру	300
35.	Амбулаторлық хирургиядағы аз инвазивті операциялар	15
36.	Беткейлік қатерсіз ісіктерді жою	10
37.	Аппендектомия	20
38.	Аппендикулярлық инфильтратты хирургиялық (консервативті) емдеу, аппендикулярлық абсцессті дренаждау	10
39.	Меккелдің дивертикулы кезіндегі операциялар	5
40.	Шап жарығын герниотомия, герниопластика	10
41.	Іштің ақ сызығы жарығының және кіндік жарығының герниопластикасы	10
42.	Сан жарығының герниопластикасы	5
43.	Қайталанатын вентральды жарықтың герниопластикасы	10
44.	Диафрагмалық жарыққа операциялар	3
45.	Өзге оқшауланған жарықтар кезіндегі операциялар (ішкі жарықтар)	3

46.	Қан кету кезінде эзофагогастродуоденоскопия, биопсия, эндоскопиялық гемостаз	7
47.	Ректоскопия, колонофиброскопия, биопсия алу	10
48.	Холедохоскопия. Папиллосфинктеротомия, вирсунготомия, тастарды ағындардан алу	5
49.	Өңеш пен асқазанның, ішектің қатерсіз ісіктерін эндоскопиялық жолмен алу	3
50.	Эндоскопиялық зерттеу кезінде өңештен, асқазаннан, ұлтабардан, тікішектен және токішектен бөгде заттарды алу	3
51.	Өңештің тыртықты және операциядан кейінгі тарылуларын кеңейту және бөлу	2
52.	Күю кезінде өңештің бұзылуы	3
53.	Энтералдық коректендіруге арналған зонд орнату	15
54.	Блекмор зондын орнату	15
55.	Өңеш пен асқазанның варикозды кеңеюін тігу	5
56.	Лапароскопия, ішперде қуысы ағзаларын тексеру	25
57.	Холецистэктомия	10
58.	Холецистостомия	8
59.	Асқазан мен ұлтабардың тесілген ойықжарасын тігу	5
60.	Асқазан жарасын тігу	2
61.	Асқазан резекциясы (Бильрот-1, Билрот-2 бойынша)	4
62.	Асқазанның субтотальды резекциясы, гастрэктомия	3
63.	Пилоропластика операциясы	4
64.	Асқазан мен ұлтабар ойықжарасына ваготомия	3
65.	Перитонитті операциялық емдеу, лапароскопиялық санациялар	10
66.	Ішперде қуысын, ішперде артындағы қуысты дренаждау	30
67.	Жіңішке ішек резекциясы, ішекаралық анастомоз салу	10
68.	Қысылған ағзалардың өміршеңдігін анықтау	15

69.	Сальникті резекциялау	20
70.	Ішек интубациясы (мұрын интестиналды, ретроградты)	6
71.	Жіті ішек түйнегін жою операциясы	5
72.	Ішек стомасын салу (энтеростома, колостома)	4
73.	Эпицистостомия қою	3
74.	Бауыр жарасын тігу	3
75.	Ұйқыбезінің жарасын тігу	3
76.	Спленэктомия	3
77.	Геморроидэктомия	3
78.	Созылмалы парапроктит кезіндегі жыланкөзді кесу	8
79.	Эпителий-құйымшақтық жылауығын кесу	4
80.	Плевралдық пункция, плевралдық куысты дренаждау	15
81.	Тері арқылы бауыр арқылы жасалған холангиография, холедохостомия	5
82.	Холедохотомия. Холедохолитотомия	10
83.	Билиодигестивті анастомозды қалыптастыру операциясы (холедходуоденоанастомоз, холедохоейноанастомоз)	5
84.	Панкреатодуоденальды резекция	2
85.	Торакоскопия, алдыңғы куысты тексеру	13
86.	Торакотомия, өкпе, бронх, диафрагма жарақатын тігу	13
87.	Жүрек және перикард жарақатын тігу	13
88.	Перикард пункциясы	12
89.	Шок жағдайындағы инфузиялық терапия	200
90.	Турникетті тактикалық қолдану	10
91.	Окклюзиялық таңғышты салу	10
92.	Жара тампонадасы	10
93.	Кеуде қуысының декомпрессиясы (ине торакостомиясы)	5
94.	Назофарингеалды және орофарингеалды түтікті қолдану	15
95.	Ұрыс жағдайында анальгетиктерді енгізу	100

96.	Тактикалық эвакуация (тасымалдау, жылжыту, бекіту)	100
97.	Жеке дәрі қобдишасын қолдану (IFAK)	50
98.	Сценарийлік тренингтерде TCCC (Tactical Combat Casualty Care) қолдану	
99.	'Care under Fire' фазасындағы әрекеттер (симуляцияға)	10
100.	M.A.R.C.H. алгоритмін орындау	10
101.	Жаппай қаза болған жағдайда көмек көрсетуді үйлестіру	10
102.	Улы заттармен зақымданған кезде алғашқы көмек көрсету	10
103.	Санитариялық-гигиеналық шараларды ұйымдастыру	5
104.	Психологиялық сауалнама және жай-күйіне экспресс-бағалау жүргізу көрсету	
105.	Ұрыс жағдайында алғашқы психологиялық көмек көрсету	5
106.	Посттравматикалық күйзелістің (ПТКБ), депрессияның және мазасыздықтың бұзылуының белгілерін тану	5
107.	Бөлімшеде стрессті төмендету бойынша іс-шараларды ұйымдастыру	5
108.	Психологиялық тренингті әзірлеу және өткізу	5
109.	Психиатриялық әңгімелесу өткізу	5
110.	Суицидтік мінез-құлық тәуекелін талдау	5
111.	Психологиялық сауалнама және жай-күйіне экспресс-бағалау жүргізу	5
112.	Ұрыс жағдайларында алғашқы психологиялық көмек көрсету	5
113.	Бөлімшеде стрессті төмендету бойынша іс-шараларды ұйымдастыру	5
114.	Психологиялық тренингті әзірлеу және өткізу	5
115.	Психиатриялық әңгімелесу өткізу	5
116.	Суицидтік мінез-құлық тәуекелін талдау	5

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің клиникалық базаларында дайындық жүргізіледі деп көзделген.

Бұйрыққа 23-қосымша
Медициналық және
фармацевтикалық мамандықтар
бойынша жоғарғы оқу орнынан
кейінгі білім берудің үлгілік оқу
бағдарламасына 52-қосымша

"Әскери терапия" мамандығы бойынша резидентураның үлгілік оқу бағдарламасының құрылымы

Бағдарламаның жылдармен ұзақтығы: 2 жыл

Оқуды аяқтағаннан кейін берілетін біліктілік: әскери дәрігер-терапевт

Р/с №	Пәндердің (модульдердің) атауы	Кредиттер саны
1	Бейінді пәндер циклы	138
1)	Міндетті компонент	134
	Тактикалық медицина	30
	Модуль: "Әскери терапия"	60
	"Әскери терапия -1" пәні	40
	"Әскери терапия -2" пәні	20
	Қауіп төндіретін жағдайларда шұғыл терапиялық көмек	20
	Әскери-медициналық сараптама	6
	Әскери токсикология және гигиена	6
	Әскери медицинадағы психология және психиатрия	6
	Әскери қызметшілерді оңалту және олардың денсаулығын қалпына келтіру	6
2)	Таңдау бойынша компонент	4
2	Қорытынды аттестаттау	2
	Жиыны:	140

Үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Р/с №	Диагностикаға және емдеуге жататын ең көп таралған аурулар мен жай-күйлердің тізбесі
1	Нерв жүйесінің уытты зақымдануы
2.	Уытты кома
3.	Мидың уытты ісінуі
4.	Интоксикация психоздары. Делириоздық синдром
5.	Тыныс алу жүйесінің уытты зақымдануы
6.	Уытты гипоксия
7.	Жүрек-тамыр жүйесінің уытты зақымдануы
8.	Экзоуытты шок
9.	Жүрек ырғағы мен өткізгіштігінің бұзылуы

10.	Уланатын заттармен зақымдануларды емдеу және клиника
11.	Әскери психиатрия: жіті және созылмалы психоздар
12.	Жеке құрамға психологиялық қолдау көрсетуді ұйымдастыру. Жараланғандар мен жарақаттанғандарды медициналық-психологиялық оңалту
13.	Әскери медицинадағы психиатриялық сараптама. Суицидтік мінез-құлық және оның алдын алу. Ұрыс жағдайында пациенттермен қарым-қатынас орнату
14.	Сыртқы сәулеленуден болған жіті сәуле ауруы
15.	Аралас радиациялық жарақаттар. Біріктірілген радиациялық жарақаттар
16.	Жергілікті радиациялық зақымдану біркелкі емес сәулелену кезіндегі жіті сәуле ауруы
17.	Ішкі радиациялық зақымданудан (ішкі сәулеленуден) сәуле ауруы
18.	Созылмалы сәуле ауруы
19.	Күйіктен зардап шеккендердегі висцеральды патологияның ерекшеліктері
20.	Жараланғандарға және күйіп қалғандарға терапиялық көмек
21.	Аса жоғары жиілікті диапазондағы электромагниттік сәулеленудің зақымдануы
22.	Қызып кету
23.	Суық зақымдану
24.	Пневмония
25.	Бронх демікпесі
26.	Өкпенің созылмалы обструктивті ауруы
27.	Бронхит
28.	Бронхоэктатикалық ауру
29.	Плеврит
30.	Тыныс алу функциясының жеткіліксіздігі
31.	Жүректің өкпе ауруы (өкпе гипертензиясы, өкпе артериясының тромбоэмболиясы, өкпе жүрегі)
32.	Генезісі белгісіз қызба. Сепсис
33.	Жіті аллергоздар. Анафилактикалық шок
34.	Артериялық гипертензия (эссенциалды және симптоматикалық артериялық гипертензия)
35.	Жүректің созылмалы ишемиялық ауруы
36.	Жіті коронарлық синдром. Миокард инфаргі және оның асқынулары
37.	Кенеттен жүрек өлімі
38.	Жүрек ырғағының және өткізгіштігінің бұзылуы
39.	Миокардиттер

40.	Жүре пайда болған жүрек ақаулары. Жүректің ревматикалық ауруы
41.	Туа біткен жүрек ақаулары
42.	Кардиомиопатиялар (бастапқы, қайталама)
43.	Инфекциялық эндокардит
44.	Жүрек функциясының жеткіліксіздігі (жіті, созылмалы)
45.	Метаболикалық синдром
46.	Асқазан-ішек жолдарының функционалдық бұзылулары (функционалдық диспепсия, өт қабының және Одди сфинктерінің функционалдық бұзылуы, тітіркенген ішек синдромы)
47.	Гастроэзофагеальды рефлюкс ауруы
48.	Созылмалы гастрит
49.	Асқазан мен ұлтабардың ойық жарасы
50.	Созылмалы холецистит. Өт-тас ауруы
51.	Созылмалы панкреатит
52.	Созылмалы гепатиттер (вирустық емес, вирустық генезис)
53.	Бауыр циррозы
54.	Ішектің қабыну аурулары (ойық жаралы колит, Крон ауруы)
55.	Дефициттік анемия (темір тапшылығы, В-12 тапшылығы, фолий тапшылығы)
56.	Апластикалық анемия
57.	Гемолитикалық анемия
58.	Тромбоцитопения
59.	Коагулопатиялар (гемофилия, Виллебранд ауруы, К витаминінің тапшылығы)
60.	Тромбофилия
61.	Диссеминирленген тамырішілік коагуляция синдромы
62.	Лейкоздар (жіті, созылмалы)
63.	Ревматоидты артрит
64.	Жүйелі склеродермия
65.	Жүйелі қызыл жегі
66.	Дерматомиозит
67.	Серонегативті спондилоартропатия
68.	Инфекциялық артриттер
69.	Остеоартрит
70.	Подагра
71.	Остеопороз
72.	Қант диабеті
73.	Гипотиреоз

74.	Тиреотоксикоз
75.	Аутоиммунды тиреоидит
76.	Гиперкортицизм
77.	Бүйрекүсті безінің жеткіліксіздігі
78.	Несеп шығару жолдарының асқынбаған және асқынған инфекциялары
79.	Жіті және созылмалы тубулоинтерстициалды инфекциялар
80.	Гломерулярлық аурулар. Гломерулонефрит
81.	Бүйректің жіті зақымдануы
82.	Бүйректің созылмалы ауруы
83.	Зардап шеккендердегі коморбидтік жағдай (диабет, гипертония)
84.	Тыныс алу функциясының жіті жеткіліксіздігі
85.	Жүрек функциясының жіті жеткіліксіздігі
86.	Көп ағзалар функциясының жеткіліксіздігі

Практикалық дағдылар, манипуляциялар, емшаралар

Р/с №	Операция/емшара/техника	Дағдылар саны
Жеке орындау:		
1.	Жіті улану кезіндегі детоксикация терапиясы	30
2.	Сіңбеген улы жою бойынша іс-шаралар	20
3.	Құсуды шақыру (түтіксіз асқазанды шаю) Асқазанды түтікпен шаю	50
4.	Сіңген улы жою бойынша іс-шаралар	30
5.	Антидоттық терапия	30
6.	Уытты энцефалопатияны емдеу	20
7.	Тыныс алу жүйесінің уытты зақымдануын емдеу	20
8.	Экзоуытты шокты емдеу	20
9.	Жіті коронарлық синдром кезінде жүректің ырғағы мен өткізгіштігінің бұзылуын емдеу	20
10.	Уытты нефропатия мен гепатопатияны емдеу	15
11.	Қышқыл-негізгі жай-күйінің (ҚНЖ) бұзылуын емдеу	20
12.	Уытты коагулопатияны емдеу (ДВС синдромы)	20
13.	Пикфлоуметрия	20

14.	Дозаланған аэрозольді ингаляторларды, спейсерлерді және небулайзерлерді қолдану	20
15.	Пульсоксиметрия	50
16.	Оттегі концентраторын қолдану техникасы	30
17.	Электрокардиография (тіркеу және таратып жазу)	30
18.	6 минуттық серуендеу тесті	30
19.	Гликемияны, ацетонурияны жедел зерттеу	30
20.	Бүйрек функциясын бағалау және есептеу	50
21.	Альбуминурия дәрежесін және Альбумин/Креатинин арақатынасын түсіндіру	30
22.	Протеинурия дәрежесін және Протеин/Креатинин арақатынасын түсіндіру	30
23.	Инсулин дозаларын есептеу. Диеталық режимді, гликемия мониторингін және инсулинді қолдануды тағайындау	10
24.	Шумақшалық сүзілу жылдамдығын есептеу	50
25.	Гемокомпоненттік және инфузиялық терапия	20
26.	Жүрек-өкпе реанимациясы	10
27.	Электрлік дефибрилляция	10
Нәтижелерді интерпретациялау:		
28.	Жалпы клиникалық, биохимиялық, иммунологиялық және микробиологиялық зерттеулер	100
29.	Ішкі ағзалардың аурулары кезіндегі цитологиялық және гистологиялық зерттеулер	20
30.	Қанның газдық құрамы	20
31.	Рентгенологиялық зерттеулер, ішкі ағзалар мен буындардың компьютерлік томографиясы/магнитті-резонансты томографиясы	100
32.	Ішкі ағзаларды, буындарды ультрадыбыстық зерттеу	15
33.	Ішкі ағзаларды эндоскопиялық зерттеу	30
34.	Эхокардиография	30

35.	Артериялық қысымды тәуліктік мониторингілеу, артериялық қысымды үйде мониторингілеу	60
36.	Холтер бойынша электрокардиография мониторингі	30
37.	Бронходиляциялық сынама жүргізе отырып спирография	30
Басшылықпен орындау:		
38.	Коникотомия	5
39.	Шок жағдайындағы инфузиялық терапия	20
40.	Назофарингеалды және орофарингеалды түтікті қолдану	15
41.	Ұрыс жағдайында анальгетиктерді енгізу	10
42.	Тактикалық эвакуация (тасымалдау, жылжыту, бекіту)	15
43.	Жеке дәрі қобдишасын қолдану (ІФАК)	100
44.	Сценарийлік тренингтерде TCCC (Tactical Combat Casualty Care) қолдану	
45.	1. 'Care under Fire' фазасындағы әрекеттер (симуляцияға)	10
46.	2. M.A.R.C.H. алгоритмін орындау	10
47.	Жаппай қаза болған жағдайда көмек көрсетуді үйлестіру	10
48.	Улы заттармен зақымданған кезде алғашқы көмек көрсету	10
49.	Санитариялық-гигиеналық шараларды ұйымдастыру	10
50.	Психологиялық сауалнама және жай-күйіне экспресс-бағалау жүргізу	5
51.	Ұрыс жағдайында алғашқы психологиялық көмек көрсету	5
52.	Посттравматикалық күйзелістің (ПТКБ), депрессияның және мазасыздықтың бұзылуының белгілерін тану	5
53.	Бөлімшеде стрессті төмендету бойынша іс-шараларды ұйымдастыру	5
54.	Психологиялық тренингті әзірлеу және өткізу	5
55.	Психиатриялық әңгімелесу өткізу	5

56.	Суицидтік мінез-құлық тәуекелін талдау	5
57.	Психологиялық сауалнама және жай-күйіне экспресс-бағалау жүргізу	5
58.	Ұрыс жағдайларында алғашқы психологиялық көмек көрсету	5
59.	Бөлімшеде стрессті төмендету бойынша іс-шараларды ұйымдастыру	5
60.	Психологиялық тренингті әзірлеу және өткізу	5

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің клиникалық базаларында дайындық жүргізіледі деп көзделген.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК